

VROČE DILEME: ČIGAVA BODO PRAZNA ARMADNA STANOVANJA?

fotolik
CELJE
FOTOGRAFIJE
ZA POT
V EVROPO

NOVA *slovenska* DOBA

Cena 35 SLT

Slovenija, sreda 23. oktobra 1991

št. 42 – leto XXV

JURIJ KOLPAKOV,
ZDRAVNIK:

BOLEZEN V OČEH

STR. 3

MATEJA SVET,
ZVEZDA:

MODA NAMESTO ŠPORTA

STR. 16

EMIL HARTNER,
UČETELJ:

UČITELJ BREZ KREDE

STR. 9

VIKI GROŠELJ,
ALPINIST:

NAD ANTARKTIKO

STR. 17

PROSTOZIDARJI KROJijo TUDI USODO SLOVENIJE:

JE DRNOVŠEK V TAJNI LOŽI?

TAJNO ZASEDANJE: NOVE PODROBNOSTI IZ SKUPŠČINE

TOLAR JE LE SKUPŠČINSKI KIKS

MILAN BALAZIČ,
POLITIK:

USTAVNA KRIZA

STR. 9

PECI ŠERAFIM:

PROTI OBČINI Z LAKOTO

STR. 15

ALEŠ HLAČAR,
ZASEBNIK:

DAVKARIJA JE SLEPA

STR. 24

RAZPAD STRANK: CEPIJO SE TUDI ŠKOLJČEVI FANTJE

STB

Kidričeva 36, 63000 CELJE

UGODNO NUDIMO:

- ŠPEDITERSKE STORITVE
- TRGOVSKO BLAGO (gospodinjski aparati, elektronika, svetila)
- POSLOVNE PROSTORE
- SKLADIŠČNE PROSTORE
- HRAMBA ČOLNOV IN PRIKOLIC

Vse dodatne informacije dobite na telefon: 063/37-511, int. 28

SKLADIŠČNO
TRANSPORTNI
CENTER
CELJE

HUDIČARIJE

Kje so naše kurbice

Drobno agencijsko poročilce nas je spravilo v slabo voljo: v Frankfurtu so v nedeljo evropske prostitutke končale tridnevni kongres, naših pa spet ni bilo zraven. Neposredne proizvajalke v tej »družbeni realnosti« so vsaj delno organizirane že v marsikateri evropski državi, kongresa v Frankfurtu pa so se udeležile tudi njihove kolegice iz porajajočih se demokracij, iz Sovjetske zveze, Litve in Češko-Slovaške.

Koje v ponedeljek gospodarski del slovenske vlade na čelu z dr. Ocvirkom skupaj neke na Primorskem in razpravljali o tem, katere gospodarske dejavnosti bi prihodnje leto veljalo v Sloveniji še posebej vzpodbujati, seveda niti besedice ni črnil o slovenskih možnostih gospodarskega razcveta na osnovi najstarejše obrti. Bi pa veljalo zadevo vendarle uvrstiti na prvo zasedanje vlade, če že ne kar na skupščino. Zakaj? Boljša prihodnost Slovenije je – to ve vsak gupcec – mogoča le s čimprejšnjo oživitvijo gospodarstva, ki že močno zaudarja po mrhovini. Dr. Ocvirk bi takoj navrgel, da so za to seveda potrebni dobri načrti, sistemski državni ukrepi in predvsem svež kapital. Točno, še Mencinger kima. Ker smo južno tržišče vsaj začasno izgubili, ker bo v mednarodnem gospodarskem sodelovanju še ne povsem priznane samostojne Slovenije kup zadržkov, bi se veljalo tudi v oživiljanju gospodarstva zgledovati kar po slovenski vladi sami. Ta namreč sebe in svoje tajnice oživlja tako, da svojim podanikom nabija vse višje in tudi povsem nove davke. Skratka, s sistemom tega svetlega zgleda bi lahko v Sloveniji sistemsko oživili kroženje blaga in denarja tako, da bi z dodatnimi vzpodbudami potegnili še dodaten denar iz mošenj Slovencev. Katerihkoli. Mošenj.

Najmanj vlaganj bi zahtevala prav legalizirana in obvezno obdavčena vlaganja iz mošenj Slovencev v kožne pregibe zasebnih obrtnic, ki za delovna sredstva potrebujejo le nekaj (čimmanj!) krpic blaga, z deko prekrito ravno površino ali kar smetnjak (opomba: smetnjaki so že kupljeni!) v bližnjem haustoru. Pravzaprav je neumno sploh razpravljati o potrebnosti ali nepotrebnosti kakršnihkoli naložb ali sistemskih vzpodbud za najstarejšo obrt, saj je posel pravzaprav že v polnem teku. Neprepuščani bralec naj si ogleda Oglasnik ali revijo za stike Kiss. (Recimo: »Za primeren honorar masiram urejene moške tudi tam. Ponudbe pod »Rokce ali usteca«).

Seveda pa dejstva, da Ocvirkova družina v ponedeljek ni uvidela te očitne možnosti razmaha slovenske trgovine na drobno ne gre lahkomišelnostno pripisati njihovi morebitni nedomiselnosti. Morda pa tičeč ždi v drugem grmičku. Morda je dr. Ocvirk pač tako dobro seznanjen z razdelitvijo neuradnih koncesij v Sloveniji, da je prepričan, da s to obrtno dejavnostjo ne gre izgubljati časa. Dejstvo je namreč, da je v Sloveniji nekaj »trgovinskih dejavnosti«, ki se je sicer ne udeležujejo zgolj slovenski Albanci, jih pa absolutno nadzirajo. Gre za (trenutno v krizi) zeleno mafijo, prekupevanje z orožjem in mamili ter za organizirano prostitucijo. Z Albanci pa v poslih ne gre bakljav hrustljati – so preveč premeteni.

Če se ob koncu spet vrnemo na začetek. V Frankfurtu so torej imele kongres prostitutke. Zahtevale so, da evropske oblasti uskladijo in standardizirajo zakone, ki se jih tičejo, in so od države do države različni, da bo industrija spolnosti lahko enakovredno ostalim vejam gospodarstva lahko nastopila na enotnem evropskem tržišču po letu 1992. Koliko je Slovenija zrela za Evropo bi se naj merilo tudi s tem kriterijem. Koliko ima namreč kurbic in koliko zna z njimi zaslužiti.

Ta čas, ko je naš premier v postelji (ne, ne, zmotili ste se, človek je le bolan) in ko ministrice zdravstva niso omajali njeni poprejšnji konzervativni posegi na ljubljansko ginekološko kliniko, temveč šele štrajk zdravnikov, je utopično pričakovati, da bi Slovenija sploh razmišljala o nastopu na enotnem evropskem kurbirskem tržišču. Ni pa evropski kongres prostitutk minil povsem brez ambasadork Slovenije. Ker so bile, kot rečeno, na njem tudi predstavnice Sovjetske zveze, Češke, Slovaške in Litve, so vsaj posredno tam zastopale tudi Slovenijo. Znano je namreč (tudi našim organom pregoni), da je največ izvajalk pohotnih uslug v Sloveniji, ki je sicer v rokah bratov Albancev, prav iz omenjenih treh dežel. Ki gredo v Evropo. Ki so bolj ali manj samostojne, ki postajajo vse bolj demokratične. In kje je slovenska industrija spolnosti? Še lastne tovarne kondomov nimamo.

Brane Piano

MED NAMI

Mačke in miši

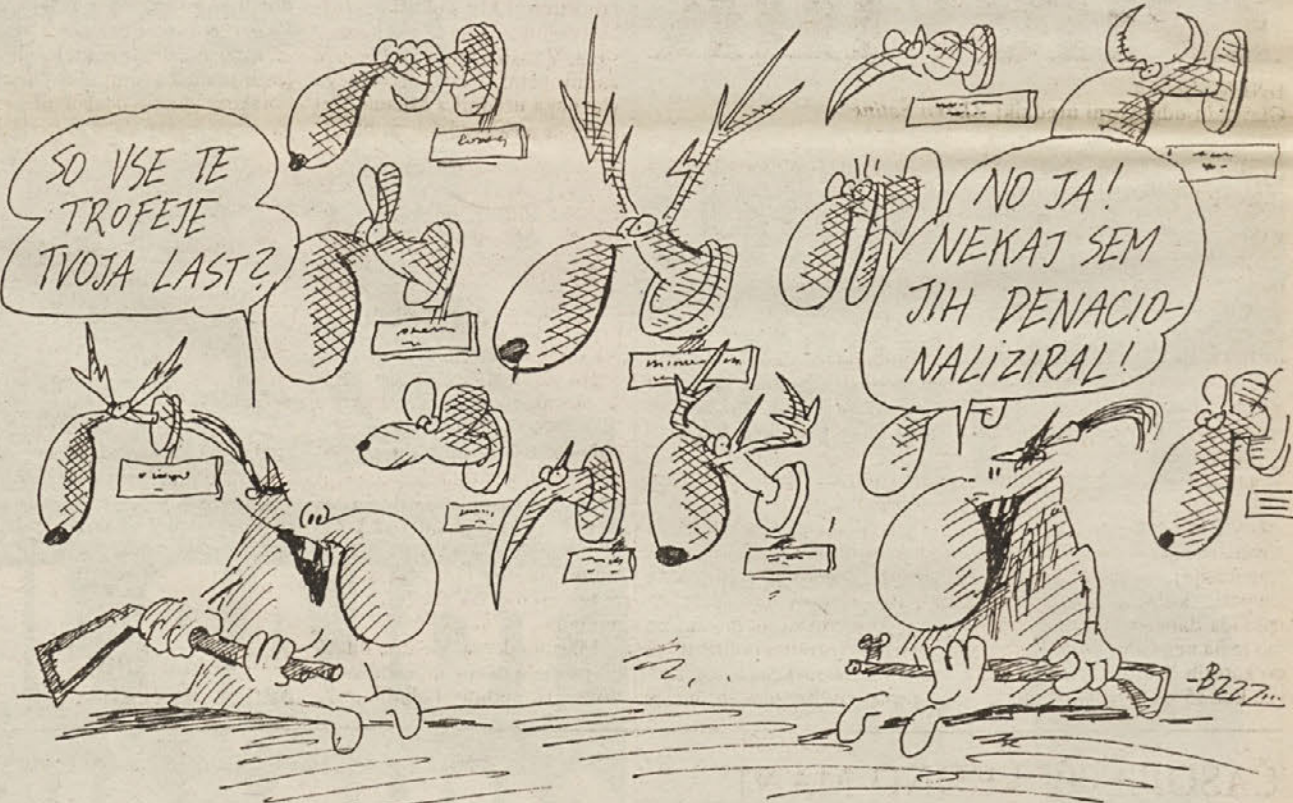
Damoklov meč, ki visi nad našimi glavami, noče in noče pasti. Evropa, ki ga ima v rokah, se ne zaveda, kam ga postaviti. Obljube, ki jih iz dneva v dan troši med jugoslovanskimi narodi, katerim je jasno, da skupno življenje v eni državi po vseh morijah, ni več mogoče, pa zgolj dokazujejo, da gre za igro mačke z mišo. Toliko slabše, če je miš bolj zvita od mačke in se iz nje le norčuje. Formalne izjave, ki v vseh mesecih niso premaknile stanja niti za milimeter, skrivajo v sebi bebastvo in razkrivanje, da razni zunanji ministri in ostali posredovalci nimajo pojma, kaj se jim dogaja pred hišnim pragom, lahko pa tudi, da nosijo drugo težo.

In to se imenuje evropski strah pred samim sabo. Politikom je verjetno jasno, ko se trudijo razpadlo federacijo obdržati skupaj in ne dovolijo samoodločbe narodov, da, če bodo te postopke legitimizirali pri nas, ne bodo mogli več tako pometati doma. V situaciji, ko se je ravnotežje v Evropi s padcem komunističnih sistemov dokončno porušilo, se več ne znajdejo. In to bi si morali najprej priznati ter tudi sami stopiti na smetišče zgodovine.

Razrasli val nacionalizma, fašizma in nacizma še ni bil nikoli v zadnjih petinštiridesetih letih tako močan in večnacionalnemu kontinentu, ki se hoče naslednje leto združiti, grozi podobna usoda, kot je v preostankih Jugoslavije. Prav zaradi lastnih integracijskih težav nočejo odstopiti od zastavljenega, saj bi z minimalnim odklonom tvegali popoln pogrom svoje večletne politike.

Fašisti v Italiji dvigajo glave in odkrito govorijo o svojih ozemeljskih težnjah, ki bi jih utrgali razmesarjenemu trupu. Kar pa je najhuje, jim pri tej nekrofiliji celo pomaga uradna italijanska politika, z Gianniem de Michelisom na čelu, ki postavlja pod vprašaj vse sporazume, sklenjene z Jugoslavijo, v primeru, če bi le-ta razpadla. Tako bi si moral tudi Osimski sporazum na novo podpisovati. Vprašanje je le, kakšne pogoje bi sedaj postavljala veliko-italijanska politika.

Nedvomno ji za dosego cilja bolj ustreza velika Srbija z masakrirano Hrvaško in nepriznana Slovenija kot karkoli drugega. Ampak kotel, ki ga pripravlja, dosega tudi njo samo, saj bi s takimi pretenzijami zelo težko še bila zrela za združeno dvanajsterico.

Peter Tomaž Dobrila

NOVA DOBA

Glavni urednik: Janez Sever
Odgovorni urednik: Brane Piano
Pomočnik odgovornega urednika: Peter Tomaž Dobrila
Uredniki: Marjana Arnšek (kronika), Jana Štrlekar (reportaža), Anton Koritnik (svobodne aktivnosti), Braco Zavrnik (mediji), LucaS (fotografija)
Tehnični urednik: Janez Herle
Trženje: Nives Seničar, Ines Paradižnik, Sarita Črnac, Matevž Cene (prodaja), Suzana Rober (tajnica).
Izdaja Prese d.o.o., direktor: Janez Sever, namestnik Brane Piano, pomočnica direktorja Valerija Glavač, tiska Družbeno podjetje Delo – Tisk časopisov in revij, p.o. Naslov uredništva: Celje – knežje mesto, Aškerčeva 15, tel. (063) 27-606, 25-331, fax (063) 25-849. Dopisništvo Koper, Cankarjeva 9 a, tel. (066) 21-533, fax (66) 51-702, p. 311. Cena 35 SLT, mesečna naročnina 120 SLT. Žiro račun pri celjski SDK št. 50700-603-31455. Oproščeno prometnega davka po pristojnem sklepu republiškega sekretariata za informiranje. Izhaja ob sredah. Rokopisov ne vračamo.

MIRCEKES

INDUSTRIJSKA PRODAJALNA

Zidanska 27, Celje

To je trgovina z najcenejšim ženskim in moškim perilom, največjo izbiro body-ev, pižam, spalnih srajc, halj, svilenih nogavic in največjo izbiro uvoženih ženskih in moških kopalk.

Pridite in se prepričajte!
IVALA ZA ZAUPANJE

Dne 14. oktobra 1991 je minilo leto dni, odkar smo svečano pokopali teharske žrtve. Grobišče še vedno, tudi v samostojni Sloveniji, skrunimo z odpadki. Doklej?

ZVEZA
DRUŠTEV ZA
CEREBRALNO
PARALIZO
SLOVENIJECPEP
REVIIJA

NOVA ŠTEVILKA ŽE V PRODAJI

250 TISOČ IZVODOV DNEVNO ZA VESOLJNO SLOVENIJO

Vsi naši dnevniki

Na slovenski medijski sceni se ta trenutek ponuja kar pet dnevniških listov, kar je za tako majhen državni in jezikovni prostor veliko. K temu razkošju je največ pripomogla letošnja pomlad, ko sta se »tradicionalnim« *Delu* in *Dnevniku* (izhajata v Ljubljani) ter *Večeru* (izhaja v Mariboru) pridružila še dnevnika *Slovenske novice* in *Slovenec*, oba s sedežem v Ljubljani.

Javnost je zlasti z velikim zanimanjem pričakovala *Slovenca*, ki je začel izhajati tik pred razglasitvijo slovenske samostojnosti. Pričakovati je bilo, da bo *Slovenija* dobila — poleg *Dela* — še en osrednji, torej

de, govori pa se, da je zdrsnil celo že pod pet tisoč.

Vendar so *Slovenčevi* managerji optimisti. Že do novega leta namreč načrtujejo naklado med trideset in štirideset tisoč izvodov. Bo pa to težko doseči.

DELO

DELO d.o.o.

Glavni in odgovorni urednik: Tit Doberšek

nadregionalni oziroma nacionalni dnevnik. Tako razvita družba, kot je slovenska, ki se je po vrhu vsega še politično pluralizirala, tak projekt kljub majhnosti vsekakor potrebuje. *Slovenec*, ki se je konstituiral kot lastniško podjetje, je napovedoval svoj start kar z osemdesetimi tisoči izvodov dnevne naklade. Žal pa je ta novi dnevnik, ki so ga napovedovali kot »evropskega«, že po prvih

Kaže namreč, da so pri *Slovencu* glavino ustanoviteljskega kapitala vložili v organizacijo in tehniko ter propagando (pri tem jim je pomagala tudi vlada z danes še vedno spornimi dvajsetimi milijoni dinarjev zagonskega denarja), zanemarili pa so glavno — namreč časnikarski in uredniški kader. Pred dnevi so sicer zamenjali *Slovenčevega* prvega glavnega in odgovornega urednika, argen-

uspelo na mehak način odsloviti nekdanje najbolj režimské urednike. Vendar ga, kot smo izvedeli, pesti razkošna zaposlenost, kar velja sicer tudi za

SLOVENECE

SLOVENECE

Glavni urednik: Sandi Sitar

Odgovorni urednik: Jože Mlakar

Dnevnik in *Večer*. Časnikarski korpus je bohoten in produktivni, torej sposobni novinarji, nikakor niso zadovoljni s sivo časnikarsko večino, ki ne da od sebe, kar bi morala. In še mlada »bulvarska« *Delova* hčerka, imenovana *Slovenske novice*: živi, naklada se giblje med 30 in 35 tisoč izvodov. Ta trenutek je *Delo* podjetje, ki so ga ustanovili njegovi delavci. *Slovenske novice* pa so mešana družba.

dnevnik se je komaj pred kratkim organizacijsko nekoliko prilagodil novim razmeram. Sam sebi je namreč postal ustanovitelj (tako kot *Delo*), čeprav

v hiši trdijo, da so še vedno družbeno podjetje in da se bodo resnično reorganizirali komaj, ko bo dokončno sprejeta oziroma uveljavljena nova zakonodaja. Mislijo kajpada na takoiimenovane lastniške zakone in na morebitni posebni zakon, ki bo določal status medijev. Kakorkoli že, pri *Večeru* imajo nov svet časopisa, odslej naprej pa bodo imeli glavnega in odgovornega urednika zdru-

Slovenske NOVICE

SLOVENSKE NOVICE d.o.o.

Glavni in odgovorni urednik: Tine Guzej

49 odstotkov ustanoviteljskega kapitala je prispevalo podjetje *Delo*, ostalo zaposleni.

Dnevnik se je že pred časom konstituiral kot delniška družba, delničarji so tamkaj zaposleni. V času vojne v Sloveniji je časnik ostal brez dolgoletnega glavnega urednika Milana Medena in to zaradi takrat objav-

ženega v eni sami osebi in so tudi že objavili ustrezen razpis. Produktivnejši in liberalnejši del redakcije je že dolgo nezadovoljen z (ne)delom odgovornega urednika Borka de Cortija, ki se je v prededemokratičnih časih menda več mudil v mariborskem domu družbenih organizacij kot v samem uredni-

VEČER

VEČER d.p.

V. d. glavnega urednika: Milan Predan

V. d. odgovornega urednika: Borko de Corti

ljenega spornega komentarja. Zdi pa se, kot da je z njegovim odhodom časopisna hiša z desnega brega Ljubljane nekako obglavljena. Pa še to: v upravi trdijo, da ima *Dnevnik* ta trenutek okrog 65 tisoč izvodov naklade.

Mariborskega *Večera* dnevno prodajo okrog 60 tisoč izvodov. Ta edini neljubljanski

štvu. Več poskusov njegove zamenjave ni uspelo, menda zavoljo lojalnosti manj zmožnega dela redakcije, ki mu je ozračje minulih dni godilo.

Braco Zavrnik
Janez Vrečar

Jelka Bervar in pater Janez: »Z dr. Kolpakovom dopolnjujemo našo dejavnost.«

IZ MOSKVE V PODČETRTEK, PA V OLIMJE

Bolezen v očeh

Dr. Jurij Kolpakov je pred pol leta prišel iz Moskve, iz laboratorija Univerze Patrice Lumumba. Kmalu je ugotovil, da bi lahko svoje znanje — je internist in psihiater — prodajal Slovencem. Doktor se namreč posebej spozna na ugotavljanje bolezni iz gledanja v pacientove oči — s povečalom in lučko.

»Na očesno šarenico se preko hrbteničnega mozga projicirajo notranji organi. Šarenica tako pokaže tudi morebitne spremembe. Posebej dobro se vidi, kakšno je stanje pljuč, jeter, srca in ledvic. Ob najmanj petkratni povečavi je zdravstveno stanje opazovanega odprta knjiga.« razlaga doktor, ki ima zdaj sedež v olimeljskem župnišču. Sem se je preselil iz nekaj kilometrov oddaljenega Podčetrtega. Videti je, da v tamkajšnjem zdravilišču Atomske toplice ni bilo prostora za dva, ki se ne ukvarjata zgolj s klasično medicino. Da je odšel ta, ki je Rus, je skorajda razumljivo. Z iridologijo, z vedom, ki se posebej ukvarja s proučevanjem šarenice v diagnostične namene, se dr. Kolpakov ukvarja deset let, zadnja tri se posebej. Poudarja, da gre za povsem naravno metodo ugotavljanja bolezni, ki je neškodljiva, tako kot se zavzema za naravna zdravila, ki so prav tako neškodljiva.

Tako je seveda jasno, da je v Olimju našel odličnega zaveznika v samostanu. Pater Janez, ki skrbi tudi za duše okoliške fare z okoli 500 člani, je namreč oživel lekarno v samostanu. Ta, tretja najstarejša v Evropi, je prenehala delati 1782.

»Zdravila že pošiljamo naročnikom. Naše kapljice, na osnovi zelišč, so najprej za oči, revmatizem, za boljšo presnovo. Izbiro širimo. Dr. Kolpakov bo ostal zaenkrat pri nas

najmanj eno leto. Ker mu bomo uredili ustrezne prostore v samostanu, upamo, da bo ostal še dlje. Ima sicer pogodbo z zasebno firmo »Hipokrat« iz Maribora in nami. V novembru, razen 1., bo doktor delal vsak petek od 9.30 do 17.00,« razlaga živahni pater frančiškan.

Jelka Bervar, lastnica firme Hipokrat, je očitno zadovoljna, da je dobila ruskega sodelavca. V samostojni Sloveniji bo delal pri njej kot tujec, z delovno vizo. »Mojo družino je pregledal in jo povsem spreobrnul. Zdjaj se čisto drugače hranimo, pozorno skrbimo, da nam ne manjka vitaminov. Smo kot preroreni!«

Skrivnost je torej zlasti v vitaminih. Doktor posebej poudarja, naj med jedjo ne pijemo, ker naredimo veliko škodo, ko zmanjšamo delovanje slin, ki je še kako pomembna za prebavo in presnovo. »Prebavila morajo biti sposobna, da hrano ustrezno predelajo, kar pomeni, da morajo imeti ustrezno sestavo kislin in drugega, kar zagotavlja, da uporabne stvari telo tudi dejansko uporabi.«

Dr. Kolpakov bo zagotovo imel veliko pacientov, zlasti še, ker je pregled preprost, hiter, nasveti za zdravljenje pa takšni, da jih je mogoče uresničiti in še niti predragi niso.

Foto: Severin

Dr. Kolpakov »v akciji«

ČASOPISOV VEDNO MANJ

Prostor ubija medije

Državne slovenske časopisne hiše, ki so svojo zgodovino bile alfa in omega javnega obveščanja in so bogato živele od denarja, ki se jim je natekel v državni proračun, so po spremembi smeri vetra političnih odločitev končale v bitki za čimprejšnjo privatizacijo. Tako je nekdanja SZDL spustila svoje roke nad obveščanjem in si svojo naslednico poiskala v strankarskem direndaju. Čeprav je imela možnost ostati pravna naslednica nekdanje frontne organizacije, kar so druge stranke vsaj na začetku z vsemi silami zgrabile (s čimer bi vsaj delno obdelovala področje javnosti), je pametno sklenila, da pusti cesarju, kar je cesarjevega in bogu, kar je božjega.

Časopisne hiše so začutile, da morajo izkoristiti trenutek

brezvladja in so pohitele svojo pot. Ustanavljanje novih podjetij znotraj starih imen jim je pomenilo le en korak do cilja.

A vendar pozabljajo, da jih je zgradil družbeni kapital, ki so ga socialistično odvajali vsi delovni ljudje in občani. Na taki osnovi pa je lahko rasti. Kompletne hiše z opremo in ljudmi so bile na voljo ustanovljajočim se podjetjem, ki so, enostavno rečeno, izkoristila dano in se postavljala na bogati osnovi. Zato niti ni bila presenetljiva radodarnost vlade, ki je na široko razvezala svoj mošnjiček v imenu pluralizacije medijev.

Vedela je, da je nesmiselno in sifzofsko posegati v srčenje novinarsko gnezdo in je raje ubrala svoje korake. Če so bili upravičeni, ne vemo, saj ji zaenkrat še ne uspeva porušiti

največjih slovenskih novinarskih hiš.

Ustanovil se je nov dnevnik, *Slovenec*, ki je že pri porodu nakazal, da bo moral čakati vsaj do svoje druge pubertete, če bo hotel konkurirati na zaprtem trgu. Pri tem so vodilni do sedaj napravili preveč napak, da bi lahko vloženi 20 milijonov din tudi obrnili sebi v prid. Pozabljena blagovna znamka ni bila dovolj, da bi se nametana in neznana novinarska ekipa lahko znašla.

Tednik *Demokracija* je bil že dokaj uveljavljena varianta, a so ga spustili iz rok, saj so mislili, da so dovolj močni na drugem področju. *Delo*, čeprav vedno izrazito oblastniško trobilo, jim ni podstavilo hrbta. Napako so skušali popraviti

s 7 milijoni subvencije, ki bi naj mrliča dvignili iz groba, v katerega so ga spustili oblastniki, ampak *Demokracija*, še vedno ni. Finančne mahinacije so jo spremljale ves čas: od takrat, ko je z ljubljanskega UK-ja zbežala v privatni Magellan in je v zvezi z mišmašem sedanjih ministrov in prejšnjih ustanoviteljev tednika zahajala na sodne procese. Sedaj ne vemo, kako je z njo. Denarni smrad, ki se širi in ji ni ravno tuj se torej nadaljuje in zanimivo bi bilo izvedeti, kam je šlo tistih 7 milijonov din, ki so jih namenili *Demokraciji*.

Ali v izplačilo starih dolgov, ki so znašali približno to vsoto, ali v privatni žep. Smrad, ki se ob tem nabira, samo dokazuje, da velja tisti pregovor: kar se Janezek nauči, to Janezek zna.

STOPITE BLIŽE, SLOVENSKI VOJAKI

PISMA

Stališča
do nove
zdravstvene
zakonodaje

Novi zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (če bi bil sprejet kot je v osnutku) bo najbolj in usodno prizadel vse sladkorne bolnike. Diabetiki, ki smo na insulinu ali tabletah in hodimo redno na preglede, zdravila potrebujemo za normalno življenje, sicer je naše življenje neposredno ogroženo. Brez zdravil ne moremo živeti! Sladkorna bolezen je hudo kronično obolenje, ki jo ima človek do smrti. Sladkorna bolezen je tudi socialna bolezen. Zato v nobenem primeru ni prav, da ta bolezen ni uvrščena v 22. čl. osnutka zakona, pod točko 1.

V Republiki Sloveniji je danes registriranih 60.000 sladkornih bolnikov, od tega v petih ljubljanskih občinah 12.000 sladkornih bolnikov.

Sladkorna bolezen se v zadnjem času pojavlja vedno pogostejše tudi med mlado populacijo. A ker je ta bolezen neozdravljiva, predstavljajo okoli 80% sladkornih bolnikov upokojenci, ki pa so v slabem gmotnem položaju. Če se bo gmotni položaj ljudi tako slabšal in si ljudje ne bodo mogli privoščiti ne zdravil, ne zdravnika, ne diete in ne zdravstvenih storitev, bo imelo to hude posledice za bolnike in prav tako za zdravstveni proračun.

Navedli Vam bomo cene nekaterih osnovnih zdravil in pripomočkov, ki jih sladkorni bolniki potrebujemo za normalno življenje. Vse cene so še stare. Pričakuje se, da bodo nove višje za cca 40%.

HOMORAP	40 i.u./ml	1 ampula	286,70 slt
HOMOFAN	40 i.u./ml	1 ampula	286,70 slt
INSULON SPP	40 i.u./ml	1 ampula	255,60 slt
INSULRAP SPP	40 i.u./ml	1 ampula	255,60 slt
LENTE HM	40 i.u./ml	1 ampula	275,00 slt
HOMORAP	penfil 5x1,5 ml	1 skatl.	975,10 slt
HOMOFAN	penfil 5x1,5 ml	1 skatl.	975,10 slt
ACTRAPHAN	penfil 5x1,5 ml	1 skatl.	1.244,00 slt
DAONIL	1 skatl.		54,20 slt
EUGLOKON	1 skatl.		72,90 slt
MELDIAN	1 skatl.		61,40 slt
BEGLINOR	1 skatl.		112,30 slt
DOXILEK	1 skatl.		181,30 slt
Igle Plivapen	100 kom		975,00 slt
Igle + brizge (kompl.)	100 kom		1.600,00 slt
Plivapen I	100 kom		3.200,00 slt
Plivapen II	100 kom		2.200,00 slt

Sladkorni bolniki bi morali po novem zakonu plačevati zdravljenje bolezni in njenih posledic ter vsa potrebna zdravila, od katerih so bolniki stalno odvisni do konca življenja. Participacija bi po novem (upajmo, da ne bo sprejet zakon kot je v osnutku!) znašala od 5% do 50%, kar bi zelo prizadelo sladkorne bolnike, saj smo zelo pogosto potrebni zdravljenja tudi zaradi posledic te bolezni. Socialno stanje večine sladkornih bolnikov je v velikem obsegu slabo. **Smo absolutno proti plačevanju participacije za diabetike!**

Živela solata

Za devetimi gorami, devetimi vodami, petimi bifeji in petsto novimi strankami, je živel narod in gojil motovilec. Mehek, sočen, enkratno užiten motovilec, ki se je kar topil v ustih. In časi so se spreminjali in ta sočni motovilec je postal solata z imenom regrat. In narod ga je kar žrl in se ves podhranjen basal z njim, saj drugaga imel ni. In potem se je nekdo znašel in temu neokusnem grenkemu regratu dodal ocvirke in krompir. In ta regrat je postal »konvertibilna« robota. Istočasno pa so povsod okoli po gredicah začele poganjati nove (alternativne) vrste solate z okusom po lipi, daardanu, kuni, banu in podobnih vrstah plevela. In končno so slovenski biologi in gospodarstveniki v Sloveniji vzgojili za svoj narod novo, najnovejšo vrsto

Sladkorni bolniki v Republiki Hrvatski, Avstriji, Italiji in Madžarski imajo zdravljenje diabetesa in vseh posledic te bolezni vključno z zdravili in drugimi pripomočki v celoti brezplačno.

Taka zakonodaja nam je torej samo v škodo! Po drugi strani pa si prizadevamo za bolj kvalitetno in popolno življenje, za zgodnejše odkrivanje bolezni, itd., a vse to žal le na papirju!

Če bi bil zakon sprejet v taki obliki kakor je osnutek, bi se zelo povečala invalidnost, velika bo zasedba bolnišničnih kapacitet in posledica tega bo večja umrljivost sladkornih bolnikov. Lahko se ob vsem tem vprašamo, ali je to cilj nove zdravstvene zakonodaje? Ali je to cilj nove svobodne in demokratične ureditve republike Slovenije?

Zaradi vsega navedenega **zahtevamo od vseh pristojnih organov v Republiki Sloveniji, da se sladkorna bolezen uvrsti v 22. člen zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju.**

22. člen zakona naj se glasi:
Z OBVEZNIM ZDRAVSTVENIM ZAVAROVANJEM PRI ZAVODU ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE JE ZAVAROVALNIM OSEBAM ZAGOTOVLJENO PLAČILO ZDRAVSTVENIH STORITEV:

– V CELOTI,
– PREPREČEVANJE, ODKRIVANJE IN ZDRAVLJENJE SLADKORNE BOLEZNI, NJENIH POSLEDIC, VKLJUČNO Z ZDRAVILI IN PRIPOMOČKI.

Lahko pa se ustrezno opredeli sladkorna bolezen v 23. členu zakona. Tudi Republika Slovenija je dolžna sprejeti določbe evropske deklaracije, saj se opira na **SANTVINCENSKO DEKLARACIJO IN EVROPSKO DIABE-**

TOLOŠKO FEDERACIJO, ki govori konkretno o zdravljenju sladkorne bolezni.

Celotno ljubljansko društvo sporoča oblasti in javnosti sledeče:

MI NOČEMO LE GOLEGA PREŽIVETJA, MI HOČEMO VEČ KOT TO! TUDI HOČEMO NORMALNO ŽIVETI!

SAŠO MILAVEC,
Društvo za boj proti sladkorni bolezni,
Ljubljana

(kot trdijo zelo odporne) solate – Tolar.

Ja, točno.
Gospod Šešok (Šeenšluk) je nam (temu obljubljenemu narodu) predstavil nov papir-šoder-keš-zelenjavo-solato-cekine (in vse ostalo izrazoslovje), skratka solato, ki naj bi prekinila s tako nezaželenim geslom, ki je tako dolgo veljal pri nas: Rotten country – rotten vegetables! Zdaj imamo končno novo svežo obratno solato in ni kaj da ne bi z njo poskusili zaživeti srečno v prihodnost. Morda se celo posreči Sloveniji (narodu hlapcev, kot je rekel Cankar) in bo ta naša nova užitnost postala celo konvertibilna. Bog nam pomagaj (in mi bomo pomagali tebi, o Bog), da bo nekega dne gospod sveti Peterle (pa čeprav že ves siv in ožet od starosti) lahko tako kot nekoč davno pred njim kvazidemokrat in komunistično spreobrnjeni re-

formator Ante Marković, mahal s svežimi papirčki Tolarjev in nasmejan sporočal sebi in Slovencem, da je naša solata postala konvertibilno užitna in da je brez primesi nedovoljenih poživil in kemičnih sredstev umetnega gnolja, ki uničuje zdravo, napredno in alternativno gospodarstvo katerega se zdaj Slovenci gremo in na kar smo skupaj s Plutovimi zelenici tako ponosni. Prihodnost, prosim čakaj me, da te s špricerjem počastim in plačam rundo z novimi komaj tiskanimi Tolarji!

Ni kaj, Slovenija se totalno spreminja. Počasi zeli postati vodilna Evrope zvezdica (beri: država). Samo kdo ji bo pomagal do tega? Bog sigurno ne, pa če prečastiti gospod Peterle še tako moli. Toda, priznati je treba, da je demokracija naredila pravo pijansko žurko v Jugi in Slovenija ni izvzeta iz te žurke. Stranke zdaj rastejo kot gobe po dežju. Nekoč znani slogan, ki se je držal Italijanov – trije Italijani, petsto strank – bi zdaj vse bolj pripadel nam. Točno, tudi Sloveniji. Imamo več strank kot Amerika držav in Vatikan duhovnikov. Vsak dan se poraja kakšna nova.

In zadnji porodni krčji so zgrabili gospoda Rajka Pirnata-Špi-načko, ki je za seboj potegnil še zloglasnega slovenskega kapetana Janšo in Tončka Tomažiča (od bolj znanih Slovenov – Borovih, Venetov). In nova stranka NDS tako po Dolfiju smrdi – kar je res je res. Nova stranka se je rodila. Eureka! Ja, dragi moji, tudi minister za kolovratenje po svetu fr. Dimitrij Rupel je pri porodu nove stranke doživel krče. Vendar ne porodne ampak abortične. S pomočjo medicinske sestre, ljubiteljice medvojnih borcev za Kristusa kralja, Spomenke Hribar in narodnega kardiologa vlečenjenega duševnega pastirja pismenih, Rudija Seliga je grandisimus Rupel abortus preživel. In kot je opaziti (in moč dojeti) bo pri naslednjem abortusu sigurno podlegel in politično izkrmavel. Bog mu pomagaj, da ne bo več potreben splava.

Pa kaj nas Slovence briga to! Nas zdaj bolj zanima, koliko časa bomo kupovali zelje in korenje z Republiko Slovenija Boni. In kdaj bodo iz te mlade in prehodne solatice pognali poganjki prave slovenske salaturine.

Zdaj, ko smo na pragu prelomnice zgodovine; zdaj, ko smo finančne smeti (dinarje) odvrgli v smetnjak kot bi bili kužni; zdaj, ko smo končno prišli do tega spoznanja, da Hamurabijevi zlatniki niso pravega Slovence vredni ampak so le za zbiratelje antikvarov – numizmatike; zdaj bi končno lahko začeli razmišljati v kateri valuti bi se splačalo po televiziji gledati prenos tekm slovenske nogometne lige. Že dolgo so časopisi polni zahtev in polemik glede prenosa teh tekem. In zdaj bi se slovenski televizijski športmajster Lah res končno lahko že odločil, če bodo fuzbal tekme vrednotene v Markah, Lipah, Tolarjih, Obveznicah, Delnicah, Bonih – ali pa, Bog ne daj, še naprej v Jugo Markovičevih dinarjih.

P. S.
Dejmo kruha in iger Folku!
Pa čeprav oboje na kredit. Narod rabi sprostitev, ko ga politika in politična ekonomija vsak dan na novo Šešokirata. Zdaj, ko je narod dobil novo vrsto solate, zdaj rabi še kis in olje, da bo podmazano. Če bo vsa stvar pri bazi frokirala, bo to hudič za oblast. In če bo hudič za oblast, bo satan za vse skupaj.

TOMO B. GOLOB, Mirna

Dogodek
v Kranju

Po končanem delu sem v KAV-KI spil kokakolo. Potem sem PRI ŠIFRERJU pil kavo.

Na avtobusno postajo sem prišel prezgodaj, zato sem se odločil za obisk disko kluba v Creini. Želel sem se povesečiti s prijatelji. A že pri vходу me je zaustavil eden redarjev. Kmalu se mu je pridružil še drugi in oba sta me potem vlekla po stopnicah. Eden mi je grozil s kolom, druge-

PO SDZ-JU SE CEPIJO TUDI ŠKOLČEVI LIBERALNI DEMOKRATI

Ena leva, ena desna

Prve misli na naslednje volitve, druge po vrsti v slovenski povojni zgodovini imenovane večstrankarske, so izvabile slino na usta mnogim strankarskim veljakom. Tako, kot se je ta slinasti sindrom najprej razpasel med demokrati, tako se zdaj nadaljuje med liberalnimi demokrati. Kakšne »zunanje manifestacije« spremljajo razkol v Liberalno demokrati stranki, ki ji zaenkrat še predseduje bivši mladinec Jožef Školč?

Slovenski politični prostor se pod težo deklarirane demokracije vse bolj spreminja. Na minsko polje znotraj strankarskega obračunavanja je pred kratkim naletela Slovenska demokratična zveza in se razcepila na dva dela. Ruplova frakcija se je po izgubi pravnega nasledstva SDZ, ki ga je »podedovala« Pirnatova grupacija, znašla na polju opozicije. Časopisi in ostali slovenski mediji so se ob razcepu SDZ razpisali in razgovorili z galerijo anticipacij, še pred razcepom in nezmožnostjo vzpostavitve kompromisa v SDZ pa z ugičanjem, kdo od strankarskih prvakov bo kam presedlal.

SDZjevskega cepitev je zasenčila še en možen strankarski razcep. Že nekaj časa se namreč znotraj Liberalno demokrati stranke bije bitka nizkih udar-

cev med desno frakcijo, ki jo poosebljajo Mile Šetinc, Slavoj Žižek in Pavle Gantar, in levico, ki ji še naprej poveljuje Jože Školč. Osnovni spor med diskurzivno sprtima stranema je nastal predvsem kot različnost mnenj in nestrinjanje glede treh strankinih programskih sklopov. Gre za vprašanje demilitarizacije, strankarske državotvornosti in sklepanja koalicij ter vprašanje odnosa do Jugoslavije. Pri vprašanju demilitarizacije je tik pred uskladitvijo dokumenta Mile Šetinc ponudil v obravnavo tudi svoj dokument. Izvršnemu odboru je predlagal odločitev o vzpostavitvi profesionalno-naborniške vojske kot osrednjem temelju slovenskega obrambno varnostnega sistema, kar bi po mnenju Školča pomenilo korekcijo strankinega koncepta,

sprejetega na zadnjem kongresu. Levica znotraj LDS meni, da zadostuje profesionalna sestava oboroženih sil (oficirji, zveze, štabi, tehnika), ki jo kombiniramo z obstoječo rezervno sestavo. Zato tudi zagovarjajo triletni moratorij na redno služenje v slovenski vojski. Desna frakcija zagovarja kombinacijo profesionalne sestave in naborniške vojske iz razloga, ker imamo danes v Sloveniji že takoiimenovano »stalno« vojsko, le da jo zagotavljamo z nenehnimi vpoklici rezervistov, kar se jim ne zdi najboljša rešitev. Če povzamemo razlike v zvezi s konceptom demilitarizacije, se pogledi razlikujejo v tem, ali naj breme oborožene varnosti nosijo predvsem rezervisti, ali pa naj to breme premestijo na nabornike, ki se vojaško izobražujejo, obenem pa zagotavljajo stalno sestavo vojske, ki naj bi štela približno 7000 ljudi. V nasprotju s Školčem se Gantarju zdi, da ne gre za konceptualne razlike, ki bi zahtevale revizijo strankinega programa.

Kar se tiče državotvornosti

stranke in sklepanja koalicij, prihaja do nasprotovanj glede odnosa do oblasti. Žižkova opcija »ureditve razmer« znotraj stranke se je ponovno izkazala za opcijo desne frakcije: počistiti z »odvečnimi« družbeno civilnimi gibanji v LDS in se pričeti z »vsemi razpoložljivimi sredstvi« potegovati za oblast. »Liberalnejši« del stranke ne pristaja v sklepanje koalicij »za vsako ceno«, temveč ostaja nedorečen v smislu izbire »pravega časa« za navezovanje konkretnih političnih navezav z ostalimi strankami. V zadnjem času pa je osnovna zahteva desne frakcije, da se predsedniku Školču zmanjšajo pristojnosti. Zatrjujejo, da je kopčenje funkcij v eni osebi neproduktivno, zato je »nesprejemljivo, da je predsednik stranke tudi predsednik Poslanskega kluba.« Osnovne zamere vodstvu LDSa pa so se pojavile predvsem kot generaliziranje tehnično organizacijske nesposobnosti generalnega sekretarja Romana Lavtarja na celotno vodstvo. Neinformiranost in nepovezanost Občinskih

odborov LDS je sprožila val kritik in protestov le-teh in postavila vprašanje o Školčevi in Lavtarjevi »primernosti«. O njej naj bi se odločali na kongresu, ki pa je v tem kontekstu predstavljal le sinonim za rušenje vodstva in celo morebiten razcep stranke.

Jože Školč je zato na zadnji seji Sveta stranke pokazal svojo politično premetenost. Da bi se izognil žolčnim polemikam in strankarskim intrigam, je kongres predlagal sam. Desna frakcija, ki se je oklicala za državotvorno in s tem negirala državotvornost ostalega dela stranke, bo tako na kongresu morala nastopiti z izdelanim programom. Kongres, ki se bo odvijal v začetku naslednjega leta, se je tokrat izkazal kot možnost, da se do njegovega pričetka odnosi znotraj LDS uredijo, ali da se na njem po tehtanju obeh dokumentov izkaže »dejansko stanje«. Seveda ni izključeno, da se bodo izvršili odhodi nekaterih ljudi, ki se bodo z izgubo svojih vizij počutili prikrajšane do te mere, da ne bodo pripravljeni sprejeti nobenega možnega kompromisa.

Veliko prahu znotraj stranke, pa tudi v širši javnosti, je v zadnjem času dvignila knjiga Danila Slivnika »Sto osamosvojitvenih dni«. Jože Školč zatrjuje, da so Slivnikove navedbe neresnične in da ni predlagal ali podpiral zahteve po odstopu

Peterleta in Janše, skratka vodil nekakšen tihi udar proti vladi, kar mu je očitano v knjigi. Sumničenja o napačnem interpretiranju izrečenega na seji Izvršnega odbora padajo na nekatere njegove člane, predvsem akterje desne frakcije. Morda bi bila potrebna sprava znotraj LDS, saj sumničenja in osnovno nezaupanje dominirajo v vseh dialogih. Post festum, in nekoliko zamujena odločitev vodstva stranke je, da LDS pripravi tožbo zoper avtorja knjige.

Celotne zdrahe v LDS bi lahko pojasnili z osnovno pozicijo opozicije, ki zavzema težko obvladljiv sredinski politični prostor. Zavzemati srednji prostor parlamenta in biti kastriran izvršne oblasti LDS postavlja v situacijo, ko jo zaradi vztrajnega nasprotovanja vsemu, četudi z odločnimi argumenti za takšno početje, dejanska oblast označuje za »poredno« in »neposlušno«. V stranki trenutno tečeta dva procesa, discipliniranje »navzdol« in discipliniranje »navzgor«. Odras takšnega discipliniranja bo kmalu viden, tudi skozi rezultate naslednjih volitev. Oblast je pač slast in užitek, ki ga ni imuna nobena politična stranka. V zvezi z oblastjo ne bo nihče nikoli izrekel predvolilnega slogana Liberalno demokrati stranke: »Dost mam!«

Didi Lebar

Jožef Školč kontra Mile Šetinc in ostali: bivši mladinec proti bivšemu uredniku Delove sobotne priloge. Levo proti desnemu. Šetinceva zmaga nad Školčem bi pomenila tudi, da bi civilna družbena gibanja, ki jih zdaj čuvajo liberalni demokrati, ostala brez politične strehe nad glavo. Slovenija dokončno zavija v desno.

SEM TISTO, O ČEMER VAS
PREPRIČAM

Banzai!

Poziv, ki ga je v Delu kot plačan oglas 16. oktobra objavil del članov SDZ iz Vrhnike. Poziv slavi Janeza Janšo kot »človeka, ki si je najbolj prizadeval za razumen kompromis, preprečitev razkola in ohranitev stranke«. Gre očitno za prefrigan poskus, da bi Janšo, ki je s svojim predlogom novega programa stranke samo stranko na kongresu tudi pripeljal do razkola, prikazali kot njenega jutrišnjega rešitelja. Tudi ta primer dokazuje, da spomin slovenske javnosti seže praviloma le največ tri dni v preteklost. Tri dni pred kongresom SDZ je namreč Janša še popotoval po Sloveniji po strankarskih okroglih mizah, na katere niso vabili Dimitrija Rupla, ter zagovarjal nujen zasuk stranke v desno.

Poziv članom in odborom SDZ!

Razkol na zadnjem kongresu je rezultat neodgovornega in razdiralnega početja nekaj posameznikov na obeh straneh in nima nič opraviti z razpoloženjem velike večine članstva. Zato vse člane in občinske odbore SDZ pozivamo, da do nadaljnjega zamrznejo svoje članstvo oziroma ne pristopijo niti k enemu niti k drugemu delu razpolovljene stranke. Občinske odbore nadalje pozivamo, da se pridružijo iniciativnemu odboru za pripravo novega združenega kongresa SDZ. Za vodjo odbora nameravamo predlagati Janeza Janšo, človeka, ki si je najbolj prizadeval za razumen kompromis, preprečitev razkola in ohranitev stranke.

INICIATIVNI ODBOR

Izjave o pridružitvi naši iniciativi pošljite čimprej na naslov:
SDZ, Turnovše 19, 61360 Vrhnika.

ZADNJA VEST: KRIVCI ZA TEHARKE POBOJE NA
PREPIHU

Tožilec sprožil preiskavo

V ponedeljek je Milan Birsa, celjski javni tožilec, obvestil medije, da bo od preiskovalnih organov zahteval zbiranje podatkov o krivcih za poboje na Teharjah. Kot smo neuradno izvedeli, naj bi za takšno odločitev dobil dovoljenje z republiškega tožilstva. S tem se zaključuje skoraj dveletno obdobje, odkar je celjski tožilec dobil pismo ovadbo ljubljanskega časopisa Tribuna proti neimenovanim krivcem za teharske poboje.

Razpis

**Dobre, pogumne
in drzne novinarje
redno ali pogodbeno zaposlimo.**

Uredništvo Nove dobe,
Aškercova 15, Celje

PROSTOZIDARJI KROJIJO TUDI USODO SLOVENIJE

Drnovšek v loži?

Ne bi bilo normalno, ko se ob razpadu Jugoslavije in iskanju novih politično-državnih modelov na njenem pogorišču slednjič ne bi postavilo še vprašanje deleža prostozidarstva v tem početju. V zadnjem času so mediji možnost tovrstnih povezav dokaj pogreli. V Sloveniji so zlasti vzbudili pozornost namigi, da bi utegnil biti slovenski član jugoslovanskega predsedstva Janez Drnovšek prostozidar, kar bi lahko vplivalo na njegov odnos do jugoslovanskega vprašanja oziroma bodočega statusa Slovenije. Nekateri ocenjujejo, da je bilo njegovo zavzemanje pred junijsko-juljsko vojno za popolno suverenost Slovenije, ki bi prekinila kakršnokoli institucionalno povezanost z nekdanjo Jugoslavijo, premehek in da je tudi ob zadnjih dogodkih, ko haška konferenca znova ponuja nekakšno povezanost jugoslovanskih držav — čeprav res le zelo ohlapno — naklonjen kompromisu.

V tej zvezi je zanimivo namigovanje, da naj bi evropska socialistična internacionala, ki doslej ni pokazala posebne naklonjenosti do mednarodnega priznanja Slovenije in Hrvaške, držala na uzdi italijanskega zunanjega ministra **Giannija de Michelisa**, ki da je v resnici vse te zadnje mesece bil bolj naklonjen priznanju omenjenih republik, kot je to pokazala njegova diplomatska aktivnost. Predsednik zunanjepolitičnega odbora italijanskega parlamenta **Flaminio Piccoli**, ki je vnet podpornik slovenskih in hrvaških prizadevanj, naj bi v takšni drži mednarodne socialistične družine (kar osem ministrov evropske dvanajsterice pripada socialističnim oziroma socialdemokratskim strankam) zasledil vpliv mednarodnega prostozidarstva. Nedavni preobrat v naklonjenosti de Michelisa do slovenske in hrvaške suverenosti naj bi bil posledica tehtanja med privržnostjo disciplinarni znotraj socialistične internacionala in med morebitno vladno krizo v Italiji, s katero je zagrozil Piccoli, če Rim ne bo zavzel prijaznejšega stališča do Slovenije in Hrvaške.

Po mnenju zagrebškega Slobodnega tjednika oziroma njegovih izprašanih bralcev so evropski prostozidarji vplivali na konstituiranje prve, a tudi druge Jugoslavije, njihovi prsti pa naj bi bili vpleteni tudi v »trdoglavo mednarodno nepriznavanje samostojnosti in suverenosti Hrvaške«. Glavni podaljšek prostozidarjev naj bi pri tem bila evropska levica, ki nadzira parlament v Strasbourgu. Ta naveza boja nasprotuje nastajanju novih katoliških držav na evropskih tleh, kar naj bi bili tudi suverena Slovenija in Hrvaška.

Vprašanje je seveda, kolikšno je vpletanje prostozidarstva

v jugoklopčič. Čeprav moderno prostozidarstvo, ki se je konec 17. in v začetku 18. stoletja razvilo v Angliji, ni organizacija strankarskega tipa, ima (kljub notranjim frakcijam) dobro razvidno politično platformo, ki teži h globalnim ciljem. Ta elita zahodnega meščanstva se je vselej trudila nadzirati in usmerjati gospodarska, politična in kulturna gibanja v svetu, pri čemer so bili interesi kapitala, ki so v njenih rokah, pred vsem drugim. Zavoljo svoje »univerzalnosti« je prostozidarstvo že na samem začetku prišlo v oster konflikt s tedaj še zelo močno »vesoljno« katoliško cerkvijo, ki je v prostozidarjih videla resnega konkurenta pri nadziranju tokov, kakršne smo omenili. Naravno je torej, da so se sčasoma levo usmerjene meščanske stranke pojavile kot politično zastopstvo prostozidarskih interesov. V tej luči torej velja zreti na sumničenja, češ da socialistična internacionala ni naklonjena nastajanju novih »katoliških držav na evropskih tleh«, čeprav je takšna obtožba sila poenostavljena, medtem ko prostozidarstvu nemara pripisuje večji pomen kot ga ima.

Danes si prostozidarstvo in katolicizem v nekaterih interesih gotovo še nasprotujeta (v nasprotju s pred nedavnim v Berlinu zadržanimi evropskimi socialisti se papež naravnost napenja, da bi Evropa sprejela Slovenijo in zlasti Hrvaško v svoje naročje), vendar je napetost med njima po drugem vatiškem koncilu znatno popustila. A četudi hrvaški (in slovenski) nacionalisti — zlasti tisti iz krščanskih (katoliških) vrst — pretiravajo, ko vidijo v evropski levici apriorno nasprotovanje samostojnosti Slovenije in Hrvaški kot krepitev vpliva Vatikana v Evropi, pa njihovega prostozidarskega dometa ne velja podceniti.

Ve se, da so prostozidarji bistveno vplivali na mnoge zgodovinske preobrate, kot so denimo bile angleška, ameriška in francoska revolucija v zgodnjem obdobju, pa februarjska (po mnenju mnogih tudi okto-brska) revolucija itd.

Med Slovenci prostozidarstvo zavoljo izrazite katoliške oziroma klerikalne tradicije nikoli ni bilo globoko zadržano. Vidneje je to gibanje oplazilo naš prostor v času francoske revolucije. Najbolj znani tedanji prostozidarji — Slovenci so bili **Anton Tomaž Linhart** (ki ga zavoljo tega niso hoteli pokopati v posvečeni zemlji), **Valentin Vodnik** in baron **Žiga Zois**. Nič čudnega, saj so ti bili pod močnim vplivom francoskega prostvetljenstva iz 18. stoletja, »tvorcev« francoske revolucije, ki so bili malodane vsi pripadniki masonstva. Sicer pa je med obema vojnama v Ljubljani delovala loža »Valentin Vodnik«. Njeni člani so med drugim bili **Eugen Lovšin**, veliki znanstvenik in šahovski vele mojster **dr. Milan Vidmar** in **dr. Milutin Zarnik**. Kot smo izvedeli, naj bi sedaj tudi v Ljubljani pripravljali ustanovitev prostozidarske lože češ da se brez nje Slovenija ne bo mogla resnično prebiti v matico političnih, gospodarskih in kulturnih tokov v Evropi in svetu. Danes v kakšnih 130 državah obstaja več kot 40 tisoč prostozidarskih lož z več kot šestimi milijoni članov. Pa na zdravje!

Janez Drnovšek, priljubljen v Sloveniji in vpliven v svetu: je morda član prostozidarske lože?

Trdijo, da je prostozidarstvo še danes pomemben mehanizem paralelne globalne oblasti. Pri tem omenjajo zlasti nekatere neformalne centre moči, kot je denimo veriga Rotary klubov (kapital, poslovneži), pa klub Bilderberg in Trilateralna komisija (vodilni zahodni politiki in voditelji multinacional). Glavni vzvodi njihove

ima zadržanost evropske levice ob razpadu Jugoslavije oziroma do priznanja suverenosti njenih nekdanjih republik, zlasti »katoliških« Slovenije in Hrvaške, določeno predigro.

Prostozidarska internacionala je imela določen vpliv že pri nastajanju Kraljevine SHS oziroma Jugoslavije ter ostalih držav na ozemlju nekdanje črno-

Če je v Beogradu do leta 1967 ilegalno delovala Jugoslovanska prostozidarska loža, za katero smo zapisali, da je v resnici bila nosilka »pramemorandumskih« velikosrbskih idej, pa imajo v srbskem glavnem mestu od 23. junija 1990 že znova podobno družino. Le da tokrat legalno. Tega dne so namreč v centru Sava ustanovili Veliko ložo Jugoslavije, katere veliki mojster je postal **Zoran D. Nenezić**, zagotovo najboljši poznavalec prostozidarstva v jugoslovanskem prostoru. Čeprav se tudi ta obnovljena loža diči z imenom »jugoslovanska«, je povsem možno, da gre pravzaprav za prosrbsko usmerjeno ložo. Nekateri celo menijo, da je **Slobodan Milošević** med dvoletnim bivanjem v ZDA, kjer se je šel bančništva postal prostozidar. Mimogrede: v ZDA je ta trenutek kakšnih pet milijonov prostozidarjev. Domnevajo, da novopčeno beograjsko prostozidarstvo podpira Miloševića tudi zato, ker Velika jugoslovanska loža doslej še ni protestirala proti vojni v Sloveniji in na Hrvaškem, čeprav so prostozidarji vsaj po tradiciji odločni nasprotniki vojne kot človeka nevredno barbarsko dejanje.

moči naj bi bili v ZDA kot najmočnejši svetovni gospodarski sili in središču židovske diaspore, ki ima v prostozidarstvu veliko besede. Sicer pa je kar 15 od 41 dosedanjih ameriških predsednikov dokazano bilo prostozidarjev, med njimi **Washington**, oba **Roosevelta**, **Truman**, **Ford** in **Carter**. Slednji je bil tudi član vplivne Trilateralne komisije, o kateri se je zlasti veliko govorilo in pisalo v zvezi z reševanjem nafte krize po oktobrski izraelsko-arabski vojni.

Če se nekoliko preselimo v novejšo zgodovino na jugoslovanskem prostoru bomo iz navedenega morda izluščili, da

žolte monarhije, saj je ta bila kot izrazito katoliško obarvana tvorba masonom trn v očeh. Prostozidarstvo je bilo v predvojni Jugoslaviji razmeroma močno razvito in pretežno unitaristično, torej jugoslovansko (beri: prosrbsko) usmerjeno. To je veljalo tudi za večji del zagrebških prostozidarskih lož, čeprav so bile med njimi tudi takšne, ki so bile poudarjeno hrvaško nacionalistično usmerjene in mnogi njihovi člani so se tvorbo vključili v nastanek oziroma delovanje Pavličeve NDH. Vendar pa je večji del jugoslovanskega (beograjskega) prostozidarstva v vojnem času podpiral monarhiste oziroma četniško gibanje Draže Mihailovića. Tudi zato, ker so bili prostozidarji tradicionalno protikomunistično (in tudi protifašistično) razpoloženi. To pa ne pomeni, da tudi KPJ ni imela določenih povezav s prostozidarstvom. Znano je, da je bil mladi **Moša Pijade** eden od vidnih beograjskih prostozidarjev. Naposled je tudi pri sporazumu Tito-Šubašić imelo viden vpliv prostozidarstvo, zlasti tisto z britanskega otoka.

Ne glede na to, da je Tito ta sporazum kasneje izigral, se je nemalo predvojnih prostozidarjev dejavno vključilo v nov režim, pač v skladu z Andersonovo Konstitucijo, po kateri so prostozidarji »zvesti podaniki« države, v kateri živijo. Zlasti močno so se nekdanji prostozid-

darji, ki so morali v Titovi Jugoslaviji v ilegalo, zasidrali na beograjski univerzi in v Srbski akademiji znanosti in umetnosti (SANU). Sicer pa so v petdesetih letih, ko je za zidovi Vatikana trajal spopad med reformističnimi (koncilskimi) in konservativnimi kardinali, slednji uvrstili med protagoniste prostozidarsko-židovske zarote, ki da stoji za katoliškimi reformisti, tudi jugoslovanske »komunistične liderje-prostozidarje« **Tita**, **Kardelja**, **Pijadeja**, **Beblerja** in druge.

Čeprav je bilo, kot rečeno, v Titovi Jugoslaviji prostozidarstvo izven zakona, sta v Beogradu ilegalno delovali Beograjska (le kratek čas) in Jugoslovanska loža. Jugoslovanska loža je s prilivom mladih prostozidarjev zapustila predvojno platformo integriranega (unitarističnega) jugoslovanstva in se raje usmerila velikosrbsko nacionalistično, mednarodno prostozidarstvo pa jo je podpiralo.

O tem, da je bila ta družina izrazito velikosrbsko usmerjena, priča del razprave njenega člana **Vojislava Paljevića** še v petdesetih letih: »Se preden bo s komunisti konec, morajo Srbi pravočasno osvojiti položaje, da jim znova ne bi kdo drug jemal mero. Ne smemo več dopustiti, da bi med Srbijo in Hrvaško obveljala zgodovinska meja. Treba je fiksirati etnično mejo, zatem pa izseljevati Srbe iz Hrvaške v Srbijo, Hrvate iz Srbije pa v Hrvaško. Kajti danes ni več skupnih interesov... in zato je treba Jugoslavijo razbiti komaj, ko bodo Srbi imeli oblast v svojih rokah in ko bo od Srbov odvisno, kje bodo njihove meje. Moramo biti modrejši in dočakati dan, ko bomo imeli oblast v svojih rokah, saj smo dovolj močni, da Srbstvo ohranimo v eni državi in da stopimo na njeno čelo...«

Jugoslovanska loža je posebej pozdravila **Đilasovo** knjigo **Novi razred**, ki so jo »po njihovih informacijah prostozidarji v tujini sprejeli kot ideološko bazo proti komunizmu.« Hkrati je loža podprla **Đilasa** in **Đedijerja**, ki sta nameravala ustanoviti socialistično stranko.

Nekdanji jugoslovanski (srbski) prostozidarji, ki so po koncu vojne ostali v tujini kot politični emigranti, pa so leta 1947 ustanovili Veliko ložo Jugoslavije. Združevala je predvsem tiste masone, ki so poprej podpirali Dražo Mihajlovića. Tej veliki loži v egzilu so bile podrejene jugo (prosrbske) podružnice v Parizu, Rimu, Aleksandriji in Kairu. Loža je aktivno podpiral ameriški predsednik **Truman**, ki je v njej videl središče razpršene emigracije s protikomunistično platformo. Tudi hrvaški prostozidarji — emigranti, ki so prej podpirali **Pavliča**, so se po vojni organizirali, vendarle se zdalec niso bili tako močni kot srbski prostozidarski lobi.

Če vemo, da ima prostozidarstvo med Srbi vsaj močnejšo čeno ne že daljšo tradicijo kot pri »katoliških« Slovencih in Hrvatih (viden slovenski prostozidar je denimo bil že **Anton Tomaž Linhart**), saj je njihov vpliv na srbsko politiko mogoče dokumentirano slediti že od prve srbske vstaje, pa prek **Vuka Karadžića** in Balkanskih vojn vse do nastanka kraljevine SHS, morda ni odveč upoštevati tudi to komponento. Saj smo kljub vse večjemu pritisku na Srbijo še naprej pričeli dokaj mehkega odnosa politične Evrope (in Amerike) do današnjega jugoslovanskega trenutka. Ne nazadnje so v sedemdesetih letih znamenitega pravoslavnega »papeža«, carigradskega patriarha **Atenagora**, pospremili k zadnjemu počitku z okrasjem prostozidarskega obreda. Bil je prostozidar 33., torej najvišjega reda. Srbija pa je tudi pravoslavna dežela, mar ne? Da o očitni sorodnosti med sedaj že znamenitim memorandumom SANU iz leta 1985 in velikosrbskimi projekcijami povojne Jugoslovanske prostozidarske lože, pa dejstvu, da so mnogi predvojni prostozidarji našli zatočišče v dveh najvišjih srbskih intelektualnih centrih, namreč beograjski univerzi in Akademiji, idejem tvorcu današnje YU-apokalipse, sploh ne govorimo.

Braco Zavrnik

POJASNJENE NAMERAVANE BARABIJE S POPLAVLJENIMI ZDRAVILI Glavna inšpektorica

Posebna skupina komisije za varstvo okolja skupščine RS je opravila obsežno delo, raziskala je, kako so hoteli nezakonito sežgati zdravila, poplavljeni lani novembra v celjski bolnišnici. Kot je znano, so zdravila že prepekljali v termoelektrarno Šoštanj. Klic ozaveščenega občana je sežig preprečil, zdravila so vrnili v Celje in preprečili najhujše.

Skupina je ugotovila, da je republiški sanitarni inšpektorat dovolil sežig na pamet, z dopisom, brez odločbe, ne da bi videl, za kakšna zdravila gre, ne da bi obvestil velenjsko občino. Skupina posebej ugotavlja, da tudi ni zakonske osnove, ki bi lahko naložila TEŠ šoštanj, da opravlja takšno dejavnost, da torej sežiga zdravila. (O joj, koliko sežigov je že opravljenih v Sloveniji, zlasti v železarnah!)

V seznanju zdravil za uničenje so tudi kalcijev in železov klorid, ki se ne smejo niti odlagati kot odpadki niti sežigati. Zanimivo je, da so v republiški inšpekciji trdili, da je sežiganje primerno, skoraj mesec dni prej, preden je Zavod za zdravstveno varstvo dal mnenje in več kot mesec dni prej, preden so sami z dopisom dovolili sežig. Mariborski zavod sicer ni preveril seznama zdravil, vedel pa tudi ni, da je TEŠ registrirana za proizvodnjo elektrike, ne pa za sežiganje zdravil (!).

V celjski bolnišnici sicer niso naredili niti ustreznega zapisa o poplavljenih zdravilih. Tako tudi ni jasno, če so v Celje resnično vrnili vsa zdravila in ali so morda nekaj teh že sežgali. Zanimivo je, da je sežiganje odklonil Pinus Rače, saj ni bilo natančno znano, za kakšna zdravila gre.

Skupina meni, da so bili postopki neprehtani in nezakoniti, zahteva posebej opredelitev odgovornosti glavne republiške sanitarne inšpektorice dr. Metke Hiti-Macarol, pa tudi odgovornost vodilnih v celjski bolnišnici oziroma Zdravstvenem centru. Odgovornost ne more obiti tudi vodilnih iz TEŠ, tistih ki so bili vpleteni v poizkus sežiga.

Skupina svetuje, da je treba poslej zdravila vračati tistemu, ki jih je prodal. Slovenija potrebuje osrednje kontejnersko skladišče za takšna zdravila in ustrezno sežigalnico. Kar zadeva sežiganje, naj bi problem rešili hkrati z odpadki, ki čakajo na tiri na Jesenicah, do takrat pa jih morajo v Celju varno hraniti. Tudi sicer je treba zagotoviti, da bodo postopki z zdravili v Sloveniji povsem dorečeni, vključno z zbiranjem, varovanjem in uničenjem neuporabnih zdravil.

Iz celjske zgodbe posebej pade v oči, da je – končno! – odkrit tudi poglavitni krivec za mnoge barabije – inšpekcija. Za dr. Hitijsvo, ki je na čelu sanitarne inšpekcije, sicer velja, da se že leta in leta ignorantsko obnaša zlasti do javnosti. Ona je tista, ki omogoča, da Celje že leta in leta pije nitrato, ona je tista, ki dovoljuje, da v celjski bolnišnici še naprej sežigajo odpadke v neprimerni peči, ona je tista, ki je vedela za teharska grobišča, pa je vseeno omogočila, da je Cinkarna Celje dobila dovoljenje, s katerim lahko uradno skrni grobišča... In še nekaj: dr. Hitijsva se rada pohvali, da predstavlja Jugoslavijo, zdaj torej Slovenijo, v svetovni zdravstveni organizaciji. Najbrž tam ne vedo, kaj dela kot glavna inšpektorica!

KO UČITELJI STAVKAJO Rešitev je v republiki

Skoraj neverjetno se sliši, da se v gospodarski in socialni slovenski atomski bombi, še vedno najde denar za učitelje, ki stavkajo po celi Sloveniji, v Mariboru pa ne. Kakšna čarovnija je botrovala temu presenečenju, nam ni jasno, zato smo raje povprašali o tem podpredsednika mariborske vlade in ministra za družbene dejavnosti v njej, dr. Rudija Mogeta, ki je dejansko potil krvavi pot. Kot bivšemu šolniku mu je bilo mogoče malo lažje.

»Težavo vidim predvsem v tem, da je Skupščina sicer sprejela Zakon o financiranju in organizaciji vzgoje in izobraževanja, ni pa sprejela ostalih zakonov, ki to financiranje določajo. Ker je v teh sredstvih okoli 80 odstotkov sredstev za pokrivanje osebnih dohodkov učiteljev, je to področje izredno občutljivo. In ni še zakonsko urejeno. Da bi bilo, bi morali skleniti kolektivno pogodbo.

To bi bila najbolj naravna pot, saj sta pri tem udeležena tako delodajalec kot stranka (sindikati), ki zastopa delavce. Nujno bi bilo sprejeti Zakon, ki je zelo kratak, saj predlog nima več kot 36 členov in s tem zakonom bi lahko v tem prehodnem obdobju do 1. 1. 1992 stanje vsaj ublažili. Ker to ni bilo urejeno, so vse šole v Sloveniji na podlagi zakonodaje, ki velja, izplačevale zelo različne osebne dohodke, ki so skoraj v vseh primerih pod dogovorjeno ravni. To pomeni, da bi naj bil povprečni osebni dohodek učitelja v osnovni šoli proti dohodku delavca v gospodarstvu višji za 19 odstotkov. Tega razmerja seveda ni bilo.

Po drugi strani pa je problematika učiteljev osnovnih šol še toliko težja. Sistem je naravnost tako, da je neresljiv. Osebnih dohodkov učiteljev odpirajo občine iz svojega proračuna. Koliko pa lahko porabijo, je bilo določeno z Zakonom o proračunu Republike Slovenije. Občina ni mogla razpolagati z večjimi sredstvi, iz česar sledi, da so od občine do občine osebni dohodki učiteljev različno visoki. Če bi jih hoteli povišati, nujno naletimo na to, da bi morali ta sredstva vzeti drugim. Če Skupščina, oziroma Ministrstvo za šolstvo sprejme sklep, da se naj povečajo osebni dohodki za 36 odstotkov, Ministrstvo za finance pa teh sredstev ne zagotovi, si mora vsaka občina pomagati sama.

Iz tega sledi, da je prva luknja v nedorečeni zakonodaji, ki dovoljuje razlike med šolami in druga v nemogočem delu ministrstev v Republiki, se pravi med Ministrstvom za šolstvo in Ministrstvom za finance.

V Mariboru pa izredno dobro sodelujemo s Sindikatom delavcev v vzgoji in izobraževanju in smo se že med počitnicami začeli pogovarjati, kako bi situacijo omilili. Tudi učitelji niso radikalno nastopili in so se zavedali, kaj lahko mesto v gospodarskem kolapsu nudi. Na tej podlagi smo naredili analizo o osebnih dohodkih učiteljev, ki smo jih predlagali sindikatom in vodilnim delavcem, ki so po določenih usklajevanjih pristali na dvig osebnih dohodkov za 29 odstotkov, s čimer dosežejo uskladitev z gospodarstvom (indeks 1,19). Ne glede na to pa nam tabele kažejo, da so bili vse leto učitelji podcenjeni.

Poskušamo rešiti, kar se da, a brez ustrezne rešitve v Republiki, bomo naslednje leto dočakali z izgubo. Na začetku tega leta je bila situacija drugačna, saj so imeli učitelji v Ljubljani neprimerno višje osebne dohodke kot v Mariboru, nato pa več niso mogli zagotavljati predpisane indeksne rasti. V enem letu, kolikor sem na funkciji, je podpredsednik za družbene dejavnosti v republiki sklical le en sestanek z občinskimi ministri, da smo se lahko na ravni republike pogovarjali o enotni akciji in uskladitvi našega sodelovanja, kar je mnogo premalo.

Mislím, da bo družba, ki na prehodu v naslednje tisočletje ne bo svojega šolstva postavila na pravo mesto, kot je v Evropi in svetu, nujno ostala kolonija za bolj izobražene dežele. Po načrtih bi se naj zavzemali za to, da bo izobraževanje v RS ena izmed prednostnih panog. Sedaj se sicer vlaga v raziskovanje, a kljub vsemu je vlada dosti premalo storila za izobraževanje.

Zdi se mi, da bomo dobili nov zagon, ko bo urejena finančna zakonodaja, čeprav se sam bolj nagibam k poštenim kolektivnim pogodbam med sindikatom in izvršnim svetom kot k zakonu o urejanju osebnih dohodkov delavcev. Ta dva akta bosta morala biti sprejeta takoj, da bo lahko potem republiški proračun, če že šole izvajajo nacionalni program in če je država zadolžena, da na podlagi določenih zakonodaj na te reči vpliva in jih sprejema, upošteval določena sredstva za pokritje teh dejavnosti.

Sedaj skušamo stvari neka-ko urejati v okviru obstoječega proračuna in vidimo, da bo premalo sredstev, zato bomo napeli vse sile, da bi problem rešili v republiki. Republika je dolžna zagotavljati stabilnost na področju šolstva! Intenzivno se vključujemo v sprejetje nove zakonodaje. Preko svojih poslancev se zavzemamo, da bi šolstvo zadobilo status, ki bi ga moralo imeti v Sloveniji.

Osnova pa je proračun, ki ni pustil nobene večje porabe od sklenjene. Medtem ko je bil prejšnji sistem tak, da, če so se cene dvigovale, so se tudi indeksi v proračunu povečali ustrezno z inflacijo. Letošnje leto je zato prelomno, saj se bo sprejemala zakonodaja za novo državo. Morala bo biti konsistentna, da bo lahko država sploh funkcionirala. Dokler smo občine prepuščene samim sebi s proračunom, ki ga je republiška Skupščina sprejela, pa je nujno, da nastajajo te razlike. Če ne bo skupne rešitve, bodo vse sanje o samostojnosti in neodvisnosti odletele drugam.

Peter Tomaž Dobrila

ZA INDIJANSKIM POLETJEM ŠE VROČA JESEN

Plače v pfenigih

Premiera štrajkov je bila za gospode v belih haljah, za reprize pa se že napovedujejo zamašeno-modro oblečeni. Glede na temperament repriznega občinstva bo vzdušje na premieri verjetno ocenjeno kot mlačno.

Razgledana in načitana gospoda je seveda prej dojela pomembnost predstave, manj učene pa bo globlje zadela.

Politika osebnih dohodkov

Z uveljavitvijo kolektivne pogodbe za gospodarstvo, ki določa minimalne plače, je bil v lanskem letu dosežen nekakšen dogovor med vlado in sindikati o politiki osebnih dohodkov. Interes sindikata je bil, da plače sledijo življenjskim stroškom, vlada pa, da za njimi zaostajajo na podlagi ocene, da so plače za 30% previsoke glede na stanje v kakršnem smo. Tako je bil kompromisno oblikovan pojem eskalacijske klavzule, ki povečuje tarife z 90% rastjo življenjskih stroškov.

Poleg tega je vlada v začetku letošnjega leta izdala nova zakona o osebnih dohodkih in zajamčenih osebnih dohodkih, ki na tem področju še povečujeta omejevanje rasti plač.

Tretjo omejitev pa je uveljavilo ministrstvo za finance preko SDK ob uvedbi moratorija na stečaje. Za podjetja v takšni situaciji ne velja ne rast življenjskih stroškov, niti zmanjšanje števila zaposlenih. Nivo povprečne plače pa ne sme presegati 75% povprečja gospodarstva. Glede na to, da se povprečje gospodarstva oblikuje tudi iz plač potencialnih stečajnikov, so ti poleg ogromnega realnega padca obsojeni tudi na nominalnega.

Usodna realnost

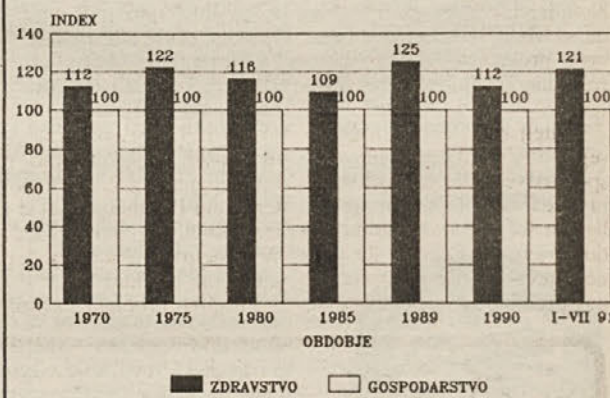
Sindikat že opozarja na določilo, da eskalacijska klavzula velja le za rast življenjskih stroškov do 15% mesečno. V oktobru pa je bila ta že presežena. Kako bo sindikat reagiral ni znano, dejstvo pa je, da je kolektivna pogodba, kar se tiče plač, že davno le teorija. Objavljene tarife so v letošnjem letu naraščale kar za 30% hitreje kot dejansko prežete plače.

Če pa primerjamo osnovno orientacijo sindikata, da naj bi bila bruto izhodiščna plača okrog 600 DEM, je le ta – izračunana po kolektivni pogodbi – za oktober kar za 60% nižja.

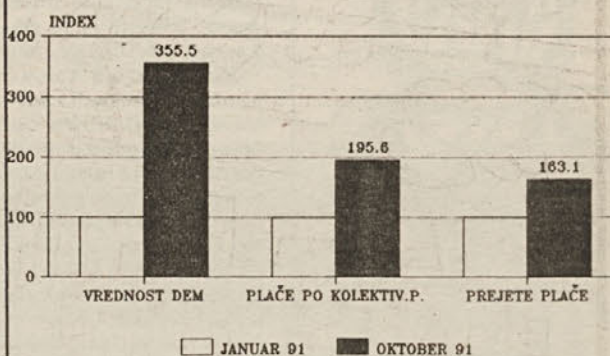
Vlada je z od ljudstva zahtevano finančno potezo, uvedbo slovenske valute in tečaja zanjo, na znižanju realnih plač naredila več kot si je kadarkoli predstavljala. Ali je to zares tudi želela?

Novemu tečaju se bliskovito prilagajajo cene prodajnih artiklov, ki vplivajo na življenjske stroške. Ker urejanje področja plač (če je zakonsko dirigirano) sledi realnim dogodbom z najmanj enomesečno zamudo, se bo razmerje med stroški in plačo za marsikoga usodno razdrlo.

RAZMERJE MED PLAČAMI ZDRAVSTVA IN GOSPODARSTVA RS

RAST VREDNOSTI TUJE VALUTE, PLAČ PO KOLEKTIVNI POGODBI IN DEJANSKO PREJETIH

prejete plače so ocenjene na podlagi 10% mesečnega povečanja v septembru in oktobru

Grafična priprava & grafični marketing & oblikovanje

Simona Uovk

Cesta na Ostržno 113, 63000 Celje, Telefon & fax: 06334222

OBRTNIKI · PODJETJA & TISKARJI · OBLIKOVALCI · MANAGERJI

Izdelujemo filme za offset - sito tisk
in štampiljke.

Na vašo željo vam naredimo tudi design -
zaščitni znak in oblikujemo
celotno podobo:

vizitke, dopise, račune, naročilnice,
dobavnice, nalepke, plakate, vabila, reklame
za časopise, brošure in reklamne letake na
barvni papir.

Znani smo po kvaliteti, kreativnosti in
hitrosti, saj opravljamo storitve
na "fotostavku" in računalniški opremi
"Macintosh" z laserskim izpisom
(DeskTop Publishing ali
"Namizno založništvo" z izhodom
2400 dpi)

SOCIALDEMOKRATSKA UNIJA SLOVENIJE PREDLAGA
RAZPRAVO O ODGOVORNOSTI VLADE

Ustavna kriza

»Nesposobnosti vladanja Demosa se pridružuje očitna parlamentarna kriza. Vlada vse manj upošteva odločitve parlamenta,« meni Milan Balazic, podpredsednik SDU Slovenije.

Med redkimi izvenparlamentarnimi strankami, ki se je v zadnjem času prebila v elitni krog strank je Socialdemokratska unija Slovenije.

Pretekli teden so predstavili nekaj svojih predlogov za uveljavitev nujnih ukrepov reševanja ekonomske krize.

Menijo, da procesi, ki so sproženi v slovenski družbi vodijo proč od socialno integrirane civilne družbe. Država postaja vse bolj center družbenega življenja.

Pri nas se vedno bolj uvaja arhaični tip slovenske desnice. Cerkev se vmešava v politiko, vzpodbuja se strah pred zunanjim sovražnikom in kot najvišje vrednote se postavljajo – »dom, družina, cesar«.

Milan Balazic meni, da bi na zahodu parlament odstavil vla-

do, če bi le ta bila tako kritizirana kot pri nas.

Predlagajo, da v kolikor bi prišlo do nadaljnjih blokad v delu vlade in skupščine, naj se razpišejo nove volitve po starem volilnem sistemu v ustavodajno skupščino, ki naj bi imela za nalogo sprejeti zgolj novo ustavo in bi bila lahko po tej izvedeni nalogi razpuščena.

Rado Bohinc zavrača Peterletovo kritiko Zbora združenega dela, da bi naj ta zaviral sprejem lastninske zakonodaje. »Pri tem namreč gre za odmikanje lastne neodgovornosti in nesposobnosti v smislu – krivo je ljudstvo in ne vladarji.« Prav tako pa meni, da niso točni izgovori, da je formalno politično priznanje Republike Slovenije predpogoj za vključitev v mednarodne monetarne kroge. Fi-

Milan Balazic meni, da je treba najkasneje do novega leta sprejeti ustavo

nančno diplomatsko dejavnost bi bilo potrebno razvijati neglede na politično priznanje.

Zaradi nepripravljenosti protinflacijske politike, težav v plačilnem prometu, problemov na

Rado Bohinc: »Plačilna blokada je nastopila zaradi nepripravljenosti finančne politike.«

mednarodnem finančnem trgu, socialne krize in problemov lastninjenja predlagajo skupščinsko razpravo o odgovornosti vlade glede teh vprašanj.

Jana Štrlekar

TUDI V VELENJU STAVKAJO

Učitelji brez krede

V času, ko velenjski občinarji dajejo milijone za obnovo občinske zgradbe in luksuzno opremo svojih pisarn, morajo velenjski šolniki stavkati, saj kmalu ne bodo imeli denarja niti za šolske krede.

Ker jim drugega ni preostalo, se je 500 velenjskih učiteljev odločilo za stavko. Pravijo, da takšnih nemogočih razmer ne pominjajo. Kot povsod v teh časih je sodu izšlo dno pomanjkanje denarja. Velenjski učitelji za svoje težave krivijo občinski izvršni svet in od njega zahtevajo 44 milijonov tolarjev, ki bi jih potrebovali za svoje delo do konca leta.

»Do konca letošnjega leta nas je še dolžna financirati občina, po novem letu pa je to dolžnost republike. Mi pa imamo vtis, da nas hočejo občinarji v teh dveh mesecih, ki sta še ostala, prepeljati žejne čez vodo,« pravi predsednik stavkovnega odbora Emil Hartner, ter nadaljuje: »Prav sramotno je, da so vodili velenjske občine bivši prosvetni delavci, danes pa nimajo posluha za naše zahteve.«

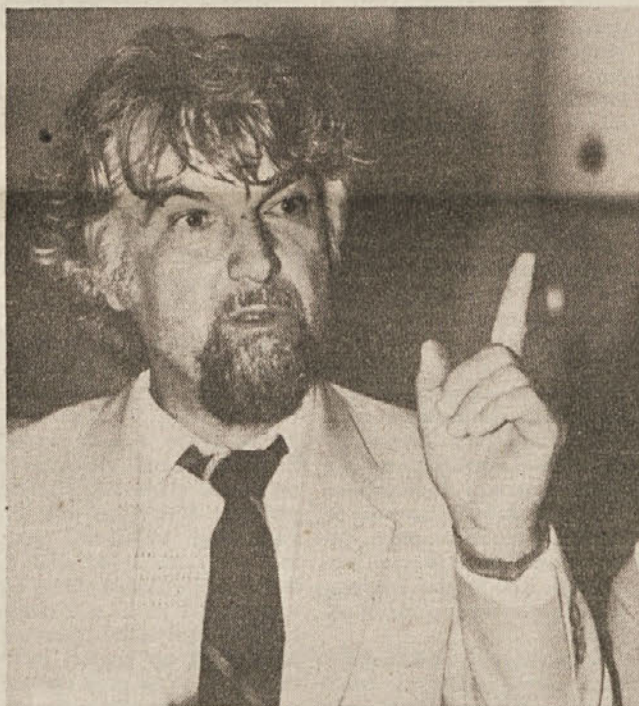
Učiteljske plače bi morale dosegati 119 odstotkov tistih v gospodarstvu. V Velenju dosegajo le še indeks 105, tudi opremljenost šol je katastrofalna, saj bo verjetno držalo, da sta zgolj učiteljeva beseda in kreda danes premalo za uspešen pouk.

Kljub temu, da so šolniki dobili z občine kopijo dopisa, ki naj bi ga velenjski IS poslal republičkim organom in v katerem se le ta solidizirala z njimi in podpira njihove zahteve, v to ne verjamejo kaj dosti, saj je zaenkrat občina odgovorna za njihovo financiranje.

Velenjski učitelji so pričakovali, da bo občinski izvršni svet ugodil njihovim zahtevam, vendar pa kot pravijo občina do danes ni izpolnila nobene od njihovih zahtev, čeprav problematiko dobro poznajo. Kljub temu so se še pripravljeni pogajati z občinskim IS, vendar le pod pogojem, da bi bil IS pripravljen garantirati za določena sredstva.

Za ilustracijo razmer v velenjskih osnovnih šolah le tole: za mesec dni imajo odobrenih 10 milijonov tolarjev, samo za plače pa bi potrebovali 11,2 milijona SLT. Kje so še materialni stroški, ki v šolah tudi niso tako majhni? Očitno so v velenjskem IS mnjenja, naj si učitelji kupujejo potrebščine za svoje delo s svojimi že itak premajhnimi plačami.

Poseben problem so tudi in-

Emil Hartner: Stavkali bomo dokler ne izpolnijo naših zahtev

teresne dejavnosti na velenjskih šolah. V Velenju imajo zelo razvejane številne krožke, ki jih obiskuje veliko učencev. Učitelji sploh ne vedo, ali bodo dobili plačane ure, ki jih posvečajo tem krožkom, ali pa bo to

le udarniško delo. Te dejavnosti ne bi radi opustili, saj kot pravijo, je cesta že tako drugi dom za preveč otrok.

Ker velenjski občinarji niso storili ničesar, da do stavke le ne bi prišlo, čeprav so dobro vedeli kakšen je položaj v šolstvu, učitelji zahtevajo tudi odstop odgovornih v občini. Ti naj bi celo prikrivali težaven položaj šolstva občinski skupščini. V delegatskih gradivih, namenjenih poslancem v občinski skupščini, je težaven položaj šolstva prikrit, pravijo stavka-joči.

Res izgleda, da se velenjski občinarji za težaven položaj šolstva v svoji občini ne zmenijo dosti. Ravno v času, ko se šolniki spoprijemajo z doslej najhujšimi težavami, je predsednik IS Franjo Bartolac svoje pisarne v petem nadstropju velenjske občinske zgradbe razkošno opremil in s tem precej razburil občane. Očitno denar je, a očitno je tudi, da so bolj pomembne občinske pisarne, kot pa šolniki brez krede.

V. J.

EKOLOŠKO ZORENJE RAVENSKEGA
EKOMINISTRA JOŽKA K.Minister
onesnaževalec

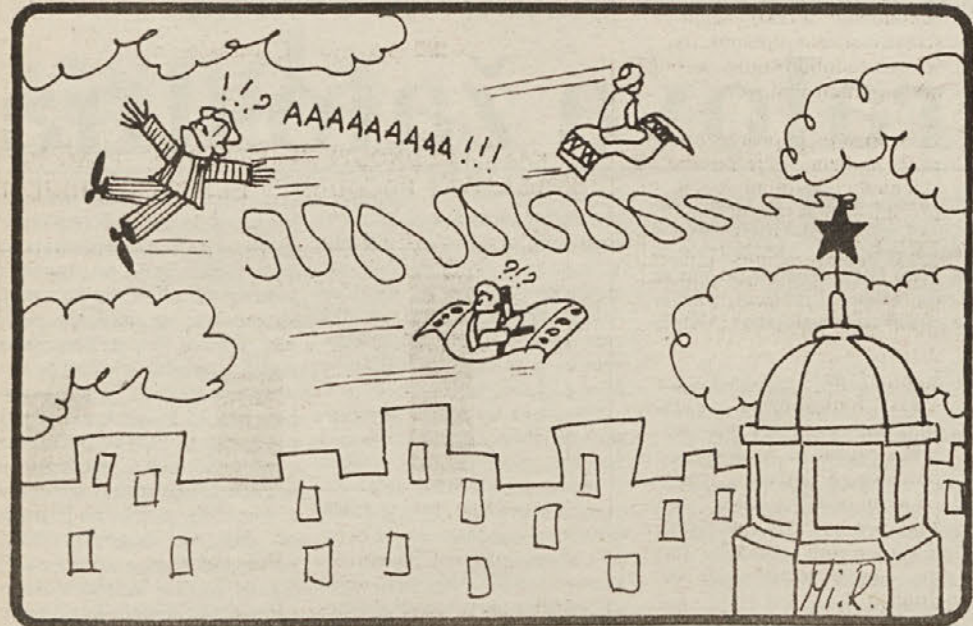
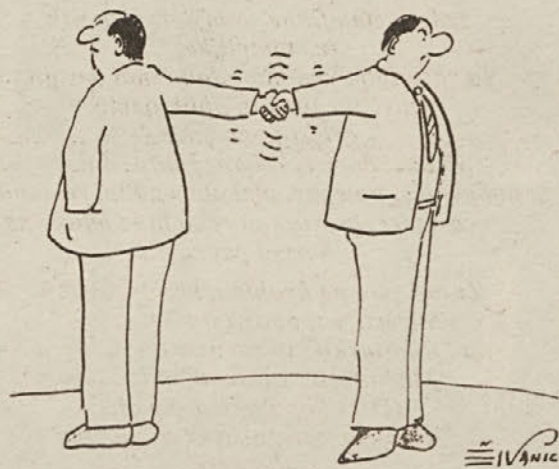
Ko se je pred dobrim poldrugim letom konstituirala vlada v občini Ravne na Koroškem, so mnogi zaploskali izbiri mandatarja mag. Matice Tasiča, ki je na mestu ministra za varstvo okolja in urejanje prostora postavil Jožka Kerta. Jožko K. je veljal za humanista in priznanega kulturnega delavca. Poleg orgljanja v farni cerkvi na Prevaljah je bil dolgoletni vodja moškega pevskega zbora Vres. Izbira Jožka K. se je kot kemijski inženir prve stopnje že poprej volutensko ukvarjal tudi z ekološkimi problemi. In dalje: Jožko K. s svojo svetovnonazorsko opredelitvijo sodi v aktualno ravensko vlado, saj je edino na Ravnah zmagal Demos (v ostalih treh koroških občinah so na oblasti nekdanji partiji) z izrazito krščansko-demokratsko usmeritvijo. Ob inauguraciji Jožka K. pa so bili tudi pomisleki načelne narave, češ, imenovati ministra za varstvo okolja iz takšne sredine, kot je Železarna Ravne, (ki je neposredno, še posebej pa posredno, kot izjemen lakotnik po električni energiji velik onesnaževalec okolja, je enako odločitvi, da zaupamo čuvanje kur lisici ali lisjaku.

Kot ekominister se je Jožko K. v tem poldrugem letu še najmanj ukvarjal z ekološkimi vprašanji ali vprašanji urejanja prostora. Kot dolgoletni delavec v Železarni Ravne je na sejah postal neusmiljen kritik stare »fabriške« vodstvene strukture, v kateri so bili tudi nekdanji člani cekaja. Kmalu je sledil obračun s starim vodstvom v ekipi občinske vlade za sanacijo tega giganta pa je bil imenovan tudi Miran K. bolj znan kot zet Jožka K. Omenjeni mladenič je danes vodja pravne službe v ravenski železarni. Jožko K. pa je oblast vzel tako dobesedno, da je novinarjem pričel pridigati o tem, kako in kaj naj pišejo in naj pred tiskom vendarle dajo svoje izdelke prebrati še komu (lokalnim cenzorjem!). Z vodenim informiranjem bi občinska vlada kajpak lažje prikrila lastne slabosti, v Koroški javnosti pa je do nedavnega veljalo prepričanje (na zadnji skupščini je prišlo do kratkega stika med Jožkom K. in Matcem Tasičem), da je Jožko K. osrednja osebnost pri kreiranju občinske politike (nenazadnje je predsedniku vlade Matcu Tasiču tudi uradno dirigent, saj pod njegovim umetniškim vodstvom prepeva polovico moškega dela občinske vlade).

V pravem nasprotju s svojim ekoministrskim statusom pa se je na eni od sej občinske vlade Jožko K. zavzel za odpiranje kamnoloma v Zgornji Mežiški dolini. Če bi takšna ideja ušla iz ust ministru za gospodarstvo, mu človek niti ne bi zameril. Najmanj čudno je, da se s takšnimi idejami ubada minister za varstvo okolja in urejanje prostora. In da bi bila ironija še večja: predlagano izkoriščanje diabaza je predvideno v Javorju, streljaj od Črne. Kraja kjer je prebivalec pozimi prepovedano globoko vdihavanje, kjer so zaradi mežiškega rudnika in naravi neprijazne industrije pobočja še vedno gola. Ekominister bi moral biti prvi, ki bi moral nasprotovati vsakemu dodatnemu onesnaževanju v tem koncu. Okolje je to že tolikanj obremenjeno, da dodatnega svinjanja ne prenese več, pa naj bo to še takšna »zlata jama« kot so kamnolomi. Kot običajno pa je zlata jama le za tiste, ki ga izkoriščajo, predelujejo (asfaltni pesek, izolacijska kamena volna) in prodajajo. Črnjani pa bi goltali prah in z jezo spremljali desetine tovarnjakov, ki bi vozili skozi kraj. In kaj bi »šoder jama« dala kraju? Borih sedem delovnih mest, pa še te bi nemara zapolnili z jugom. Seveda je kratkovidnost te ideje v popolnem nasprotju s proklamiranim razvojem tega kraja, ki naj bi predvsem temeljil na turizmu in čisti obrti.

Gospoda Jožka K. pa bi bolj kot kamno – in peskolomi moral zanimati zrak v Mežiški dolini. Resda je plin speljan do njega in njegove okolice Pod Gonjami na Prevaljah, na prste ene roke pa lahko preštejemo tiste hiše, ki so se v času njegovega ministrovanja priključile na ta čist energetski vir. Črna in Mežica pa sta skupaj s Celjem, Zagorjem in Mariborom v vrhu žalostne lestvice krajev z najbolj onesnaženim zrakom. Ali je gospod Jožko K. poskrbel ali si vsaj prizadeval, da bi v dolino vozili manj desetine tovornjakov, ki bi vozili skozi kraj. In kaj bi »šoder jama« dala kraju? Borih sedem delovnih mest, pa še te bi nemara zapolnili z jugom. Seveda je kratkovidnost te ideje v popolnem nasprotju s proklamiranim razvojem tega kraja, ki naj bi predvsem temeljil na turizmu in čisti obrti.

Kakofonija v politiki je za uho sicer manj opazna kot v zborovskem petju, vendar je za davkoplačevalce in ljudstvo usodnejše. Rešitev je seveda v takojšnjem odstopu...

Muslimansko-slovensko Velenje: bo končno kdo letel z občine?

MED DVEMA KRALJEMA Tomislav proti Aleksandru

V Srbiji ne veljajo Hamletove besede »Kralj je mrtev – živel kralj!«. Kljub temu, da je srbski prestolonaslednik živ in zdrav, mu Srbi različno vzklikajo. Medtem, ko eni kričijo »Živel kralj« in »ostani«, drugi, podobno kot Vojislav Šešelji, sporočajo, da bodo kralja ubili.

Prihod prestolonaslednika Aleksandra II. Karađorđevića v Srbijo je jasno pokazal vse zakulisne igre okoli kraljevskega prestola. Nobena skrivnost ni, da je bil Aleksander Karađorđević že mesece pred prihodom v Beograd razpet med dvema možnostima, ki sta se mu ponujali: da pride na povabilo vladajoče strukture ali na povabilo opozicije, ki je z njim imela več kontaktov. Prestolonaslednik je najprej dal obema stranema jasno vedeti, da ni kralj niti opozicije, niti srbskih socialistov, pač pa kralj vseh Srbov. Najprej je demantiral Vuka Draškovića po srečanju z njim v Londonu. Po Vukovi izjavi je izgledalo, kot, da je princ Aleksander član njegove stranke.

Se slabše se je godilo srbskim oblastnikom. Miloševićevi ekipi je princ Aleksander primazal nekaj vročih klobut in jih vse skupaj vrnil v prvi razred šole o demokraciji. V trenutku splošne mobilizacije in Miloševićevih hujskaških pozivov k vojni je princ Aleksander ponudil mir. Za Miloševićeve socialiste je bila to žalitev, ki je ni mogoče odpustiti. Skozi Šešeljeva usta je vladajoča socialistična stranka spregovorila, da je kralja potrebno nič manj in nič več kot ubiti. Seveda je to bila še ena grožnja »papirnatega leva«, Vojislava Šešlje. Ker kralja ne morejo ubiti (to se jim ne bi izplačalo), so našli diplomatsko rešitev in v igro pritegnili drugega Karađorđevića, princa Tomislava. Že dolgo se ve, da Tomislav in Aleksander niti ne govorita med sabo. Sprla sta se že pred petnajstimi leti. Na vabilo opozicije, naj se Aleksander udeleži maše zadušnice za svojim dedom, je Miloševićeva stranka odgovorila s povabilom princu Tomislavu, naj pride na zadušnico za svojim očetom. Zato sta tudi bili dve zadušnici. Ena, ki se jo je udeležil Aleksander in druga, na kateri je bil glavna oseba princ Tomislav.

Nato se je vse odvijalo po že znanem scenariju. Ljudstvo se je zbralo okoli Aleksandra, oblast pa okoli Tomislava. Aleksandrovo solze, medtem ko mu je 150 tisoč ljudi vzklikalo »ostani (je oblast razložila)«, s tem, da je pač bodoči kralj emera. Ko je kralj poljubil srbsko zemljo, je Šešelji to prevedel v svoj jezik – da kralj pase travo. A nobene slabe besede niti Šešelji niti kdorkoli iz vladajoče stranke niso izrekli o Tomislavu. Mimogrede, kmet in lastnik jabolčnih nasadov, Tomislav, je v Srbijo prišel na državne stroške. Aleksander pa je vse svoje račune in bivanje v hotelu Interkontinental plačal iz svojega žepa.

Pomembna je tudi razlika v dolžini obiska obeh kandidatov za prestol. Aleksander je moral svoj obisk omejiti zgolj na nekaj dni in potem oditi. Za drugega Karađorđevića, princa Tomislava, niso veljale nobene omejitve in še vedno ne veljajo. Spi po vilah svojih prednikov in potuje, zopet na državne stroške, na Črnogorsko morje.

Srbi so seveda precej začudeni. Hoteli so enega, sedaj pa se jim ponujata kar dva kralja.

TITO V SLOVENIJI

Kako da kažem

»Ovaj kako da kažem, u ovoj mojoj Jugi biće za koju godinu krvavi gradjanski rat!« To je Josip Broz Tito alias Ivan Godnič, član ljubljanskega MGL, v maršalski uniformi napovedal že pred letom dni. Sedaj je Tito – Godnič, času primerno, že spremenil strune, ko po lokalih (v glavnem) zabava in tudi izziva k dialogu zadovoljno se muzajočo publiko. Tako sedaj trdi, da bo prav kmalu državljanska vojna v Srbiji – hujska od vsega, kar se ta čas dogaja na Hrvaškem. »Pa neka bude, voljeni nam družje Tito, ti si uvijek bio u pravu, pa zašto ne bi bio ni sada, ovaj kako da kažem.« Jovanka na njegovi levi pa nič.

SLOVENIJA PREVZEMA TUDI STANOVANJA JA Čigava bodo stanovanja

Takrat, ko smo tudi celo od hlebca kruha plačevali davek za Jugoslovansko armado, smo bili enakopravni. Danes, ko se deli zapuščina JA pa se lahko sprašujemo ali bomo občani podedovali le dolgove stare Jugoslavije ali pa bomo morda dobili tudi kakšno drobtinico. Na vprašanja ali se bomo v izpraznjena vojaška stanovanja lahko vselili tudi navadni občani, so nas vprašani le začudeno gledali.

Stanovanjski fond JA

Te dni Republika Slovenija prevzema približno osem tisoč stanovanj, ki so bila v lasti JA. Njihova vrednost je ocenjena na 500 milijonov DEM.

Po umiku JA bo Republika Slovenija prevzela celoten stanovanjski fond JA. Za ta stanovanja bo do popolne zakonske ureditve skrbelo slovensko obrambno ministrstvo.

Do tod vse lepo in prav. Vendar se zatika že pri samem evidentiranju teh stanovanj. Podatke o stanovanjskem fondu ima namreč 5. armadno območje, ki je v Zagrebu. Predstavniki JA pa trdijo, da je vso dokumentacijo o stanovanjih ukradla hrvaško notranje ministrstvo.

Medtem ko smo Slovenci spoštovali trimesečno brionsko premirje, se je odvijala živahna zamenjava in prodaja vojaških stanovanj.

Tako je JA kljub dogovoru poskušala po zakonu, ki v Sloveniji ni veljaven, prodati približno 1400 svojih stanovanj. Dodeljevala jih je lojalnim častnikom. Prišlo je tudi do nasilnega vseljevanja v stanovanja. Dogajalo se je tudi, da so se »stari« lastniki preprosto »razširili« v izpraznjeno sosednje stanovanje, pa tudi zgodbe o plačilu in podkupninah je bilo veliko. O vseh zapletih smo povprašali tiste, ki bi lahko na to odgovorili.

Tako je na Republiškem obrambnem ministrstvu Zoran Klemenčič, svetovalec ministrstva in zadolžen za javnost dejal: »Pravni naslednik vseh vojaških stanovanj je Republika Slovenija, skrbnik stanovanj pa je Ministrstvo za obrambo. Torej smo mi dolžni prevzeti stanovanja. Kdo bo imel predpravo do stanovanj pa še ni odločeno.

Stanovanja so se v času moratorija spoti polnila, kar predstavlja dodaten problem. Tako se danes nahajamo pred zapletenim postopkom. Komisiji obrambnega ministrstva in jugoslovanske armade sta se dogovorili, da bodo pristojni organi JA izročili vso dokumenta-

cijo, nato pa se bo vršil popis stanovanj.

Glede neupravičenih prenosov lastništva smo ljudi pravočasno opozarjali, naj tega ne delajo. Vendar je armada svojim delavcem prodajala stanovanja pod ugodnimi pogoji.

Na vprašanje, kdo bo imel predpravo do stanovanj, je le ponovil odgovor: »Stanovanja so last Republike Slovenije«.

Po občinah

Kaj se je dogajalo v posameznih občinah, smo povprašali vodjo odseka za obrambne priprave občine Celje, Zorana Justina.

Povedal je, da se je po končanem moratoriju ponovno aktiviral zakon, po katerem mora JA omogočiti prevzem nepremičnin in premičnin v njihovi lasti.

Za popis stanovanj so organizirali tripartitno komisijo, sestavljeno iz predstavnika sekretariata za obrambo, predstav-

Na samoupravni stanovanjski skupnosti smo gospoda Ivana Pfeiferja povprašali tudi – kako lahko mlade družine pridejo do stanovanj. Odgovor je bil kratek in jedrnat – globalno gledano nimajo nikakršnih možnosti.

nika UNZ in predstavnika občinske stanovanjske skupnosti.

»V Celju ocenjujemo, da je 106 stanovanj, v katerih so ali pa še živijo vojaške osebe. Predvidevali smo, da bomo po prevzemu stanovanj pridobili približno 40 odstotkov stanovanj. Kajti upoštevati moramo, da v teh stanovanjih še lahko živijo civilisti, ki so bili v službi JA in so si z delom pridobili pravico do stanovanj, nato vojaški upokojenci, pa tudi tisti, ki so tik pred upokojitvijo in ne nameravajo zapustiti teh stanovanj in nenazadnje družine delavcev armade, ki so ostale tukaj, ko so njihovi zakonski partnerji odšli z armado. Glede statusa zadnje kategorije še ni povsem določeno

Zoran Klemenčič, svetovalec na Ministrstvu za obrambo pravi, da je pravni naslednik vojaških stanovanj Republika Slovenija

kako in kaj bo s temi stanovanji.

Čeprav so v Celju predvidevali, da bodo dobili približno 45 stanovanj, so jih do danes lahko pregledali in zapečatili le deset od enajstih, za kolikor so dobili ustrezno soglasje armadnega območja. Tako komisija pregleduje le stanovanja, ki jim jih je JA že predala. Izmed teh pa samo tista, ki so prazna.

Gospod Justin domneva, da so se v času tromesečnega moratorija dogajale razne »koristne malverzacije«, vendar meni, da bodo lahko po ustreznih sporazumih z JA pregledali vso dokumentacijo – tudi tistih stanovanj, ki so naseljena. Meni pa, da bo prostih stanovanj manj kot so predvidevali.

Stanovanjske skupnosti

Nevednež bi morda mislil ob dejstvu, da bodo stanovanja, če so last republike, dodeljena organom, ki skrbijo za stanovanja v družbeni lasti, zato smo povprašali na celjski stanovanjski skupnosti o tem, koliko stanovanj pričakujejo iz vojaškega fonda.

Gospod Ivan Pfeifer: »Vojaška stanovanja je prej opredeljeval zvezni zakon, ki pa ni bil usklajen z našim. Zato smo morali z vojsko sklepati konkretne pogodbe za različne stanovanjske odnose.

Danes skupna tripartitna komisija ugotavlja stanje in evidenco vojaških stanovanj. O teh stanovanjih imamo skoppe informacije. Glede lastništva si ne gojimo velikih iluzij. Stanovanja bodo verjetno last občine in TO.«

Predlog

Če bodo vojaška stanovanja res v lasti Republike Slovenije in bodo tretirana kot kadrovska, potem predlagamo naj se dodelijo tistim organom na posameznih občinah, ki podeljujejo kadrovska stanovanja.

Tako bodo lahko zaposleni v TO enakopravno prišli do teh stanovanj kot vsi drugi občani. Če so res toliko upravičeni in potrebni stanovanj, bodo tako ali tako na vrhu lestvice za dodeljevanje. Ali pa morda ne? Morda se kdo boji, da bi jih prehitel kakšen navaden državljani, ki je do sedaj samo plačeval davke za JA.

Jana Štrlekar

KOS Z VEJE SEDI V ARESTU IN GLADOVNO STAVKA

Generalova žalostna

Vsem generalom krvave jugoslovanske armade bi lahko bila usoda generalmajorja Milana Aksentijevića svarilno znamenje, da nekaj podobnega na koncu poti čaka tudi njih. Aksentijević je namreč na koncu svoje poti ostal sam. Brez družine, ki mu ni hotela slediti v prekomando in je raje ostala v Ljubljani, v hrvaškem zaporu, kjer čaka na sojenje zaradi vojnih zločinov. Ostale so mu le še generalske epotele.

Milan Aksentijević se je rodil v Kragujevcu, šest let pred začetkom druge svetovne vojne. Očeta, ki je kot pravoslavni duhovnik poučeval verouk, je izgubil zelo zgodaj: Ustreljen je bil med šest tisoč kragujevskimi žrtvami. Ob koncu vojne mu je umrla tudi mati. Ker je ostal brez staršev, so ga poslali v dom vojnih sirot. Kmalu se je odločil za vojaški poklic in se

vpisal v srednjo inženirsko šolo. Ko jo je končal, je šolanje nadaljeval na vojaški akademiji v Beogradu. Nato je bil poslan v celjsko vojašnico. 1975. je vodil mobilizacijsko vajo celjske brigade. To vajo je GLNA (generalna inspekcija JA) slabo ocenila. Kljub temu Aksentijević ni izgubil elana, pač pa je nadaljeval šolanje ter dokončal šolo za narodno obrambo

in se preselil v Postojno. V začetku osemdesetih let se je zopet selil in sicer, v Ljubljano. V komandi ljubljanskega armadnega območja je opravljal naloge pomočnika za vojaške vaje. Kmalu zatem je napredoval v komandanta obrambe mesta Ljubljane.

Za svojo medijsko popularnost se lahko zahvali predvsem svojemu poslanskemu sedežu v zboru združenega dela slovenske skupščine, kjer je predstavljal oborožene sile. Ker se je v skupščini pojavljal največkrat v vojaški uniformi in ostro napadal ter nasprotoval slovenskemu osamosvajanju, so njegovi nastopi povzročili veliko

zanimanje slovenske javnosti. Ko je na samem začetku svojega mandata hotel replicirati Janezu Janši, ko je ta obtoževal armado zaradi odvzema orožja teritorialni obrambi, je minister Rajko Pirnat protestiral zaradi uporabe srbsčine v slovenski skupščini. To je povzročilo precej burje in skupščini, vendar so se zadeve počasi pomirile. Še nekaj mesecev je kolikor toliko mirno sodeloval v skupščini, potem pa je prišlo na dan, da pogosto odhaja v Beograd na pogovore z načelnikom KOS-a Markom Negovanovičem. Kmalu je od generala Domazetovića dobil nalogo naj prevzame v svoje roke re-

MEDIJSKA VOJNA

Proti Kurdom

Politična primernost za kralja

Če upoštevamo vse skupaj, bi se Nemanjići obrnili v svojih slavnih grobnicah, če bi takšna oseba stopila na prestol obnovljene srbske kraljevine. Treba je obrzdati monarhijski sentimentalizem in spoznati resnico, da vloga srbskega kralja ni napredaj, ampak jo je treba zaslužiti. Če danes ne obstaja spodoben kandidat za prestol, ga je treba počakati, ga ustvarjati, vzgajati, učiti, klesati in kaliti, vse to po najvišjih vzorih. Obnova monarhistične države, kot najvišje zemeljske tvorbe ideala iz nebeške večnosti, zahteva dolgotrajno delo in trud. Dober primer nam daje dolgoletno delo in trud generalisima Franca, da bi ustvaril iz princa Juana Carlosa osebnost, ki bi bila sposobna prevzeti vlogo suverena obnovljene španske kraljevine.

Dragoš Kljajić, Duga, Beograd

Kar preprosto pomeni, da bi moralo njegovo visočanstvo princ Aleksander Karadjordjević za nekaj let v uk k velikemu vodji Slobodanu, ko bo le ta dobil generalski čin.

Povratak na ognjišča

Deset avtobusov prepolnih moških iz Slavonije, Baranje in zahodnega Srema je odpeljalo izpred beogradskega »Sava centra« proti Banjaluki. Moški begunci so se odzvali klicu vlade svojega kraja in se podali v obrambo svojih ognjišč... V avtobusih je, razen moških, tudi nekaj žensk, ki so smatrale, da lahko pomagajo v obrambi svojih ognjišč. Večernje novice, Beograd

Pogumni prostovoljci so se torej podali na obrambo »svojih« ognjišč v Banjaluki, ki trenutno še niso dejansko ogrožena, bodo pa verjetno v kratkem, saj je znano, da poizkuša razmontirati in odnesti srbska ognjišča že domala ves svet.

Zgodovinski posel za gradbenike

V Titogradu je bil podpisan šestletni dogovor, po katerem bodo gradbeniki iz Črne gore, Srbije in Bosne in Hercegovine, morda pa tudi Makedonije, gradili tovarne, trgovska središča, hotele in okoli 100.000 stanovanj v Ruski Tatarski Republiki. Vrednost tega dogovora je, kakor je bilo uradno sporočeno, okoli dve in pol milijarde dolarjev in je do sedaj največji dogovorjeni posel te vrste

v zgodovini našega gradbeništva.

Politika, Beograd

Prav čudno je, kako so Srbi sprejeli nalogo, da zgradijo toliko objektov muslimanskim Tatarom, ki jih bodo v najkrajšem času izdali in podprli separatiste na Kosovu in v Sandžaku. Sicer pa, glede na resnost in hitrost dela podjetij iz omenjenih republik, se bodo gradbena dela izvajala kakšnih petindvajset do trideset let.

Odgovornost za Tusa in Stipetića

Služba za informiranje ZSLO je sporočila, da sta generala Anton Tus in Petar Stipetić z odločbo zveznega sekretarja

za ljudsko obrambo postavljeno pred vojaško disciplinsko sodišče zato, ker sta sprejela dolžnosti v tako imenovani hrvaški vojski.

Cepprav sta zahtevala, kakor se poudarja v obvestilu, po hitrem postopku razrešitev aktivne vojske, omenjena generala še nista bila razrešena in bosta odgovarjala po predpisih, ki veljajo za aktivne vojaške osebe.

Ilustrovana Politika, Beograd

Splošno je znano, da je vsak, ki ga popljuje in brcejo iz vojske, še nekaj let v aktivni vojaški službi.

Nekrofil žejen hrvaške krvi

Nekrofilni karakter se opazi

tudi na tako bizarni ravni, kot je branje časopisov. Takšen karakter začne brati časopis na straneh, kjer so objavljene osmrtnice in s skrajno strastjo prebira nasvete zdravnikov, ki pišejo o »zdravljenju« neozdravljivih bolezni. S prevero pri bivših sošolcih Blagoja Adžića je bilo potrjeno, da je prva stvar, ki jo v časopisu poišče, stran z osmrtnicami.

Globus, Zagreb

Tudi v Sloveniji so morda ljudje, ki berejo prvo osmrtnico, upajmo pa, da bodo slovenskim oficirjem iz najvišjega mesta sploh prepovedali brati osmrtnice, da jih ne bi kak psihijater recimo v Beogradu (ali pa tudi drugod), razglasil za nekrofilne osebe žejne človeške krvi.

Kje si, srbski Dubrovnik?

Na položajih v rajonu Graba, je eden od vojakov danilovgrajske topniške enote izjavil:

»Ko bi mi vsaj uspelo jutri ujeti v Čilipih dva, tri Kurde, da bi mi postorili dela okoli hiše.« Dada Vujasinović, Duga, Beograd

Kakor vse izgleda, se ekološka in moderna Črna gora na prehodu v 21. stoletje še vedno ni osvobodila sužnjelastniške miselnosti. Verjetno pa tudi ubogi junak iz topniške enote precej kilometrov za frontno črto ne bo imel priložnosti ujeti svojih »dveh, treh Kurdov.«

usoda

krutacijo v Sloveniji. Kot vemo v tem ni uspel, saj je policija pravočasno prevzela vso potrebno dokumentacijo. Ker je dobro vedel, kaj čaka Kraljevo po razglasitvi neodvisnosti, se je po začetku vojne v Sloveniji popolnoma kompromitiral v očeh javnosti in skupščinskih delegatov, ki ga po tem niso mogli več prenašati v svoji sredi. Da se je ob začetku vojne počutil bolj varnega v vojašnici kot pa v skupščini, je razumljivo.

Nato je bilo objavljeno, da se bo skupno s svojo enoto umaknil v Bosno. Namesto tega je nepričakovano napredoval v čin generalmajorja. Tako je postal

eden redkih, ki je bil za poraz armade v Sloveniji nagrajen z napredovanjem. Postopek za dosego generalskega čina običajno traja štiri leta, ampak v njegovem slučaju se ni nihče dosti oziral na postopek. Ukaz o njegovem napredovanju je Kadjević podpisal osebno, čeprav je za podobne dokumente pristojen izključno predsednik države, v tem slučaju Stipe Mešić. Takoj potem, ko je napredoval, je bil poslan v Zagreb. V Zagrebu se je znašel na položaju pomočnika za moralno pravna vprašanja komandanta Avramovića. Njegovega predhodnika na tem položaju Vaso Predojevića so, ker je bil očitno

premahak, odslovili in upokojili. Če vemo, da so oficirji, ki imajo na skrbi moralno politična vprašanja, pripadniki kontra obveščevalne službe (KOS) je jasno, da je tudi Aksentijević njen zanesljiv in zvest član. Ob tem generalu je trpela tudi njegova družina, saj ga ni hotela slediti na njegovi vojaški poti. Žena in sin sta ostala v Ljubljani in vsakemu, ki se zanima zanj povesta, da z njim nimata nobenih stikov ter da ne vesta kje je.

Ko se je Aksentijević vračal s pogovorov (kot pravijo v armadi) ali z vojaške naloge (kot pravijo Hrvati), so hrvaške oborožene sile uspele zadeti njegov helikopter in ga prisiliti k pristanku. Potem so ujele oklepnik, ki je prišel od njega in njegove podrejene, ko so vsi skupaj poskušali zbežati v kasarno. Tako je Milan Aksentijević prišel v ujetništvo.

Hrvaške oblasti so sporočile, da mu pripravljajo sojenje, saj so med drugim pri njem menda našli tudi operative načrte z dovoljenji za likvidacijo in uničenje civilnega prebivalstva na področjih kjer potekajo spopadi. Sojenje se zaenkrat še ni pričelo in Aksentijević še vedno sedi v zaporu.

Zadnja vest o njem je stara že štiri tedne in govori o tem, da je pričel z gladovno stavko nikogar kaj preveč ne vznemirja. Novinarji so pozabili nanj, pa tudi armadni vrh se zaradi nje očitno ne sekira kaj preveč. Tako je novopečeni general zapuščen od vseh in vsakogar, celo od svoje žene in sina, ostal sam s sabo in svojo vestjo. Nad njegovo usodo bi se morali njegovi stanovski kolegi s krvavimi rokami zamisliti. Tudi njih čaka.

J. V.

MILOŠEVIĆ ZA NOBELOVO NAGRADO

Mirovnik

Mirovne pobude in podpisani sporazumi o premirju na Hrvaškem naraščajo s takšnim zaletom, da ni več daleč dan, ko bodo razni mednarodni posredniki iz vseh koncev sveta Hrvaško v enem dnevu zasuli z več mirovnimi sporazumi, kot pa bo na to izmučeno deželo padlo bojnih granat. Zato ni nič čudnega, da se hrvaški branilci že zdaj precej bolj bojijo Miloševićevega ali Kadjevićevega podpisa o premirju kot pa vojaških hord, ki jih proti Hrvaški valita ta dva »demokracistična« gospoda. Ti mirovni projektili so namreč najmočnejše orožje v arsenalu obeh gospodov, saj Milošević in Kadjević vsako premirje izkoristita za pregrupiranje »osvobodilne armade« in ko se to zgodi nemudoma obtožita Hrvate, da se premirja ne držijo, nakar mora seveda ta miroljubna in izpopolnjena armada udariti z vso močjo.

A kako torej na Hrvaškem sploh doseči premirje? Evropa je poskusila s predsedujočim v evropski skupnosti Hansom van den Broekom, pa z lordom Carringtonom, priznanim in uspešnim pogajalcem z raznimi paleolitskimi plemeni v Afriki, pa s kombinacijo van den Broek – Carrington... A nič ne pomaga! Svet je poskusil tudi s posredovanjem Mihaila Gorbačova, ki naj bi z nekakšno slavjansko navezo prepričal Tudmana, po pravoslavni navezi pa še trmatega Miloševića. Gorbačov in Tudman sta se dobro razumela, saj Tudman kot Titov general zna rusko, Mihail pa se je s Slobodanom tako ali tako pogovarjal v obema razumljivi cirilici. In res, oba sprta liderja sta premirje podpisala, na Hrvaškem pa topovi grmijo še naprej. Tudi v organizaciji Združenih narodov so s posebno resolucijo varnostnega sveta priporočili premirje in Američani so ostro obsodili srbske apetite, pa nič ne pomaga, kot ne pomagajo niti grožnje z ekonomsko blokado proti agresorjem.

Tako zdaj kaže, da je še največ za premirje naredila prav Slovenija, ki je pred dvema tednoma uvedla svoj denar – tolarški nadomestek namesto zveznega dinarja. S tem je Slovenija namreč dokončno povedala, da skozi dinarsko inflacijo ne namerava več financirati jugoslovanske ljudske armade in srbskih sanj o veliki Srbiji. Srbija sicer grozi, da bo tudi uvedla svoj denar, a to so papirnate grožnje, kajti potem bo breme vojne inflacije z vso silo treščilo prav na ta srbski dinar. Bolj kot lepe sanje o srbskem močnem dinarju lahko Srbe tlačijo mora, da bodo slovenskemu primeru sledile druge jugoslovanske republike in izdale svoj denar, še zlasti Hrvaška, ki zdaj skozi dinarsko inflacijo absurdno izdatno financira svoje sovražnike.

Prav zato so Miloševićevi vazali, kot so zvezna carina, narodna banka Jugoslavije, zvezni parlament in razni skupščinski odbori mnogo bolj zarjoveli proti nedolžnemu slovenskemu tolarju kot pa proti vsem pretnjam mednarodne skupnosti, ki bi utegnile zaustaviti vojno proti Hrvaški.

Vojna za veliko Srbijo je namreč edina obljuba, ki jo je Milošević izpolnil do svojih volilcev. Kar spomnimo se, kako neslavno je propadlo njegovo »posojilo za Srbijo«, da drugih praznih obljub ne omenjamo. A ta vojna bo opravičljiva samo v primeru, da se bo ozemlje Srbije razširilo na Osijek, Vukovar, Baranjo, Pakrac, Sisak, Knin, pa Dubrovnik, Split, Šibenik, Zadar... Le tako bo namreč Slobodan Milošević lahko opravičil srbske žrtve, ki gredo že v tisoče.

Za zdaj sicer te žrtve prikriva, da mu bodo po končani vojni služile kot »dokazni material« o genocidnosti ustašev, podobno kot prikriva, da vojno dejansko vodi on; formalno vojno vodi JLA, Milošević pa je za mir in je to vselej tudi pripravljen podpisati. Ampak tudi Srbi niso neumni, da ne bi vedeli, kdo vleče vse niti. Tako se Miloševiću vse bolj oži manevrski prostor in vse manj denarja ima. In če te vojne ne bo dobil, potem ne bo le ob oblast, ampak bo moral pred svojim ljudstvom položiti tudi račune za vse mrtve in vso bedo, ki jo je zakuhal.

Bogo Sajovic

RES JE ...

— da so po 38-ih letih na Kočevskem odkopali 150 kilogramov težak zvon, za katerega se še ne ve od kod je. Pravijo, da sta v bližini še dva zakopana zvonova, vendar nihče ne ve točno, kje sta. Ravno tako ne vedo iz katere cerkve naj bi zvonovi bili.

— da so nekateri slovenski časopisi v zadnjem času lotili dopoldanskega prehranjevanja dijakov. Najbolj zamerijo šolam, da ne organizirajo toplih malic za svoje učence. Mogoče jih pa le skušajo privaditi na tisto, kar jih čaka, ko bodo šolanje končali.

— da so otroci jutranje zarje (Abana Ba Stella), ki jih je v Slovenijo pripeljal misijonar Miha Drevensček, navdušili Ljutomerčane s svojim sodelovanjem pri večerni maši, ki je trajala kar dve uri. Tega ni težko razumeti, saj če se ne bo obrnilo na bolje, bomo kmalu vsi tulili kot rojeni Afričani zumba zumba ...

— da je 24. festival narečne popevke dobro uspel. Nagrado za najboljšo besedilo je dobil Miroslav Slana za skladbo Gda čufas. Gre za čufanje perja. Po mnenju strokovne žirije pa je bila najboljša skladba Glažek vinčka v izvedbi Lada Leskovarja. No, pa je minil res čisto slovensko. V znamenju skubljenja in tolažbe v vinčku.

— da so v Šoštanju skurili del poplavljenih zdravil iz celjske bolnišnice. Šoštanjčani so besni, saj se je dosedanji svinjarji, ki se vali iz dimnikov šoštanske termoelektrarne, pridružila še ta. Kaj se ve, mogoče so pa odgovorni mislili, da bodo sežgana zdravila blažilo vplivala na uboga pljuca Šoštanjčanov.

— da imajo v Brežicah že težave s slovensko vojsko. Izvršnik Ciril Kolečnik vztraja, da je le-ta jugovojški po nepotrebnem prepuстила velik računalnik iz remontnega závoda pri Breganik, v bivši dom JLA nemeravajo preseliti območni štab, vse manj pa je tudi slišati, da bi na edino vojaško letališče v Cerkljah lahko pristajali tudi igralci golfa.

— da se naši padalci — specialci nočejo fotografirati samo zaradi tega, ker so za časa vojne v Sloveniji novinarji njihove fotografije zlorabili tako, da so jih v časopisih objavili kot tiralice. Ker so po pravilu postavni fantje, so se verjetno nadejali, da bodo njihove fotografije objavljene v rubriki Išcem — Iščeš, z besedilom: Postaven fant (padalec-specialec) iz Niša, išče sebi primerno slovensko dekle. Avtomat ali nož nista ovira.

— da je hrvaška vlada razpravljala o dokumentih, ki so jih sprejeli na konferenci v Haagu. Ocenili so jih kot pomembno predpostavko za uresničitev hrvaške suverenosti in samostojnosti. Stenograma na tem sestanku niso pisali. Razmnožili so kar prejšnjega.

— da bo ministrica za zdravstvo dr. Katja Boh prišla v zgodovino po doslej rekordni stavki zdravstvenega osebja, to pa še ni vse. Ne ravno številčno močen slovenski narod je ta čas iz njenih ust slišal še en prispevek: zaprli naj bi tudi še kakšno porodnišnico; menda bodočih mater ne bodo pošiljali v Švico.

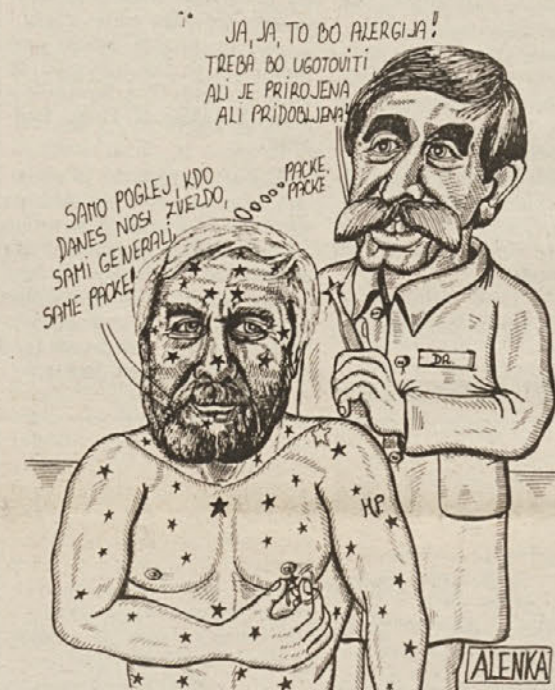
— da Slobodan Milošević vsakomur, kdor ga hoče poslušati, razlaga, češ, da Srbija ni v vojni, na Hrvaškem pa, da še vedno ni enega samcatega srbskega vojaka. Po drugi strani pa z ustja dveh velikih rek prihajajo vesti o vse večji možnosti preložitve občinskih volitev v taisti Srbiji, zavoljo rezervistov na fronti, ki jih, kot vemo, ni doma.

— da smo od zaporednih odhodov srbskega zunanjega ministra Jovanovića v Haag, torej skratka na zahod, kamor more vse manj državljanov te resničljubne republike, lahko videli tole osvežitve: zunanji minister je pred TV kamerami nastopil v kavbojkah.

TAJNO ZASEDANJE: NOVE PODROBNOSTI O TEM, KAKO JE TOLAR DOBIL IME

Tolar je le skupščinski kiks

Od zadnje srede sem nas bralci ven in ven nadlegujete z zahtevami, da naj vsekakor nadaljujemo z objavljanjem tajnih magnetogramov z zasedanj slovenske skupščine in njenih podorganov. Ker je vaša želja za nas ukaz, danes objavljamo še nekaj pričevanj naših novinarjev, ki so uspeli neopazno spremljati delo slovenskih poslancev v noči s sedmega na osmi oktober, ko je naša skupščina porabila 18 ur za plodne razprave o imenu nove slovenske valute. Spomnimo se najprej razprave na družbenopolitičnem zboru. Vanjo se vključujemo v trenutku, ko so po daljšem odmoru, med katerim je usklajevalna komisija prišla do imena karant.

FRANCE TOMŠIČ: Zbor občin absolutno ni bil pripravljen, da bi sprejel usklajevalni predlog tolar. Zato smo iskali kompromis. Predlagano je bilo, da lahko oblikujemo kompromisen predlog. Zakaj so bili proti tolarju? Večina je govorila, da je to popačenka, da preveč spominja na brkača, da bi bila možna zamenjava z dolarjem. Zato smo glasovali in večinski predlog je bil karant.

EMIL MILAN PINTAR: Na usklajevalni komisiji je recimo predsednik vlade ponovno navijal za klas. Tam je bilo kup ljudi. Delali smo tako kot na tržnici in tako

se je zgodilo, da sta dva člana naše usklajevalne skupine iz našega zbora začela govoriti proti predlogu, ki ga je ta zbor sprejel. Govorila sta o tem, da sta bila zadolžena. Tako sta pri glasovanju dva, ki sta bila zadolžena, da zagovarjata ime tolar, glasovala za karant.

SPOMENKA HRIBAR: Mogoče ni tolikšen problem, da tisti, ki smo šli na usklajevalno komisijo, nismo usklajeni s tem zborom. Večji problem, je, da dva od naših članov nista bila usklajena sama s sabo. Gospoda Tomšiča recimo nihče ni silil, da se je odpovedal svojem predlogu za karant, zdaj je pa prišel sem in začel gor besniti.

Nekje v tem času predsednik Ludvik Toplak ponovno prekine sejo. Potrebno je novo medborovsko usklajevanje. Po dvajsetminutnem odmoru stopi na oder Marjan Podobnik in poroča o izidu usklajevanja.

MARJAN PODOBNIK: V usklajevalni komisiji smo se prav na hitro dogovorili, da se predlaga Zboru občin, ki je sprejel predlog prejšnje usklajevalne skupine za ime karant, da sprejme predlog drugih dveh zborov za ime tolar.

Zdaj pa se preselimo v Zbor občin v trenutku, ko poslanci nadaljujejo zasedanje po prvem srečanju usklajevalne komisije.

DANIJEL STARMAN: Za naš zbor veste, da je sprejel lipo. Na sejo usklajevalne komisije smo dobili telefonično sporočilo Hamurabija. Pod takim diktatom torej ni

mogoče sprejeti nobene variante v zvezi z lipo. Zato smo se odločili, da bi bilo skrajšano ime naše valute SLK.

VITOMIR GROS: Ampak na klas, temveč karant. Po razpravi o ostalih zakonih je okoli polnoči spet potrebno zasedanje prekiniti in iti na usklajevalno komisijo. Ob pol enih jutraj se zasedanje nadaljuje.

JANEZ LUKAČ: V imenu denarne enote so še vedno razlike. Družbenopolitični zbor in Zbor združenega dela ostajata na tem, da se denarna enota Republike Slovenije imenuje tolar.

VITOMIR GROS: Pripomnil bi, da je tolar še vedno v veljavi, to je zlatnik, ki je še v prometu in sicer kot numizmatični kovanec. Ampak mi ne moremo uporabljati novca neke države, čeprav je ni več. Torej Avstro-ogrske. Iz državnega stališča je nesprejemljivo, da bi sprejeli tak denar. Predlagam našemu zboru, da ponovno sprejme tak predlog kot prej, to se pravi za karant in obenem predlaga skupno zasedanje.

ANTON ROJEC: Denarna enota tolar za slovenske razmere je enota, ki je predvsem primerna. Morda odraža tisto, kar je slovenski narod v svoji preteklosti že čutil, se s tem delom že identifikiral. Tolar je v slovenskem prostoru znano ime, znano je tudi kaj predstavlja in iz tega razloga mislim, da je primerno ime.

Približno tako je potem tudi na Zboru občin poslanec uspešno sprejel tolar. Več ali manj, dragi bralci, jih imate zdaj že tretji teden v žepih. Toda nikar ne pozabite, da je slovenska skupščina prišla do imena zgolj slučajno. Pa seveda proti volji Lojzeta Peterleta.

HUMORESKA

Samo minister

»Kako si postal minister?« je nečak vprašal svojega strica.

»To pa ni bilo tako preprosto,« je odvrnil ta. »Ti veš, da je nova oblast potrebovala ministre. Jaz sem imel pogoje, da bi postal sekretar, ker sem bil organiziran. Pa mi je vpliven sosed rekel: veš kaj, ti bi bil dober minister, če bi se vpisal v KZ. V kmetijsko zadrugo pa ne, sem rekel, nakar je pojasnil, da misli kmečko zvezo. Od tod bi potem hitro lahko zašel v KD, nakar sem rekel, da v kazenski dom pa že ne, on pa se je zasmejal, rekoč, da je to vendar krščanska demokracija. Na stranke se pa res čisto nič ne spoznaš. Spoznal se boš pa na ministrstvo, je dodal in obljubil, da me bo takoj spravil na to mesto. In tako sem postal minister.«

»In kako se kaj počutiš kot minister?« je vprašal nečak.

»Zelo napeto. Če ti po pravici povem, mi ne ostaja časa niti za svoja podjetja, kaj šele, da bi lahko skočil čez mejo pogledat, kako uspeva tamkajšnje podjetje, da mi takoj misli, da sem prišel na uradni obisk in bi mi pripravili sprejem.«

»Pa misliš, da si kot minister naredil vse, kar bi moral narediti ali si obljubil?«

»Jaz sem naredil, čeprav nisem obljubil. Povem ti, da je zelo težko narediti vse, če si razpet na vse strani, če si kot na razpetju.«

»Kaj bi bil, če ne bi bil minister?«

»Minister. Magari brez listnice, ampak ne brez denarja, se razume.«

»Ali bi odstopil, če bi rekli, da nisi dober minister?«

»Ne bi. Ali misliš, da bom moj kolega odstopil, ker mu očitajo, da ni sposoben? To ni tako preprosto. Prvič, si minister, in drugič, če odstopiš, nisi več minister, vsi s prstom kažejo za teboj in pravijo: glejte, tale pa ni več minister. Moral je odstopiti. To niso heci. Da ne govorim o socialni varnosti.«

»Česa bi si pa kot minister najbolj želel?«

»Po pravici povedano, da bi ostal minister, da bi čimprej sprejeli zakon, ki bi prepovedoval govoriti o nesposobnosti takega ministra. Prepričan sem, da se te sploh ne da dokazati. Minister, ki je kolikaj zgovoren, ne odgovoren, da se bova razumela, lahko vedno pokaže svojo sposobnost. Minister pa tudi ne more delati čudežev in v tem je največji nesporazum. Če bi jih lahko delal, ne bi bil minister, ampak bi bil čudodelnik.«

»Ja, res sem vesel, da imam takega strica,« je rekel nečak. »Jaz ti želim, da bi se tvoja zadnja plat kar najbolj in na veke zleplila z ministrskim stolom in da bi naredili take ministrske stole, ki bi jih bilo mogoče nositi vedno kar s seboj, na zadnjici, se razume.«

»Hvala ti, tudi jaz imam take želje.«

FOTOREPORTAŽA

Kostanj in devize

Foto Lucas

NI RES ...

— da Jugoslavija ni od boga poslana. Tako kot poznamo deset božjih zapovedi, so sprte strani sklenile že deseto premirje.

— da vojska ne spoštuje dogovorov. Potem ko je obrambni minister Janez Janša zagotavljal umik JLA s slovenskega ozemlja do 15. septembra, so ta rok premaknili na 18. oktober. Ker se vojaki težko ločijo od sončnih Alp, pa so sklenili, da bodo ostali še vsaj do 25. oktobra. Najlepše pri vsem tem je, da Janšev namestnik, Miran Bogataj, mirno izjavlja, da »umik« poteka po dogovoru. »Vse lepo in prav, le da mi zanj ne vemo.«

— da Slovenci nismo narod letalcev. Dobivamo svoj center republiške uprave za zračni promet, ki naj bi bil v Poljčah. Ker vemo, da je ta kraj popularno zbirališče za tajne sestanke DEMOS-ovcev, bo zanimivo izvedeti, kdo bo krojil zrak nad samostojno in suvereno državo Republiko Slovenijo. No ja, vse je treba imeti pri roki, če bo nujno kam hitro odleteti.

— da so boni-tolarji le prehodnega značaja. Po vseh prehodnih obdobjih smo dobili še prehodni denar. Glede na to, kam drvi slovensko gospodarstvo, je težko verjeti, da bo sploh še kaj denarja za tiskanje pravih bankovcev. Pa kaj bi jih, ko se bomo že navadili.

— slovenske banke ne morejo izplačati deviznih prihrankov svojim vernikom, saj jih imajo na bogato založenih računih v tujini.

Vprašanje je le, kako jih prepeljati preko meje.

— da nas nočejo priznati. Vsi obljublajo, da nas bodo priznali takoj, ko nas bodo priznali. Tisti drugi.

— da je ministrica za zdravstvo, Katja Boh, kriva za neurejenost na tem področju in za generalni štrajk zdravnikov. Saj je pred nedavnim šele prišla z zdravljenja v Švici. Medtem so pa ji seveda delali za hrbtom. Imela je prav, da se ni zanesla na domače zdravnike.

— da minister za informiranje, Jelko Kacin, ni zanesljak in optimist v slovensko samostojnost. Imel je čast, da je lastnooročno preregistriral prvo športno letalo. Dosedanjo YU oznako je ponosno prelepil s kraticama SL, kar v svetu pomeni državo Siera Leone. Upajmo, da nismo le njihov protektorat.

— da smo se rešili nevarnosti. Po umiku jugo-vojske nam bodo boleče preglavice delale naravne ujme. Ni še znano, katero orožje bo proti njim uporabno. Bomo kupili kar novega in poplave se bodo nedvomno umaknile odločni TO in slovenski policiji.

Ugankarski kotliček

by Ruster

Kaj so odhajajoči vojaki JA odnesli s seboj, ko so v tugi zapuščali Slovenijo? Rešitev je na dlani in na sliki. Premečite vse črke besed, ki jih je izrekla deklica in rešitev vpišite na črtice:

PRIMOPREDAJA VOJAŠNIC POTEKA BREZ TEŽAV

Zbogom, armada

Jugoslovanska armada odhaja iz Slovenije. Po izteku moratorija se je v skladu z dogovorom začel odhod preostalega moštva in tehnike. Ne brez zapletov, a vendar. Enot TO prevzema nadzor nad objekti, ki so še pred nekaj dnevi pripadali jugoslovanski armadi. Ob primopredajah so si še nedavni sovražniki segli v roke in si dejali: »Zbogom!«

Ladja Galeb, ki je v ponedeljek 21. 10. ob 11.15 izplula iz koprskih lukenj, je svoje poslanstvo opravila na precej simboličen način. Na njej se je namreč nahajalo 1130 vojakov JA

z osebno opremo, ki predstavljajo prvo polovico dokončno odhajajoče Jugoslovanske armade. Solska ladja vojne mornarice je nemalokrat v zgodovini avnojevske Jugoslavije na

krovu nosila Josipa Broza-Tita, človeka, ki je ustvaril Jugoslovansko ljudsko armado in prav to dejstvo daje torkovemu dogodku simboličen pomen. Armada ni več ljudska že najmanj štiri mesece, Titova pa že kar nekaj let. Toda kljub dejstvu, da so v prostorih Zveznega sekretariata v Beogradu odstranili zidov vse slike s Titovo podobo, bo ladja Galeb ostala

povezana s Titovo osebnostjo, pa naj si beograjski armadni vrh to želi ali ne. Za Slovenijo pomeni izplutje Galeba predvsem potrditev, da je trimesečnega moratorija res konec in da se umik armade bliža koncu. Druga polovica moštva naj bi iz Kopra izplula do 24. oktobra, medtem ko naj bi trajekti že prej prepeljali 200 neborbenih vozil v lukso Tivat. Ostala

oprema bo ostala zapečateni in varovana do delitvene bilance.

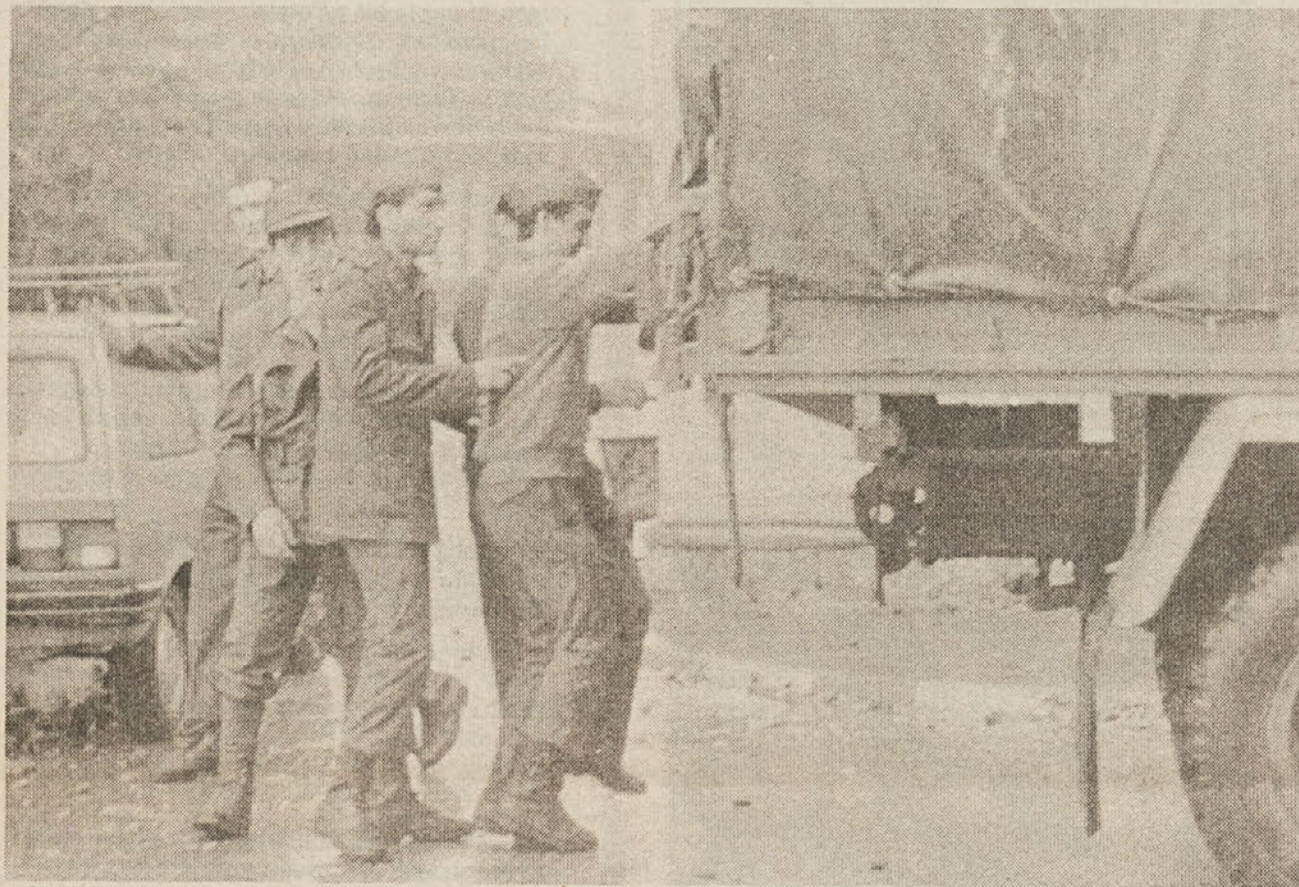
Primopredaja opreme in objektov je v večini primerov potekala brez zapletov. Osemnajstega oktobra sta delegaciji Republike Slovenije in Zveznega sekretariata za ljudsko obrambo podpisali dogovor o dokončanju umika jugoslovanske armade iz Slovenije in določili pogoje, pod katerimi se bo umik izvajal. Bojna in materialna tehnična sredstva bodo prepečljena v vojašnico na Vrhniki in v letalsko bazo Cerklje. Eksplozivna sredstva, pehotno orožje in strelivo pa bo do delitvene bilance spravljeno v skladišče Mačkovec pri Postojni. Vsa druga tehnična in materialna sredstva bodo ali pa so že bila komisijsko izročena pristojnim organom Republike Slovenije. Delegacija ZSLO se je tudi obvezala, da bo JA razminirala objekte in transporte ter jih izročila TO.

Marsikje se je tudi zataknilo. Tako na primer v šentviški vojašnici oficirji JA niso hoteli izročiti pripadnikom TO načrtov minskih polj, ker so jih že sami razminirali. Zdaj lahko teritorialci in okoliški prebivalci le upajo, da so vojaki JA razminiranje opravili dosledno. Z druge strani pa je bilo marsikje moč zaslediti geste dobre volje in prijaznega sodelovanja. Oficirji in vojaki mokronoških skladišč so objekte predali zgledno urejene, nekaj športne opreme, ki so jo vojaki uporabljali v prostem času pa so podarili šoli v Šentlovrencu. Zdi se, da o končnem vtisu tudi pri takoresnih rečehodločajočihovski značaji.

Kakšna bo usoda zapečatenih

opreme in tehniških sredstev je več ali manj jasno, kolikšne bodo kompenzacije pa bo pokazala delitvena bilanca. Novi lastnik, Republika Slovenija, TO in pripadajoče jima občinske strukture bi se lahko na primeru jugoslovanske armade marsikaj naučile. Predvsem nikar več vojašnic v gosti naseljene dele mest! V Škofji Loki so občinski organi že pripravili načrt za preureditev celotne vojašnice, tako da bo poslej ustrezala mestnemu jedru. Takšen način urbanističnega razmišljanja bi morda lahko služil kot zgled mestnim veljacom drugod po Sloveniji. Vojašnice, domi JA in še mnogo drugih objektov bi lahko spremenili namembnost in olajšali marsikatero urbanistično zaganje. Pa ne samo to. Na napakah armade se je treba učiti, ne pa jih ponavljati. Zaradi premajhne zainteresiranosti TO v zvezi s prevzemom Tehničnega remontnega centra Bregana v Breganskem selu je armada uspelo iz njega odpeljati precej opreme in več vozil. Nezadovoljstvo SO Brežice se še povečuje, ker teritorialci iz Breganskega sela neznano kam odvažajo pohištvo, pisarniško opremo in druge premičnine.

Jugoslovanski vojaki odhajajo in ko bo odšel še zadnji vojak tuje vojske, bomo lahko dejali, da smo ob novem denarju, novih mejah, zakonih, ustavi, dokumentih in še marsičem zares dobili novo, svojo državo. Kako pa se bomo v njej obnašali, kako bomo znali živeti v njej in če bomo sploh hoteli živeti precej drugače in bolje kot prej, je pa že druga pesem.

GOSPODARSKI KRIMINAL V MARIBORU

Trije vodilni in policija

Zlom mariborskega gospodarstva grozi že vsaj dve leti. Po valu stečajev, peripetijah z Grubeličevim Trendom in množičnem odpušcanju delavcev, se skušajo stvari vsaj približno postaviti na svoje mesto. Gospodarstveniki moledujejo za pomoč vlado, medtem ko smo se zaobljubili tržnemu gospodarstvu in prisegli nevmešavanju politike v tovarne.

Očitno tem floskulam nobeden več ne verjame, saj se mariborska industrija lahko obdrži na vrhu samo s pogostimi intervencijami. Moratorij nad stečaji sicer še vedno velja, a vpraša-

Da bi bila mera polna pa v vsesplošnem kaosu marsikdo izkoristi zmedo in premakne vodo na svoj mlin. Vse po starem slovenskem pregovoru, da naj crkne sosedova krava. Vla-

Brezposelnost v občini Maribor

Leto	Skupaj	Veržni		Stopnja izobrazbe			Struktura		
		IND	Zenske	I-IV	V	VI-VII	I-IV	V	VI-VII
1983	1.851		967	1.227	508	116	66,3	27,4	6,3
1984	1.748	94,4	925	1.126	492	130	64,4	28,1	7,4
1985	1.717	98,2	901	1.068	489	140	63,4	28,5	8,2
1986	1.694	98,7	886	1.075	492	127	63,5	29,0	7,5
1987	1.851	109,3	912	1.192	509	150	64,4	27,5	8,1
1988	2.625	141,8	1.241	1.763	678	184	67,2	25,8	7,0
1989	3.344	127,4	1.593	2.273	846	225	68,0	25,3	6,7
1990	5.479	163,8	2.500	3.772	1.385	322	68,8	25,3	5,9

Stopnja izobrazbe: I-IV-nekvalificirani, polkvalificirani, kvalificirani visokokvalificirani, nižja strokovna usposobljenost
V-srednja strokovna usposobljenost
VI-VII-višja in visoka strokovna usposobljenost

VIR: Zavod za planiranje in urbanistično načrtovanje

nistrice za finance v mariborski vladi, Lojzka Podvršnik. Grozeči stavkovni val, ki je zajel Elektrokovino in TVT Boris Kidrič, se je na srečo ustavil v Gumarni, kjer so dobili zadnji izplačani OD avgusta. Razna nadomestila v obliki daril-

Najhuje ob tej delavski stiski

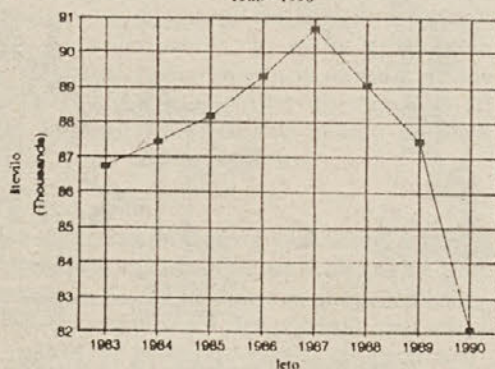

je, da jo nekateri v škodo že tako slabo stoječega podjetja hočejo izkoristiti in jo tudi za svoje privatne užitke. Izvedeli smo, da že teče preiskava na podano ovadbo proti trem mariborskim direktorjem, ki niso znali ločevati službenega od privatnega. Zaenkrat je še v interesu preiskave, da njihova imena niso znana, saj morajo najprej kriminalisti ugotoviti, kakšno in kolikšno škodo so vodilni napravili svojemu podjetju.

Česa drugega kot sramota ne moremo povedati, saj, medtem, ko nekateri živijo na robu človeškega, se drugi okoriščajo še iz teh tankih skorje kruha in grabijo zadnje, kar je ostalo.

Na žalost pa smo za te primere izvedeli šele sedaj, ko marsikateri krivec za bankrot mariborskega in celo slovenskega gospodarstva že uživa svojo pokojnino v kakšni izmed vil. Kdo bo kaznoval zgrešene investicije in napačne ocene, ki so pred leti imele zveze le s politiko in ne z gospodarstvom, zaradi katerih sedaj trpimo prav vsi. Očitno smo se kar navadili, da samovoljnejšem nobeden ni stopil na prste, saj so imeli bogate politične zaslonbe. Če bo v novem sistemu drugače, bo pokazala obravnava proti mariborskim osumljencem, ki je le en kamenček na poti do pravne države in s tem preizkus naše opevane demokracije.

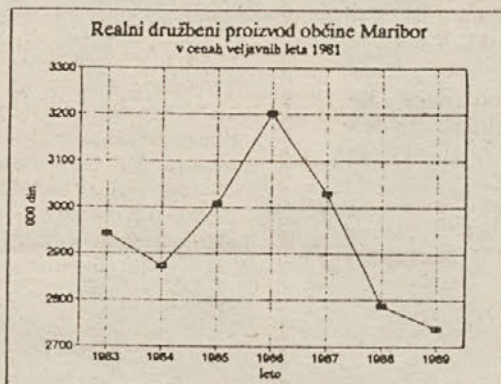
Zaposleni v občini Maribor 1983-1990

nje je, kako dolgo bomo zmogli držati Potemkinovo vas. Ob padanju produktivnosti, ki se je v celotni republiki zmanjšala glede na lansko leto kar za 10,9 odstotka, takšno gašenje le podaljšuje smrtno agonijo nekaterim in na drugi strani drži na tleh tiste, ki bi zmogli pole-

da deluje precej nemočno, ko spremlja očitno utapljanje tovarniških gigantov in se izgublja v načinih privatizacije, v katerih hočejo tisti pri koritu popiti čimveč vode.

Tako se dogaja, da v več mariborskih podjetjih že nekaj mesecev niso izplačali osebnih dohodkov, kot je povedala mi-

KOROŠKA CALIFORNIA BURI DUHOVE

Z lakoto proti občini

Lani junija so Korošci dobili svojo Californijo, saj je velenjski poslovnež Peci Šerafedin odprl v Ravnah Kava bar California in ga kmalu preuredil v nočni disko klub. Kakor je koncem prejšnjega stoletja ameriška Californija, ki je predstavljala za tiste čase Indijo Koromandijo in deželo Dembelijo, v kateri tečeta med in mleko, zvalila marsikateriga Slovenca, ki ni bil imun na zlato mrzlico, vabi tudi Pecijev klub mnoge, ki so željni nočne zabave.

Gospoda, ki sliši na ime Peci, poznajo vsi, ki so pred leti žurirali v Velenju (Titozem), kjer je uspešno vodil diskoteko Super Fleck, naokrog pa se je vozil s Porschejem. Danes se lahko pohvali s štirietažnim zabaviščem v centru Raven, v katerega radi zahajajo tudi mnogi sosedje z onstran meje. Club California ima okrog 2.400 stalnih članov s posebnimi izkaznicami, od tega jih je menda 90 odstotkov nežnejšega spola.

Peci trdi, da ima od samega začetka z ravenško občino, ki

mu ni hotela izdati obrtnega dovoljenja, velike težave.

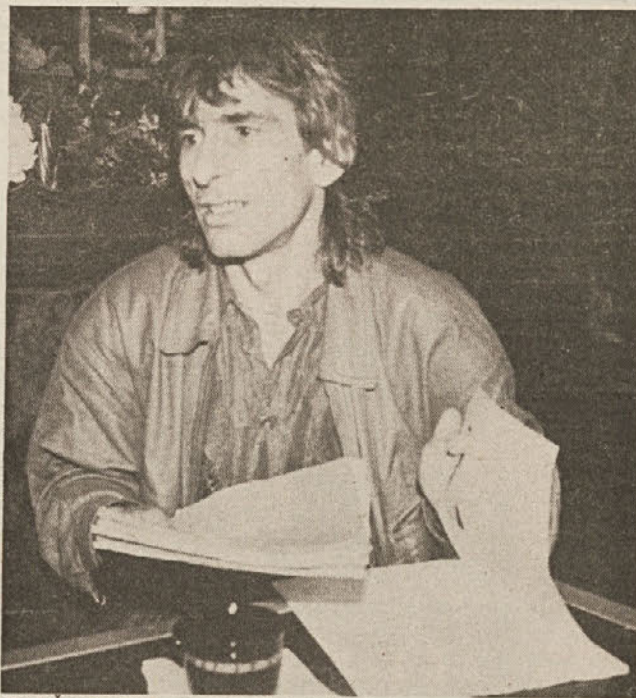
Obrtno dovoljenje je končno dobil septembra 1990 od sekretarja za gospodarstvo Ivana Žagarja, ki je baje pozneje zaradi tega dejanja odstopil. Proti izdaji obrtnega dovoljenja se je pritožila Pecijeva sosedka, lastnica pizzerije in Bilijard Kluba, med drugim pa tudi predsednica ravenške obrtne stranke in poslanca v občinski skupščini, gospa Heda Lečnik, z utemeljitvijo, da je Peci staro stavbo adaptiral brez ustreznih dovoljenj. Sledile so menda

še mnoge prijave, ki so Pecija veliko stale.

Ko je California postala disko klub, sta se sprla zaradi hrupa, ki naj bi Lečnikove motil pri nočnem počitku. Tako so na občini po pritožbi Lečnikovih pred štirimi meseci in pol Peciju vzeli obrtno dovoljenje, pri čemer je nastala škoda zaradi pokvarjene hrane in pijače za 300.000 SLT, če seveda odštejemo izgubo zaradi neobratovanja lokala. Pokvarilo se je menda tudi rdeče stekleničeno vino (Sic!). Ko pa so končno izmerili hrup, ki ga povzroča predvajanje glasbe v disku, se je izkazalo, da je v mejah normale. Temeljno sodišče v Slovenj Gradcu je 30. 9. 1991 odločilo o zaprtju diska razveljavilo in naložilo ravenški občini, naj Peciju vrne obrtno dovoljenje.

Ker tega na občini niso takoj storili, je začel 15. 10. 1991. leta ob 17. uri z ženo Alenko in šestimi zaposlenimi z gladovno stavko. V posebno knjigo se je v Pecijevo podporo v treh urah podpisalo 343 simpatizerjev. Stavkojočim pa ni dolgo krulilo po želodcih, saj je naslednji dan ob 12. uri republiški urbanistični inšpektor dovolil Peciju nadaljevanje biznisa. Peci pravi, da ne bo zahteval nobene odškodnine.

Sekretar Občinskega komiteja za gospodarstvo in družbenoekonomski razvoj v ravenški občini, Vilko Črnovšek, je že tretji, ki se je minulega pol leta znašel na tem položaju. Meni, da je ravenška občina zainteresirana, da bi Peci posloval, saj priteče z davkom v občinsko mošnjo veliko denarcev, zbuja pa se tudi podjetništvo na Ravnah.

Peci Šerafedin: zmaga v papirnati vojni

Peci Šerafedin v spornem Kava baru California

Vilko Črnovšek: Peci plačuje precejšnje davke

Heda Lečnik: ponoči jo moti vsak šum

fotolik

CELJE

TISKANJE: prospektov, brošur, poslovnih obrazcev, formularjev, vseh vrst eno in večbarvnih tiskovin, etiket ter letakov in lepakov, knjig, offset in sitotisk, lastna knjigovoznica.

FOTOGRAFIRANJE: ateljejske fotografije, komercialne fotografije, barvne fotografije, reprodukcija, reportaže, reklamni diapozitivi, amaterske storitve, lasten barvni laboratorij.

PRODAJA: fotografskega materiala, potrebščin in fotoaparatorov, proizvodnja razglednic, značk, obeškov za ključe in leporel ter albumov.

NAJHITREJE PORTRETIRAMO ZA NOVE POTNE LISTE

Iz obnašanja občinske vlade v minulih mesecih pa ni mogoče potegniti takšnega zaključka. To nas je spomnilo na Stalinovo pogruntacijo, da država odmira tedaj, ko se najbolj krepi. Če bo ravenška občinska (Demosova) vlada nadaljevala v tej smeri, bo najbrž v tekmi s Slovenj Gradcem za koroško regijsko središče, ki se v zadnjih mesecih potencira, potegnila krajši konec.

Gospa Heda Lečnik zastopa svojo resnico, ki je v dialektičnem nasprotju (če uporabimo izraz našega starega prijatelja Marxa) s Pecijevo. Na njeno željo, da zaenkrat še ne bi nastopila v javnosti, puščamo zadevo odprto, čeprav bi lahko napisali roman.

Franc Furland
Foto: Lucas

LEPOTICE IN LEPOTCI POD DEŽNIKOM

Gospodarji so priročni

V Kopru je bila prva slovenska nacionalna razstava psov, na kateri so izbrali prvo slovensko pasjo miss, prelepo maltežansko psičko. Dež je motil prireditve, na kateri je sodelovalo okoli 700 kandidat in kandidatov, prireditve na koprskem nogometnem igrišču se je uspešno končala.

Zoran Vlajić

Foto Tomislav Nikolić

MATEJA SVET SE PREDSTAVLJA V NOVI VLOGI

Šport zamenjala z modo

Morda si nekdanjo smučarsko tekmovalko in veliko športno zvezdo Matejo Svet težko predstavljamo kot uspešno podjetnico. Vendar se je Mateja resnično poslovila od športnih tekmoval in je ne kaže drugače imenovati kot nekdanjo tekmovalko.

Krhko in drobno bitje kakršno je Mateja v družbi poslovnežev, ki jo obdajajo, ne daje vtisa poslovne in odločne ženske. Morda tudi zato, ker imamo o njej drugačne predstave.

Pred dobrim letom in pol se je pri enaindvajsetih letih poslovila od bele tekmovalne arene. Pravih vzrokov zakaj se je tako odločila, morda nikoli ne bomo izvedeli, gotovo pa je dobro premislila.

»Želela sem si spremembe v življenju in ustvariti nekaj novega. Zakaj bi čakala na padce, kot je recimo storil Ingemar Stenmark. V življenju sem dosegla več kot sem kadarkoli pričakovala. Tako kot vsak drug človek imam tudi jaz pravico do odločitve in ni mi žal,« pravi Mateja.

Odločila se je posvetiti svetu ženske športne mode in ustvariti elegantne žensvene modele.

Običajno se dogaja, da znana imena iz športnega sveta svoje ime prodajo kakšni znani blagovni hiši. Mateja pa je ustanovila svoje podjetje imenovano Mateja Svet.

V sodelovanju z znanima nemškima oblikovalkama mode Ingrid Buchner in Michaelo H. Mayer je pripravila svojo prvo kolekcijo. Materiale za izdelke je nabavila v tujini, šiva pa jih firma Mosson

v Franciji. Izdelovali naj bi manjše ekskluzivne kolekcije namenjene butični prodaji.

Mateja še vedno živi v Ljubljani, poslovne prostore pa ima v Trzinu. Vse pogostejše jo povsod spremlja Sandi Jurovec, ki ji pomeni več kot prijatelja. Sandi je tudi oblikovalec njene zaščitne znamke imenovane Svet.

»Brez prijateljev tega nikoli ne bi zmogla. Vsi, ki mi pomagajo, delajo zgolj na prijateljski osnovi. V mojem podjetju razen mene ni nihče zaposlen. Vendar se organizacije lotevamo skupaj,« pravi Mateja.

Kljub temu se od smuči je ni popolnoma poslovila. Še vedno sodeluje z našimi demonstratorji. Skupaj z Nemko Marino Kiel bo na zimskih olimpijskih igrah v Albertvilleu promovirala firmo Rosignol.

Prav tako se še pogosto druži z aktivnimi tekmovalkami. S Smučarsko zvezo Slovenije pa nima več stikov.

Na provokativno vprašanje, kaj bi spremenila v smučarski zvezi Slovenije: »Bojim se iskreno odgovoriti, mislim, da bi me napačno razumeli« in obmolne.

Jana Štrlekar
Foto Lucas

Mateja Svet je prismočala v svet mode.

»Kot veste, sem se lanskega junija javno poslovila od tekmovalnega smučanja. Verjemite mi, da to ni bila lahka odločitev, vendar mi danes ni prav nič žal. Mislim, da je to bil pravi čas za slovo od tekmovalnih smuči.

Življenje se mi je od tedaj povsem spremenilo in spoznavam ga še z drugih plat. Stvari, ki so se mi nekdanje zdele zelo pomembne kot tekmovalki, mi danes niso več. Ugotovila sem, da sem lahko ustvarjalna tudi na drugih področjih, ne le v smučanju. Vedno sem si želela, da bi delala kaj zanimivega, dinamičnega. Tako sem prišla do sveta mode. In tu bi se rada uveljavila kot poslovna ženska, saj to je velik izziv pa tudi tveganje.«

Nekaj modelov iz Matejine kolekcije imenovane Svet

VIKI GROŠELJ: 9 KRAT 8000 METROV

Nad Antarktiko

Viki Grošelj, najboljši slovenski alpinist »v kategoriji osemtisočakov«, o svojem plezanju in načrtih.

Viki Grošelj, vi ste ta trenutek najuspešnejši slovenski alpinist. Ali pa se morda motim?

Viki Grošelj: »Ni čisto tako, saj se alpinizem, podobno kot smučanje, deli na več disciplin. V osvajanju osemtisočakov kot eni izmed takih disciplin pa sem najboljši.«

Koliko osemtisočakov je za vami in kam vas to uvršča?

Viki Grošelj: »Od štirinajstih, kolikor jih je na svetu, sem letošnjo pomlad osvojil devetega. To je tretji najvišji vrh na svetu Kangshenjunga, ki sega 8586 metrov visoko. S tem vzponom sem postal peti alpinist na svetu na lestvici osemtisočakov.«

Ce se za trenutek ustavimo pri alpinizmu kot takem: ne moremo ga uvrščati med hobije, še manj med poklice. Alpinizem je način življenja, ki ste ga izbrali kot svojega brzokone že leta nazaj. Kdaj ste začeli vašo alpinistično pot?

Viki Grošelj: »Pravzaprav sem vpet v alpinizem, odkar se spomnim... Mislim, da je bilo to v šestem razredu osnovne šole, ko sem začel na Turncu pod Grmado, nekakšnem plezalnem vrtcu predvsem ljub-

ljanskih alpinistov; od tod dalje me je skozi življenje vodila alpinistična pot, sprva kot radovednost, potem pa sem počasi spoznaval samega sebe v alpinizmu, postajal je moj način življenja, ki sem se mu podredil. Vendar to še ne pomeni, da sem z alpinizmom zasvojen; doživljam pa ga zelo intenzivno, privlači me in zato se mu pravzaprav dam.«

Alpinizem je znan kot izrazito individualen šport. Kaj razmišljate, kadar plezate v steni, sami, tisoče metrov nad oblaki?

Viki Grošelj: »Individualen

šport sicer je, čeprav osebno zelo rad plezam s prijatelji. Zdi se mi, da dobi prijateljstvo v Himalaji čisto drugačne razsežnosti kot v mestu, na ulici. V vsakem primeru pa si v gorah v veliki meri odvisen le od svojih sposobnosti, spoznavš meje svojih zmožnosti. To doživljanje samega sebe, nedoločljivost mogočega in nemogočega je tako zelo čustveno intenzivno, da te zaobseže v celoti: od zadnjega lasa na glavi do peta. To je bistveno pri alpinizmu.«

Omenili ste pomen prijateljstva. Vi veliko plezate s Stipetom Božičem. Kje je on v tem trenutku, kaj počne?

Viki Grošelj: »Stipe je moj najboljši plezalni kolega. Tre-

nutno je zaposlen s čisto drugimi problemi: kot snemalec hrvaške televizije se potika nekje po Dalmaciji. Sicer se večkrat slišiva po telefonu – pove mi, da so najine avanture v gorah nekaj čisto drugega kot »avantura«, ki jo doživlja v tem trenutku sredi Hrvaške.«

Ce se vrneva k alpinizmu kot takem: doživeti Himalajo, in to večkrat, je precej ekstravaganтен način preživljanja življenja, usojen le redkim. Kako sploh priti do Himalaje? Se sami financirate ali vam kdo denarno pomaga?

Viki Grošelj: »Alpinistu Himalaja ne pomeni ekstravagantnosti. Himalaja je izziv; vsak bi želel v njenih stenah preizkusiti svoje moči. Za mano je bilo enajst let trdega gorniškega dela, plezanja tako v naših kot drugih evropskih gorah, preden so me uvrstili v plezalno odpravo na Himalajo. Takrat sem se najbrž dokazal kot dober alpinist, pa mi je bila zatem pot v nadaljnje odprave odprta. Z denarjem pa je zdaj vse težje, tako da se financiram s sponzorstvi.«

Prej ste omenili, da alpinizmu podrejte svoje življenje. Verjetno je podrejeno tudi vaše zasebno življenje – kako pa vaša družina gleda na to? Vas

podpira pri alpinizmu?

Viki Grošelj: »Ne bi se strinjal s tem, da sem svoje zasebno življenje podredil alpinizmu. Družina je bila izvzeta in je na prvem mestu. Res pa je, da imajo moji veliko razumevanja za mojo odsotnost, kadar pač osvajam vrhove.«

In kako naprej? Kakšni so vaši načrti za naslednjo plezalno sezono?

Viki Grošelj: »Z načrti je vselej tako, da jih je dovolj za vse življenje in še čez. Trenutno dokončujem dva »projekta«, če smem tako reči. Prvi je že omenjeno osvajanje osemtiso-

čakov. Zdaj jih je za menoj devet. Drugi načrt pa je povezan z osvojitvijo najvišjih vrhov vseh celin. Zdaj mi do cilja manjkata še dva: najvišji vrh Oceanije in Antarktike. Prav Antarktika bo moj prvi cilj v naslednjih alpinističnih sezonah, skupaj s Stipetom Božičem nameravamo osvojiti najvišji vrh Antarktike, se morebiti s smučmi spustiti z njega. Še noben Slovenec ni bil nikoli na tem vrhu, in del mojega podviga bo nedvomno povezan tudi s promocijo Slovenije.«

Tomaž Simon

SLOVENSKI GORNIŠKI FILM

Svetovljanski Matjaž Fištravec

Režiser, scenarist in snemalec **Matjaž Fištravec** postaja vse bolj znano ime v gorniškem filmu. Potem ko je že pred petimi leti prejel v italijanskem Trentu, kjer imajo najbolj znan festival športnega in gorniškega filma na svetu, zelo odmevno nagrado Mario Bello (za film o vzponu na Cerro Torre), vabila na razne festivale kar dežejejo. Tako se bo naš avtor, ki je doslej snemal v gorskih vseh celin (z izjemo Antarktike), te dni podal na festival filma in videa (led, sneg, gore) v francoskem D'Austransu. Tam bo predstavil svoj film **Poslanstvo**, ki govori o ideji, nastanku in delovanju šole za gorske vodnike v nepalskem Manangu. Znano je, da je to enkratno šolo za Serpe pred leti pod Anapurnami ustanovil naš znani alpinist in vodja himalajskih odprav, sedaj že pokojni **Aleš Kunaver**. Video film, ki smo ga že lahko videli na malih zaslonih, je nastal v neodvisni produkciji Studia Alp v Mariboru in Studia Mi v Ljubljani ter ob podpori SCT.

Iz kopice vabil je za letošnjo jesen Matjaž Fištravec izbral še Barcelono (festival Villa Torello) in kanadski Banff. Gre za največji neevropski festival gorniškega filma. Od tam je prejel vabilo prav v času vojne, na njem pa je pisalo, naj zastopa slovenski (in ne jugoslovanski) gorniški film, kar priča o tem, da so v tujini nenavadno hitro dojel bistvo junijsko-julijske vojne.

Andrej Klapa

PRVA EKIPA POD LUPO

Vlada brca

Slovenska vlada nadaljuje svojo več kot uspešno žogobcarsko turnejo. Sicer te uspešnosti ne moremo meriti po rezultatih, ampak po volji, ki jo imajo slovenski ministri na igrišču – torej tako kot pri delu, tako pri igri. Če se še v svojem vladnem delovanju skrivajo za kopico strogo zaupnih dokumentov, ki so očem navadnih smrtnikov nedostopni, jih razgalimo vsaj po drugi plati.

Po nekaj tekmah se je ustalila naslednja ekipa navdušenih vladnih nogometašev: v голу je obvezni **Igor Bavčar**, ki je zaradi svojih prirojenih fizičnih lastnosti skoraj nepremagljiv. Njegova teža se pri posredovanjih čuti celo tako, da se zamaje vsa dvorana in gledalci obupano zrejo v stropove, da se jim ne bi zrušili na glavo. Dokazuje, da je enako pomemben kot njegov klubski kolega in kapetan **Janez Janša** (v kar so ga po nekaj odločnih partijah povabili iz vodnika), ki drži vse niti v rokah in organizira igro. Najbolje pa se razume s svojim šoferjem, **Kerničem**, ki je celo tako zvest šefu, da popravlja njegove napake: če Janša zastrelja kazenski prosti strel, Kernič iz težke situacije pošlje žogo v vrata. A izgleda, da zadnji tretjini svete trojice, **Jelku Kacinu**, bolj ležijo informacije kot nogomet. Zaradi tega se mora toliko truditi **Lojze Janko**, ki si, glede na svoja leta in telesno kilažo, zasluži kakšno zlato kopačko, ko kaže, da zna zamašiti marsikatero luknjo. **Dušan Šešok** zna zabriljirati in barantati z žogo. Če mu bo uspelo tako obrniti tolar, se nam ni treba bati za prihodnost. Dosleden sebi ostaja **Dušan Plut**, ki se v skladu s svojimi načeli najbolje znajde na travi in mu, kljub vsem silam, umetne podlage niso po godu.

Ker pa mora vsaka ekipa imeti še svojega špijona in notranjega sovražnika, tudi ta ne manjka v vladni ekipi. Znan je kot **Cerin**. Preko njega trener **Hrovatič**, nekdanji igralec Olimpije in sedaj profesionalni trener in manager, dirigira igro, razporeja igralce, po potrebi koga okara in celo zamenja. Kakšne preglavice ima z nenastopanjem **Lojzeta Peterleta**, ki je zaradi bolezni začasnoma odmaknjen s terenov, za katere je pripravljen dati se, noče povedati.

Mešana družba

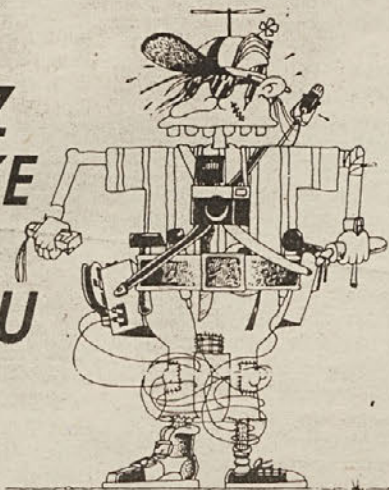
Lendava d.o.o.
Partizanska ul. 9
69220 Lendava
tel.: (069) 76-044
fax.: (069) 75-637

objavlja prosta dela

4 izolaterjev – pripravljalec

Pogoji: VKV, KV izobrazba
2 leti delovnih izkušenj
Delo je predvideno v Nemčiji (temu so prilagojeni tudi osebni dohodki).
Kandidati naj pošljejo svoje prijave (z vsemi dokazili) v 8 dneh po objavi razpisa.

**BREZ
DLAKE
NA
JEZIKU**

MARIBORSKI RADIO STUDENT UKV stereo 95.9MHz

BESEDE UMETNIKA

ARE YOU
STILL
ALIVE ?

ARTISTS FROM CROATIA

FOTOGRAFIJA

Novodobni
junaki
v N-klubu

Darjo-Didi Lebar, Borisa Strmška in Boruta Osonkarja bralci Nove dobe gotovo že dobro poznajo. Gre za reporterko in fotoreporterja, ki so v minulih mesecih prekrizali malone vsa vojna žarišča na Hrvaškem. Najbolj izbrane od izbranih fotografij, ki so jih posneli sredi krvavega jugobesnila, tudi na takoimenovanih prvih frontnih linijah, so sedaj razstavili v mariborskem Novinarskem klubu. Mrličev ne boste videli, zato pa kakšnih osemdeset fotografij obiskovalcu pričara tudi najbolj subtilne trenutke z bojišč in zaledja. Vse skupaj je seveda tragično obarvano, vendar v tem fotografskem prerezu vojne na Hrvaškem ne manjka tudi svojevrstne intimne in včasih celo žarka svetlobe, ki se uspe prebiti skozi vse gostejši mrak, kakršen lega na ozemlja južno od Kolpe.

Andrej Klapa

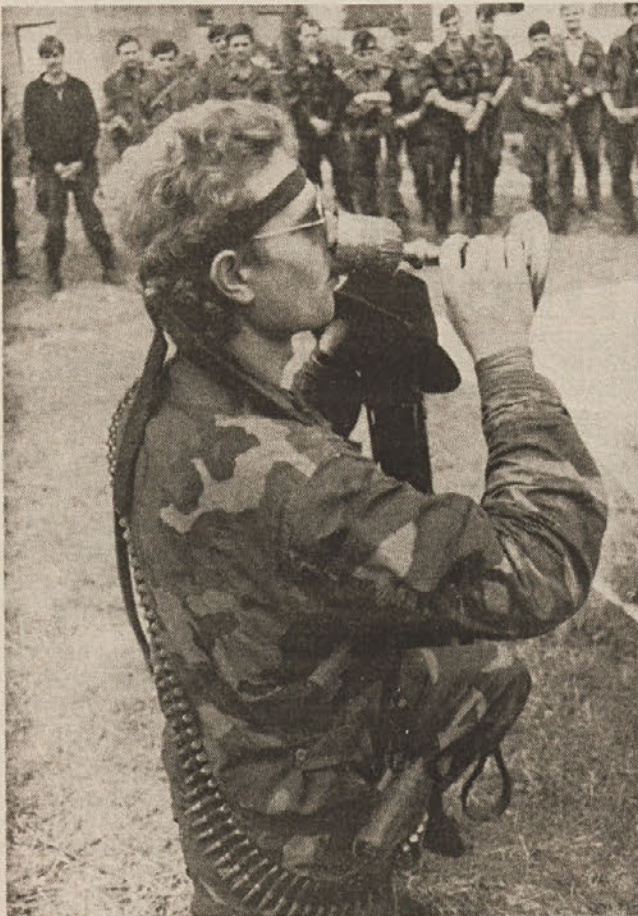

Foto: Didi Lebar

PETROL
z vami na poti

GRADEC: NO-MADE GLEDALIŠČE

Naravnost v meso

Prave stvari ob pravem času na pravem mestu je to, kar dela letošnjo Štajersko jesen v Gradcu zelo pomembno. Gledališki del, povezan v sklop No made teatra pod naslovom Do pod kože, pa mu pridaja vso odličnost in kvaliteto tudi na tem področju.

Predstave Italijanov Societas Raffaello Sanzio, Gilgameš, brusselsko-pariškega baleta, Companie Karin Vyncke, Kreuset in razpitihi La Fura dels Buas, Noun, so s svojo avtentičnostjo in enkratnostjo izzele trilogijo do zadnje kapljice. Radikalna telesnost – impulzivna in eksplozivna – je barbarski ključ do uganke, kaj je izza realnega in se nam zavleče pod kožo.

Tako je severnoitalijansko gledališče zasadilo svoje zobe v stari babilonski Ep o Gilgamešu in ga v soju bakel kot iz bojnega polja preko treh igralcev poslalo med publiko. Tišino zamenjujejo prebliski energije, ki se artikulirajo v krikih, gibih in redkih besedah, skozi katere uprizarjajo dogajanje. Tja spustijo najprej ženski del publike in šele nato moškega. Moč gledališča in njegove slike, v katerih je govor nepomemben, živi svetlobo v senci spomina slehernega, ki si je predstavo ogledal.

La Fura iz Barcelone s svojimi spektakli, s katerimi prisilijo k sodelovanju tudi publiko, brišejo tisto, čemur pravimo čr-

ta med funkcijo predstave in realnostjo. Tako si lahko ob zadnjem, Noun, zamislimo Aliena in Mad Maxa v živo, mi pa moramo igrati zraven. Nehote postanemo del njihovega kaosa in nestrukturirane energije ter pademo v fuzijo organskih in fizičnih energij, v bitko med moškim in žensko, med človekom in strojem. V tej igri življenja, ljubezni in smrti seveda zmaga človek, ki ga vodi kvarčeviti, za kar porabijo mnogo vode, pene, pirotehnike in ognja ter mašinerije. Odlični flamensko-rock, ki ga vodi kvartet na čelu s pevko Gineso Ortego, postavlja popolno sliko že četrte predstave kot rock skupine popularnega teatra, ki se ga

Energija baleta Kreuset, Companie Karin Vyncke

pri nas spomnimo iz Ljubljane.

Žeja je tista sila in energija, ki vodi tri ženske in tri moške v baletu Kreuset na rob blaznega. Nepotešljiva želja po vodi, ljubezni, moči in lepoti se izraža v naraščajoči nestrpnosti. V dinamičnem plesu, ki s svojimi elementi jemlje dih, živijo svoja čustva, svoje nasilje in svoj upor. Toda pohotnost se spretno v želje, agresivnost pa se umiri v pričakovanje. Njihov ples je borba, nemir, bolečina in omama, ki jo telesno iztiskajo iz sebe. V izrazitih gibih padajo eden na drugega, poizkušajo preplezati gladko steno in se mečejo vanjo. Ko začne teči

voda, stopi elektrika v nastopajoče, katerih popačenost rojeva hrepenenje. Karin Vyncke pleše kot človek, kot se smeji, kot so enostavne in tekoče stvari v življenju, ki so usodne za naš obstoj in vedno obstojajo v notranjem in zunanjem, intimno in v odprtem prostoru. Omamnost vode in izredna v živo izvedena glasba pianistke Anne-Marie Fijal ter scena (kopalnica) Yorrisa Van den Houtta so druga plat, ki le napolnjuje to izredno plesno doživetje.

Peter Tomaž Dobrila

Goga,
čudovito
mesto

Pa smo dočakali. Prvo premiero v mariborski Drami v letošnji sezoni in začetek Borštnikovega srečanja. Damir Zlatar-Frey nam je s svoj transkripcijo motivov Slavka Gruma, med katerimi je srce prav dogodek v mestu Gogi, v istoimeni predstavi razkazal čare tega mesta.

Z izvrstno promenado nas popelje vsaki osebi naproti in ji v hoji začrta osnovni karakter. Njihove grotesknosti, ki jih postavlja na drugo stran življenja, ne zapusti in jo s šminko, mimiko, gibom in celo z redkimi, a skrbno izbranimi stavki pelje do konca. Lahko bi mu očitali prevelik harakiri nad besedilom, a mu molk zadošča, da ob učinkoviti mizansceni ter odlični igri ekipe, v kateri ni ne glavnih ne stranskih igralcev (vsi so polnokrvno zasedeni celo uro), izpove nastavljen zgodbo in jo likovno zaokroži.

Frey tako ostaja še naprej zvest svoji udarni poetiki, v kateri se skrajnosti lovijo med seboj: ekspresivne erupcije, pri katerih mu glasbeno pomaga Laibach, v hipu preseka popolna tišina, ki, začeni s mimiko, polagoma narašča in se organizmično vsuje iz stropa v obliki koruznih zrn. Vmes med tema skrajnostima je zanj brisan prostor, ki se mu skuša izogniti. Včasih mu to uspe bolj, včasih manj. A vseeno smo bili gledalci navdušeni. Vredno ogleda.

Thalia

PREMIERE – SNG MARIBOR

V prvem planu: Irena Mihelič (Mirna žena) in Livio Badurina (grbavec Teobald).

FILM

Ženske na robu živčnega zloma

Mujeres al borde de un ataque de nervios

Scenarij in režija: Pedro Almodóvar

Gl. vloge: Carmen Maura, Antonio Banderas, Julietta Serrano, Mario Barranco, Španija, 1988

Španski film je v 80. letih nedvomno zaznamoval Pedro Almodóvar, doma iz Don Kihotove La Manche in nato v Madridu poštni uradnik (telefonist), pisec stripov, člankov in zgodb za underground revije, rock glasbenik in cineast, ki je v desetih letih posnel devet filmov. Z bratom je ustanovil producersko družbo El Desev (Želja) in posnel film La Ley del Deseo (Zakon želje), s katerim je dosegel mednarodni uspeh.

Almodóvar je očitno mojster filmskega kolaža, posrečene mešanice slikarskega modernizma in kiča, realizma in artificialnosti studia, ekstravagance in trivialnosti, romaneskne konvencije in odštekanih scenarijskih invencij ter seveda filmskih žanrov. Njegove Ženske na robu živčnega zloma se prično prav z odlomkom iz fil-

ma Nickolasa Raya Johnny Gutierrez, ki ga Pepa in Ivan v TV studiu dublirata, tj. osebama tega ameriškega filma dajeta svoje španske glasove in besede. V tej sceni so dani osnovni nastavki filmske fikcije, za katero je bistveno prav to dvojje: besede in glasovi. Besede, ki pravijo »Laži mi, povej mi, da si me čakala, povej mi, da me ljubiš...«, besede, ki torej zahtevajo iluzijo ljubezni ali ljubezen kot iluzijo in ki so Pepo in Ivana spele v ljubezenski par prav na podlagi filmske iluzije: besede torej, ki so sicer varljive in slepilne, a so vendar zadoščale za neko realno ljubezensko razmerje. Glasovi pa imajo hujše učinke. Od teh Ivanovih besed je namreč Pepi ostal samo njegov glas, glas brez telesa, posnet na trak telefonske »tajnice«, in prav ta glas jo žene »na rob živčnega zlo-

ma«, ne le zato, ker ji govori, da jo ljubimec zapušča, marveč ker ji je le-ta šele prek tega breztesnega glasu zares postal nedosegljiv (dovolj indikativen je prizor, kjer Pepa iz telefonske govornice kliče Ivana; ta pa gre mimo za njenim hrptom). Pepa ga torej zama poskuša priklicati po telefonu, ki ga v histeričnem deliriju uniči, kakor je že zažgala posteljo, kar seveda lahko evocira »ljubezensko pogorišče«, vendar je to tudi neke vrste optični signal, s katerim hoče Pepa reči, »kaj ne vidiš, da gorim od želje, da te vidim?« In kajpada se lahko film konča le tako, da se glas in telo končno združita: to je v prizoru na letališču, ko Pepa ne le doseže Ivanovo telo, marveč ga dobesedno reši (pred strelom), a le zato, da bi se od njega lažje ločila. Glas vendarle ni nobena vez, marveč prej rez; ko je Pepa glasu, ki jo je histeriziral, našla telo, je Ivan prenehal biti tisti »Dru-gi«, ki ima odgovor na zagato

njene želje, izgubil je vso fascinacijo in postal navaden moški, ki jo je pač prevaral z drugo žensko.

Kakor je glas nekakšno trdo jedro fikcije, tako film vselej naprej pokaže veliki plan nekega objekta (npr. mikrofona), iz katerega izide cela serija učinkov in situacij, ki poljubno preigravajo tako dramatične kot komične formule: podobno kot je veliki plan mikrofona posredoval glas in njegove učinke, tako je iz velikega plana paradižnika nastal paradižnikov sok, gazpacho, s katerim je povezana vrsta komičnih situacij. Almodóvarjeve Ženske na robu živčnega zloma so hkrati iritanten in fascinanten film – iritanten zaradi Pepine (Carmen Maura) histerične »fiksacije« in fascinanten prav zaradi mešanja obscenega in sublimnega ter »lažnivega« in »resničnega«.

Viktor Kinski

TVSKOP

Diplomatski turizem

Vse kaže, da je razpadajoča Jugoslavija še zmeraj prava turistična velesila, le da se zdaj to dejavnostjo ne ukvarjajo več običajne turistične agencije, ampak jo vse bolj prevzemajo diplomatske službe. Poleg številnih skupinskih obiskovalcev – od udarnih trojk do večjih in bolj pisano sestavljenih skupin, od ljudi v belem do celih kraljevskih družin – so njene čare odkrili tudi individualni diplomatski turisti, ki jim je še zlasti pri srcu klasična tura od Beograda do Ljubljane. Impozantne in razvpite ruševine nekdanjega imperija, ki so še posebej izdatno posejanje po današnjem hrvaškem ozemlju, jih niti ne zanimajo, saj je vsak od njih prepričan, da mora Jugoslavijo odkriti čisto nanovo. Zato jim je tudi malo mar za izkušnje predhodnikov, ampak se zadeve vsakokrat lotevajo prav od začetka, prežeti z zavestjo, da se je o vsem treba prepričati na lastne oči in ušesa. Jugoslavija je pač še zmeraj neodkrita država in zdi se, da jo bodo odkrivali še dolgo potem, ko je že zdavnaj ne bo več.

Zadnji takšen obiskovalce je bil de Cuellarjev odposlanec Cyrus Vance, ki je po enotedenskem ukvarjanju s sptimi južnoslovanskimi plemeni razočarano ugotovil, da njegova dobrohotna navzočnost ni rodila zaželenih sadov. Tudi on je prišel brez kakršnihkoli »predsodkov« in je dal vsem pomembnejšim plemenskim poglavarjem na ozemlju nekdanje Jugoslavije priložnost, da se stotič povedo svoje sočne zgodbe, vse lepo od začetka, kot da se doslej ni še nič zgodilo, kot da Vukovar ni razdejan, Osijek v ruševinah, Dubrovnik pa tik pred tem, da postane razvalina. Po vrnitvi »iz Evrope« je Vance nekoliko slabe volje prek televizije svetovni javnosti odkril celo vrsto skrivnosti: da se položaj v Jugoslaviji slabša, da bo gospodarsko kmalu povsem skrahrala, da o kakšni centralni oblasti ni več mogoče govoriti itn. – skratka, da celo njegova misija ni nič zalegla, kar je vsaj žaljivo, če ne že kar škandalozno. Kljub vsemu in v isti sapi je neuničljivi diplomat ponudil izvirno rešitev: ohlapno federacijo ali celo konfederacijo, s čimer bi presekali gordijski vozle nesporazumov in ohranili zvočno ime države, če o drugih blagodejnih posledicah tega projekta niti ne govorimo. Z eno besedo, tipično »odkritje« diplomatskega turista, kakršni zadnje čase oblegajo te kraje, ne da bi si vzel časa za ogled pravih »zgodovinskih« mest Jugoslavije v stečaj.

Prav groteskno je videti, kako se vsak tak obisk upokoje-nega, odpisanega ali kako drugače pozabljenega diplomata, ki se konča z obveznim skupinskim podpisovanjem neobvezujočih listin v Haagu, sprvrže v medijski dogodek. Naveličanost, ki krasi utrjene obraze teh odposlancev, pogajalcev in moderatorjev je v obratnem sorazmerju s prizadevnostjo politike tako imenovanega civiliziranega sveta, ko gre za to, da bi se za vsako ceno izognila pravemu poimenovanju srbskohrvatskega konflikta in ustreznim ukrepom, ki bi morali temu nujno slediti. Na televizijskih ekranih dobivajo vse te »aktivnosti« podoben monotonega rituala, nič bolj privlačnega od uniformnih poročil s fronte, ki jih dan za dnem pošilja v eter beograjska TV. Celo grozljive slike, s katerimi nas prav tako redno zalaga hrvaška televizija, postajajo v tem kontekstu zgolj nujno zlo. Ravno v tem ponavljanju tudi najbolj šokantnih podob, ki postajajo na ta način monotone, se nemara skriva perverzna resnica o odnosu svetovne politike do tako imenovane jugoslovanske krize. Dobrohotni namigi, prijazna zagotovila in celo ostra opozorila, na kar se v skrajnem primeru omejujejo dejanski reprezentanti te politike – vse to deluje namreč enako monotono in ima v končni posledici podoben učinek kot jalove diplomatske turnee njihovih odposlancev, ambasad-
dorjev in posredovalcev. Turizem te vrste navsezadnje ne prinaša niti deviz.

Bojan Kavčič

MUZIKA JE BIZNIS

Fanzinomania je naše kraje zajela relativno pozno, kar nedvomno sovpadajo z ostalimi trendi, ki so v preteklih letih rockovske zgodovine okužili misel mladcev in mladenk. V zakup moramo vzeti dejstvo, da leta 1985 razen nekaj častnih izjem pri nas sploh ni bilo fanzinov, ki bi se lahko ponašali z daljšo kontinuiteto izhajanja. Z daljšo mislim vsaj štiri, pet števil. Občasnih publikacij kot so bili Punk Problemi ne smemo šteti kot fanzine, prav tako kot nekatere časopise, ki so se tu in tam posvetili dogajanju na underground sceni.

Fanzini so se kot množičen pojav uveljavili šele preko Hard Core in (takratne) Speed Metal scene. »Napravi sam« pristop je povzročil pravo epidemijo najrazličnejših fanzinov, ki so v glavnem počivali na enem skupnem imenovalcu: slaba kvaliteta. Vendar pa za prenos informacij v tistem času to ni bila zelo huda ovira. Informacije so bile pravzaprav najbolj iskana roba v blokiranem jugoslovanskem rock prostoru, saj so do takrat celotno medijsko področje pokrivali le mladinski listi in nekatere specializirane glasbene revije, v katere underground ni imel vstopa. Šele z množičnim širjenjem informacij, ki se je odvijalo prav preko fanzinov so se tudi v populističnih glasbenih revijah začeli zavedati, da pod pop kulturo obstaja široko razvejan prostor z velikimi bralci. Najbolj drastičen primer je beograjska revija Pop Rock, ki je med članke o, npr. New Kids On The Block in Tino Turner začela uvajati stalno rubriko o domačih založniških podvigih in, kasneje po zvoru beograjskega Ritma, tudi rubriko o novih fanzinih na jugo sceni. Morda gre vzroke za ta preobrat iskati tudi v naravi tega lista. Pop Rock je bil skrajno populističen in modno-trendovski magazin, fanzinomanija pa je v tistem obdobju dosegla svoj največji razmah in dejansko bila »definitivno IN«. Mulci med dvanajstim in dvajsetim letom so kar tekmovali, kdo bo zbral več intervjujev znanih in neznanih bendov, ocene plošč in kaset so se štele v štiricifernih številah, skratka, fotokopirnice so mastno služile.

Jasno je, da je tolikšno število fanzinov moralo sproducirati zelo kvalitetne primerke, kot so bili »Vrnitev odpisanih«, »Platfuz«, »Bolji Život« in druge. Avtorji omenjenih publikacij so namreč razmišljali tudi o kvaliteti odtisa, kvaliteti papirja in dizajna ter, nenazadnje, o kvaliteti same vsebine. Z druge strani pa so se začeli pojavljati fanzini, ki so začeli parodirati fanzinomanijo in scene iz katerih so izhajali. Lokalno obarvani, praktično nerazumljivi za tiste, ki niso poznali internih štosov, toda zelo duhoviti in zabavni. Še najbolj univerzalen je bil zagrebški fanzin »600.000 hiljada razloga da odustanete«, kjer ste lahko zasledili tudi rubriko »Kako napraviti fanzin«. Brezrezervno parodiranje samega sebe. Zabaven je bil tudi »Cernorečki urlik«, fanzin benda Patarni, v katerem so avtorji pljuvali po vseh ostalih bendih, seveda na precej duhovit način.

Ščasoma se je navdušenje poleglo in kmalu se je število publikacij iz undergrounda zredilo na minimum, ostali so le še najvztrajnejši in najbolj-ši. Jasno, vsake mode je enkrat konec, toda fanzinerije ne gre jemati le kot modno muho, saj pomeni mnogo več. Pomeni pretok informacij, pomeni kreativnost in pomeni zaledje

(sub)kulturni sceni. In to popolnoma opravičuje tudi tistih par ton slabo kopiranega papirja. Brez heca.

REKLI SO

Alison Moyet: »Rada bi, da bi se me ljudje spominjali z besedami: »Ah, kakšna čudovita in talentirana ženska je bila! Seks? Bila je prepojena z njim! Če bi bila zdaj tu, med nami, bi se nas morala otepati z dreka-sto palico!«

Mark iz EMF: »Naš basist Zac je res za štose. Kadarkoli pridemo domov s kakšne turnee in razvijemo filme iz naših fotoaparotov, je na vsakem filmu skrivnostna fotografija, na kateri je Zac, popolnoma gol in z gatami na glavi. Vsaka turneja, vsak film.«

Ian iz EMF praznuje 28. rojstni dan

NOVICE

Za začetek ena nenovica: **THE CULT** odpadejo! Po besedah Igorja Vidmarja je glavni vzrok vojna. Ja, kaj pa drugega. Upajmo, da bo z naslednjim bendom več sreče. Sicer pa lahko vsi razočarani oboževalci utopijo žalost v glažku domačega na kakšnem festivalu narečne popevke.

V K4 v Ljubljani bodo konec novembra nastopili **POLSKA MALCA**. Predstaviti nameravajo svoj nov material, ki so ga pred nedavnim promovirali na turneji po Nizozemski in Nemčiji.

Celjski **KLJUB** bo ponovno začel prirejati koncerte. Sezono bodo odprli domorodci **BABY ZDRAVO**. Koncert tega perspektivnega benda se bo zgodil v soboto, 26. 10. ob 21. uri.

Tri dni prej, torej 23. 10. bodo v klubu K4 v Ljubljani gostovali **MANHATTAN ASPIRATORS** iz Gradca.

TREND

Prodajati tolarje za dinarje in na Hrvaškem kupovati marke

TV

»IN« Montazstroj Zagreb & MC Boxer
»OUT« Niko Grafenauer se je v Tedniku na smrt nažrl terana.

VIDENO

Jazz

Velikokrat se zgodi, da se aktualni dogodki ne dotaknejo vsega dogajanja, in to je v redu. Saj bi bilo potemtakem že brezsmiselno hoditi po poteh sedanosti, ko bi se pa vedno

»Čuj, kaj zaj pa te ne zgledam več tak provincialno, ne?«

vrnil na isti imenovalec – dejanja stvorov, ki so se v svoji stast popolnoma izneverili človečanstvu in se spustili na še nižjo raven kot živali (le-tem je prirojeno, da ne pobijajo svojih bratov, človek pa se mora tega šele naučiti. In kot se zdi, se tega kljub tisočletni zgodovini nismo uspeli naučiti...).

Zato te lahko dejanja, ki niso vezanba na gun-sessione, v tem času samo razveselijo in očistijo krvi ter mračnih misij. Ena takih prireditev je 33. mednarodni jazz festival Ljubljana, ki se je pod mecensko streho Cankarjevega doma začel pretekli ponedeljek s koncertom brazilske pevke **Margareth Menezes**.

Bil je to koncert, na katerem se ni pojavil gospod Kacin, da bi mu vzklikali in kazali Victory. In razen stavka: »Our congratulations to your independence«, izrečenega iz vrst Menezesove, ni bilo v ponedeljek v Linhartovi dvorani nič vojaškega in vojnega. Samo žur je bil, in to precej dober. Kvaliteta takšnih žurov se ne meri po kvaliteti glasbenikov, pač pa po številu ljudi, ki so odvrgli zaplankanost sramu in odšli stresat noge. Teh je bilo ob odru veliko, in verjetno je bilo to prvič, da se je med oblažinjimi sedeži CDja zared zgodil session. Zakaj pa ne, saj je bila glasba Menezesove s prijatelji naravnana na ušesom prijetne sambe, afoxe, reggaeje, lambade. Če vemo, da prihja Margareth iz Bahije, vzhodne pokrajine Brazilije, kjer je bilo vedno mnogo afriških priseljencev, potne ni nič presenetljivega, da so noge ob afro-latinskih ritmihih techno reggaejev kar same poiskale prostor na improviziranem plesišču.

Če pa že želimo ustvariti si mnenje o kvaliteti glasbenikov, pa povem, da niso presegali kvalitete malo boljših plesnih orkestrrov na hotelskih terasah ob Azurni obali, kjer ob večerih postarani Japonci in Američani vržejo bridge in spijejo svojo no-artificial mineralno vodo.

Glasba preostalega jesenskega dela 33. jazz festa v Ljubljani pa bo le bolj jazzy. 28. 10. bo v Cankarjevem domu, kjer se bodo zgodili tudi vsi ostali koncerti, nastopil **Jack DeJohnette** z zasedbo Special Edition, 30. 10. bo v Klubu CD nastopil alt saxofonist **Bobby Watson & Horizon**, 4. 11. in 5. 11. pa v Gallusovi dvorani najprej John McLaughlin Trio, dan kasneje pa še **Dave Holland Trio**. V decembru bo 5. nastopil **Jamaaladeen Tacuma**, funk basist, 11. pa že v maju napovedani **Paco de Lucia s Triom**.

LAČNIFRANZ, Študentsko naselje v Ljubljani

Kdaj lahko z gotovostjo trdimo, da smo zmagali v nedavni vojni? Kdaj lahko prisežemo, da smo Slovenci končno stopili po poti trdne enotnosti? Kdaj lahko izustimo, da je R & R končno priadral tudi do

naših malih podalpsko-narodnih src?

Takrat, ko Lačni Franz sredi Ljubljane napravi totalen žur in uspejo pripraviti občinstvo, da odpoje cel koncert z njimi.

Čeprav je treba prav tako priznati, da je v Študentskem naselju bolj malo Ljubljancev. Nauk: Zoranu Predinu se je očitno izplačalo frekventno druženje z ljubljansko kvazi-bohemske sodrgo.

SLIŠANO

METALICCA: »Metallica« (Vertigo 1991)

Nekje do sredine osemdesetih je heavy metal veljal poleg disca za najbolj butasto smer v tako imenovani popularni glasbi. Za njegove glavne značilnosti so se šteli riffi na treh tonih (kar je sicer res zelo butasto, ampak je pa tudi zelo zabavno), dolgočasno masturbiranje na kitari, ki so ga kritiki strokovno poimenovali soliriranje, ter vreščavo dretje kastratov, ki so na ta način podajali svoje vizije o koncu sveta, peklju, Satanu, tu in tam pa so se obljubili kakšni deklici, kako jii bodo s svojim udom pripravili do tega, da bo vreščala in kričala vso dolgo noč. In nato so prišli Oni in spremenili obraz te duhamorne glasbe.

Nobenega kritika, ki da kaj nase, ne boste nikoli slišali, da bi pošimfal čez Metallico, ker imajo le-ti vse, kar si tak pisun od benda želi; razmišljujoča besedila, nenavadno strukturo pesmi itd. Metallica so metal kultivirali. In pravkar izdali nov album ter z njim vrgli svet na kolena. Ploščo so skromno naslovili po samih sebi. Traja čez eno uro. In to je njena glavna slabost. Komadi se vlečejo tam, kjer bi se lahko že nehali, med njimi se najde tudi tako ogabna balada, da se je ne bi sramovali niti kakšni Europe (The Unforgiven). Plošča je zato nekaj bolj ali manj srednjega, ima pa vse nastavke, da bi lahko bila odlična. Ima najbolj-šo produkcijo, ki ste jo kdajkoli lahko slišali pri kateremkoli metalnem amsamblu, pa naj bo iz vrst sladkorčkov ali smetarjev. Bobu Rocku, ki jo je podpisal, bo verjetno zelo skočila cena. Na njej je eden najboljših komadov, kar se jih je zadnje čase zgodilo v Rock & Rollu-Enter Sandman, s pripadajočim odličnim spotom. Toda album je predvidljiv, na momen-te celo dolgočasen, res pa je tudi, da Metlice niso več mlade, da obstajajo že deset let ter da so svoje poslanstvo v popularni glasbi že opravili, tako da imajo vso pravico, da zaslužijo kak cekin za penzijo. To pa je verjetno tudi tvoj namen, ko sne-maš peti album v karieri. Z inovacijami naj se ukvarja mladina. Starci žgejo hard-rock.

Skratka, plošča je primerna za vse – hipije, rokerje, yuppie-e, punkerje, modno oblečeno mladino, pa tudi za matineeje.

Slovensko ljudsko gledališče Celje

Sreda, 23. oktobra ob 15.00: G. A. Bürger; LAŽNIVI KLJUKEC, režiserka Eka Vogelnik, abonma ČEBELICA in IZVEN.

Torek, 29. oktobra ob 19.30: E. Albee: KDO SE BOJI VIRGINIJE WOOLF?, režiserka Barbara Hieng, abonma TOREK in IZVEN.

ODSTAVLJENI KRALJI ČAKAJO NA VRNITEV

Konja dam za kraljestvo

Z razpadom komunizma so ponovno oživele skrite sanje nekdanjih vladarjev ali njihovih prestolonaslednikov socialističnih držav.

Takrat, ko so bežali pred komunističnim terorjem, je vsem uspelo odnesti tudi večje ali manjše količine bogastva. Vsi so v tujini obdržali določen statusni položaj. Nekaterim je celo uspela politična kariera kot na primer *Otto von Habsburgu*.

Predstavljamo vam sedem kronanih glav, ki čakajo na ustrezne razplete v svojih domovinah.

Otto von Habsburg je sin zadnjega avstrijskega cesarja in madžarskega kralja. Star je 77 let in je veleposlanik evropskega parlamenta. Živi v Starnbergu in ima sedem otrok. Pred dvema letoma je prvič po sedemdesetih letih obiskal Budimpešto. Na potovanju sta ga spremljali hči Walburga in žena Regina.

Veliki knez **Vladimir Kyrillovič** je naslednik carskega naslova Rusije. Položaj mu je bil dodeljen, ko je bil že v finski azilu. Star je 73 let. Danes živi v Parizu, vzdržuje ga bajno bogata žena Leonida. Vladimir Kyrillovič sanja o tem, da bi postal desna roka Gorbačova. Postati želi liberalni kralj s poslušom za majhnega človeka. Še nikoli ni bil v svoji državi.

Aleksander Karađorđević je jugoslovanski kralj. Star je 44 let. Njegov oče Kralj Peter II. je 1941 leta pobegnil v Egipt. V Londonu je direktor neke zavarovalniške družbe. Bil je dvakrat poročen in ima tri sinove. Je zelo bogat. Izmed vseh izgnanih kraljev je edini, ki je pričel z akcijo za svojo vrnitev na kraljevski položaj.

Simeon II je bolgarski kralj. Že s šestimi leti je zasedel prestol Bolgarije, a že tri leta kasneje ga je moral zapustiti. Danes je star 53 let. Po izgnanstvu iz domovine se je preselil v Španijo. Poročil se je z eno najbogatejših Špank Margarito Gomez-Acebo y Cejuela. Danes živi v Madridu in je lastnik velikega hotela. Kadar ima priložnost v intervjujih nagovarja bolgarsko prebivalstvo, ki pa ga ne posluša.

Leka I., kralj Albanije, jih šteje enainpetdeset let. Iz domovine so ga morali odnesti, kajti takrat je bil še dojenček. V Albaniji ga nihče ne pozna. Poročil se je z bogato lastnico ovac. Po poklicu je trgovec in prodaja cement. Močno se želi vrniti v Albanijo in postati njihov kralj.

Michael I. je romunski kralj in je star 68 let. Ceausescovi ljudje so ga leta 1947 izgnali iz Romunije. Kasneje se je poročil z Anno Boubonsko. Najprej si mora pridobiti dovoljenje za obisk domovine in šele kasneje lahko upa na stalno vrnitev.

Konstantin II. je kralj Grčije in je star 50 let. Po izvedbi vojnega udara v Grčiji je bil izgnan iz domovine. Živi v Londonu. Še vedno pa je lastnik rezidence na Krfu, velikih gozdov in mnogih posesti. Še vedno verjame, da ga bo narod poklical nazaj v domovino, trenutno brezuspešno.

IMATE STANOVANJE? NIMATE? V OBEH PRIMERIH JE NOVA BROŠURA ZA VAS!

NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO

- Stanovanjski zakon
- Kako odkupiti družbeno stanovanje
- Kako urejati najemna razmerja s stanodajalcem
- Kdo upravlja s stanovanji
- Kakšne pravice imajo vaši potomci pri razpolaganju s stanovanjem

To in še več boste zvedeli v novi brošuri

STANOVANJSKA RAZMERJA PO NOVM,

ki bo zajemala še veljavni zakon, komentar in primere kako urejati posamezne pravice. Cena 230 SLT. Naročila pošljite na izdajatelja: CZP Enotnost, Ljubljana, Dalmatinova 4, telefoni: 321-255, 110-033, 311-956.

NAROČILNICA

Pri CZP Enotnosti, Ljubljana, Dalmatinova 4, nepreklicno naročam(o) ... izvod(ov) brošure **STANOVANJSKA RAZMERJA PO NOVM.**

Naročeno pošljite na naslov:

Ulica, poštna št., kraj:

Ime in priimek podpisnika:

- 1.) račun bomo plačali v 15 dneh po prejemu knjig
- 2.) naročeno pošljite po povzetju
- 3.) Telefonsko naročene knjige pošiljamo po povzetju.

Žig

Podpis naročnika

koroški
radio
slovenj gradec
UKV 97,2 IN 88,9 MHz STEREO

ZA VSAKOGAR
...ZA SINDIKALNE ZAUPNIKE!

PRIROČNIK, KI GA POTREBUJETE, ČE STE ZAPOSLENI,
PA TUDI, ČE ZAPOSILITEV ŠELE IŠČETE...

Več avtorjev

**MOJE PRAVICE
NA DELOVNEM MESTU**

Vsebina:

- Sklenitev in prenehanje delovnega razmerja
 - Prenehanje potreb po delu delavcev
 - Pravice (obveznosti in odgovornosti) delavcev
 - Posebno varstvo žensk, mater, invalidov in starejših delavcev
 - Varstvo pravic delavcev
 - Sodno varstvo pravic delavcev
 - Varstvo pri delu
 - Pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja
 - Pravice za primer brezposelnosti
 - Zdravstveno varstvo
 - Socialno varstvo
 - Mesta sindikalno-pravne pomoči
- Brošuro so napisali izvedenci za posamezna področja.
Cena 145,00 dinarjev.
Naročite jo lahko pri CZP Enotnost, Ljubljana, Dalmatinova 4, lahko pa tudi po telefonu na št.: 321-255, 110-033.

ROKOMETNI KLUB CELJE
PIVOVARNA LAŠKO

Časopis, ki je močnejši od papirja.

KOSIMA KOSMO, ITALIJANSKA KIPARKA, UGOTAVLJA
PODOBNOST MED LJUDMI IN ŽIVALMI

Vsi smo živali

»Vedeti ali živi v nas ovca ali volk, pes ali mačka, ni lahko. To je skrivna plat naše osebnosti. Kot kiparko me je vzpodbudilo, da sem pričela temeljito proučevati značaje osebnosti. Po dolgih letih raziskovanja sem se prepričala, da fizične in psihične podobnosti niso ne slučajne niti površne. Ustrezajo živalim, ki so v nas,« pravi Kosima Kosmo.

V kitajskem horoskopu naše najbolj skrite lastnosti in usode niso zapisane v zvezdah. Odvisne so od živali, s katerimi so povezani naši rojstni datumi.

Ko Kosima Kosmo, italijanska umetnica razmišlja o ženah-mačkah, ali ljudeh-opicah, takrat meni, da koledar nima povezave z ljudmi. Sklicuje se na temno plat naše osebnosti, na tisto stran, ki jo je potrebno osvetliti, če hočemo da bomo skladno živeli ljudje med seboj.

Svojih dvajset let raziskovanja je Kosima razložila v svoji knjigi Živali, ki smo. V njej je opisala neznano plat človeške

osebnosti, oziroma živalski aspekt humanističnega bivanja.

Pri njenih teorijah jo je opogumljala italijanski psiholog Roberto Assagoli.

Med svojimi pogostimi obiski živalskega vrta je opazila podobnosti med ljudmi in živalmi. Ugotovila je, da je način življenja in gibanja živali dokaj podoben človeškemu.

»Obstajajo ljudje-zajci, ljudje-ptice, ljudje-opice, ljudje-mačke, in ljudje-kače,« pravi Kosima Kosmo.

Kipar, ki se ukvarja tudi s psihologijo, se je prepričala, da se celo osebnost živali v člo-

veku izraža različno, odvisno od osebe do osebe.

Človek lev je lahko umetnik, novinar ali dober obrtnik. Tipičen človek-lev je italijanski tenor Luciano Pavarotti. Drugi tipičen lev je znan italijanski novinar Giuliano Ferrara, ki je bolj dobrosrčne narave. Glava gospoda Ferrare je podobna glavi leva, ki se pokaže na začetku filma MGM, oblublja pa čustva in boj.

Ljudje-ptice so hkrati umetniki in glasbeniki. Raztreseni, omahljivi, zaposleni in sanjavi kot so, niso sposobni obdržati nog na tleh. Vendar zaradi svoje očarljivosti potrebujejo precej svobode.

»Človek-konj«, razlaga Kosima, »je žival z nogami na tleh, vedno pripravljen na beg. Je ponosen, občutljiv, tekmovalec, plemenit, nečimeren, toda

pogosto težak in okruten. Tipičen človek-konj je Vittorio Gassman, italijanski igralec.«

In kateri živali je, po mnenju Kosime, podoben Sadam Hussein, iraški diktator?

»Veliko ljudi primerja Sadama Husseina s Hitlerjem, vendar se jaz s tem ne strinjam. Hitler kot žival je bil hijena, torej pes divjak, njegova osnovna značilnost pa je nekrofilija. Saddamova žival pa je mesarski pes, oziroma pes straže in boja. Kot vsi psi se kaže očetovskega, zaščitniškega in dobrodušnega. Laja le na tujca in se počuti zaščitnika družine. Tako je Hussein kot pes branil svojo pridobljeno kost, branil Kuwait pred napadalci.«

Za sovjetskega predsednika Gorbačova meni, da je vlečni konj oziroma razumski plemenski žrebec. Predsednik ZDA Bush pa je lisica ali pa kakšen majhen sesalec. Če si določi cilj, ga doseže. Pri tem ni pomembna cena poti do cilja.

Kosima razlaga, da nam spoznanje živali v nas samih lahko pomaga da bolje spoznamo samega sebe. Žival, ki jo nosimo v sebi, se mora udomačiti in postati naš prijatelj in ne naš gospodar. Če človek svojo osebnost živali zapre v kletko, se bo ta prej ali slej osvobodila in se pokazala v svoji najslabši luči.

V medsebojnih odnosih nam to spoznanje omogoča boljše spoznavanje svojih bližnjih in njihovih značajev. Torej nas ne sme razjeziti kadar nekdo besni kot pes ali praska kot mačka, kajti to je del človeške narave.

Teorija Kosime Kosmo je v svojem bistvu pozitivna. Če se je hočemo naučiti, moramo pri- sluhiti svoji intuiciji in opazovati ljudi in živali. Če jo bomo nekoč sprejeli za svojo, bomo imeli več simpatij do svojih bližnjih pa tudi sami sebe bomo bolje poznali.

Adriano Celentano je človek – opica

Giuliano Ferrara je človek – lev

Vittorio Sgarbi je tipičen človek – sokol

Saddam Hussein je tipičen človek – mesarski pes in Kuwait je njegova kost

ZABAVA PARIŠKIH NOČNIH KLUBOV

Eva – ljubimka boga kač

Marie Saint-Jacques, 24-letna Parižanka, ki je v sedmem letu življenja preživela ugriz gada, se je spoprijateljila s kačami, jih udomačila in sedaj pleše z njimi.

Brez dvoma, če bi lahko kača izbirala, kdo naj jo začara, bi se gotovo raje odločila za lepo Francozinjo, kot pa za kakšnega indijskega fakirja.

Marie Saint-Jacques je zahvaljujoč svojim lepim oblinam uspela dosti bolje udomačiti strašne plazilce, kot bi to storil kakšen indijski pobožnež z enoličnim zvokom svoje flavte.

Že pet let zapored, vsak večer, vzame Marie svoje košare z udavom in pitoni in odhaja delat v nočne klube na Pigallu, kjer eros bolj vžge, če je povezan z malo groze.

Kačja čarovnica pleše, poje in se zvija med spiralami reptilov, ki so dolgi od treh do petih metrov.

Kako je Marie premagala svoj strah pred kačami? Vse se je začelo pred sedemnajstimi leti. Bodoča »krotilka«, ki je bila tedaj stara sedem let, se je sprehajala z očetom Sergom po lepih provansalskih poljih. Nenadoma je kača pičila punčko v nogo. K sreči ji je serum, ki ga je takoj dobila, rešil življenje. Mala Marie se je po tem dogodku hudo bala kač, vendar je hotela strah na vsak način premagati.

To je res malo nenavadno. Marie si je priskrbel eno bozo, ki ni strupena in iskala načine kako bi jo udomačila in naredila neškodljivo.

Tako je Marie dolga leta izvajala poizkuse s kačami, dokler ni postala ena od maloštevilnih show-girl, ki nimajo za partnerja kakšnega gibčnega plesalca, ampak kar strahotne plazilce. S tem je privabila številne gledalce, ki obiskujejo nočne klube na Pigallu, pariškem centru zadovoljstva in razburjenja.

»Seveda je bilo zelo težko premagati grozo, ki mi jo je vlivala tudi najbolj neškodljiva belouška. Vendar sem uspela. Moje kače niso omamljene,«

razlaga Marie, ki si je za umetniško ime izbrala Eva, v spomin na pramater nas vseh. Leto je s plazilci imela manj travmatične izkušnje kot Marie. »Drugo je prišlo samo po sebi,« pravi Marie.

To »drugo« postaja vedno bolj nevarno. Če je doslej Marie tvegala, da jo bo ali piton lahko zadušil, je nevarnost, ki sedaj prihaja, veliko večja.

»Videla sem Indijanke, ki so si vbrizgavale kobrin strup, da

bi padle v trans. Odločila sem se, da bom naredila nekaj podobnega. Nameravam vzeti zelo majhne doze, seveda dan za dnem, da bi postala imuna na strup. Indijanke to delajo zato, da bi se spustile v seksualne delirije. Jaz si hočem le približati kobro in upravljati z njo brez strahu. Potem bomo videli...« razlaga Marie o svojem naslednjem poizkusu s kačami.

Verjetno njena bujna domišljija že deluje. Morda že vidi na gledaliških listih svojih spektaklov nov slogan: »Eva, ljubica boga kač«.

Zoran Vlajič

Marie Saint-Jacques med svojim spektaklom

hotel evropa celje
titov trg 4, 63000 celje,
telefon: (063) 21-233

JESENSKO ZIMSKI PROGRAM PONUDBE
V HOTELU EVROPA:

- večje prireditve s plesom,
- v kavarni – video program,
- izvedba seminarjev, industrijskih prezentacij itd.,
- bogat izbor sladice – tudi na dom,
- v restavraciji in lovski sobi domače in divjačinske jedi,
- poslovne in družinske menije,
- malice za prehodne goste...

Na vse večje aranžmaje dajemo 10% popusta.
Pokličite nas – pridemo k vam na usklajevalni dogovor.

SE PRIPOROČAMO!

MALI OGLASI

AVTOMOBILI

OPEL REKORD 20S prodam, cena 4.500 DEM. Tel.: (063) 857-239
JETTO, letnik 1981, dobro ohranjeno, prodam, cena 6.900 DEM. Tel.: (063) 33-112 interna 24-17
AUDI 100, letnik 1977, prodam. Tel.: (066) 35-979
ŠKODA 120 LS, letnik 1979, registrirano do 8/92, prodam, cena 1.800 DEM ali po dogovoru. Tel.: (061) 769-055
ZASTAVA 101, letnik 1976, registrirana do 9/92, prodam, cena 1.100 DEM. Vojko Jazbec, Vilharjeva 4, Celje
YUGO 45, Koral, letnik 1989. Tel.: (063) 28-659
FLORIDO, letnik 1990, prodam ali zamenjam. Tel.: (063) 32-644
DIANO v voznom stanju, neregistrirano, prodam. Tel.: (063) 27-558
Z 128, letnik 1981, obnovljeno in registrirano do 7/92, prodam, cena 2.800 DEM. Tel.: (063) 712-801
GS, letnik 1980, registrirana do 8/92, zaščitne robове in pragove za Yugo in golf, prodam. Tel.: (063) 721-520
M.A.N. 650 HK (kipar), prodam ali zamenjam za osebno vozilo. Tel.: (063) 35-651

OSTALO

LJUBITELJEM DOMAČIH ŽIVALI oddam tri mlade muce. Tel.: (063) 736-257
»VESOLJE V EKSPLOZIJU« (Nigel Henbest), 215 strani velikega formata, prodam, cena 400,00 SLT + ptt stroški. Kumar Borut, Gonjače 1c, 65211 Kojško
RAČUNALNIK CPC 6128 Schneider, TV modulator in diske, prodam. Tel.: (063) 851-061 po 15. uri
ŠIVALNI STROJ Bagat Višnja S, v omarici, popolnoma nov, prodam, 20% ceneje. Tel.: (063) 21-904
SEDEŽNO KOTNO GARNITURO, dva fotelja, tabure, primerno za večjo dnevno sobo, prodam, cena 200 DEM (tolarska protivrednost). Tel.: (063) 36-458

MALI OGLAS ZASTONJ

KUPON 30

MOJ NASLOV: _____

Kupon in čitljivo besedilo malega oglasa pošljite na naslov Nova doba, Aškerčeva 15, Celje, s pripisom »Za male oglase« in svojim polnim naslovom. Oglasov pod šifro in oglasov za podjetja in obrtnike ne objavljamo brezplačno.

PARCELO ZA VIKEND (njl-va) 1500 ali 300 m², prodam na dvehletno obročno odplačevanje, cena 1 m² je 120 SLT. Asfalt, elektrika ter vodovod so ob parceli. Ogled v soboto popoldan od 13. do 17. ure. Janko Cerovšek, Bodrež 36, Grobelno
MOTORNO KOLO BMW K1, letnik 1990, prevoženih 3.800 km, sedežna preobleka in dve zimski pnevmatiki za Regato (rabljeni), prodam. Tel.: (063) 26-097, popoldan
HIŠO v Sentiurju, prodam ali oddam, 9x9 m, ob glavni cesti, centralna kurjava, telefon, parkirišče, spodaj poslovni prostori. Tel.: (063) 31-136
HIŠO Z ZEMLJO ob cesti Lesično-Kozje, prodam. Tel.: (063) 29-824

Adresarji zasebnih trgovcev in grosistov po dejavnosti prodaje so vam na razpolago. Obiščite nas ali po telefonu sporočite vaše potrebe. Svetovali vam bomo in po želji vezan katalog poslali po povzetju. Tel.: (061) 318-516

TRGOVINO Z MEŠANIM BLAGOM v Žalcu, prodam, cena 18.000 DEM. Tel.: (063) 857-239
ZAJCE domače reje za zakol ali nadaljno rejo ter Poni expres in Tomos automatik, prodam. Tel.: (063) 33-358
NOVO PEČ Feroterm 35 in motokultivator, prodam. Tel.: (063) 721-520
HIŠO V CELJU (na Hudinji), 150 m² površine, z vrtom, prodam. Tel.: (063) 32-730
KUPIM levo prednjo luč za Peugeot 504. Tel.: (063) 732-156
MOPED APN 4, vozen, ugodno prodam. Tel.: (063) 27-558
VIDEOREKORDER JVC HRD 120 MS, prodam, cena 700 DEM. Tel.: (066) 35-979
PRAŠICA za zakol, teža 300 kg in tesane tramove, prodam ter kupim rabljen trosilec za gnoj. Tel.: (063) 781-042
PERZIJSKE MUČE z rodovnikom, prodam. Tel.: (063) 37-210
HIŠO Z ZEMLJO ob cesti Lesično-Kozje, prodam. Tel.: (063) 29-824

Grafična priprava & grafični marketing & oblikovanje

Simona Vovk
 Cesta na Ostrožno 113, 63000 Celje, Telefon & fax: 063/34-222

Bliža se NOVO LETO. To je čas, ko lahko vašim poslovnim partnerjem in prijateljem izkažete pozornost.

Mi vam v ta namen lahko ponudimo naslednje artikole, seveda z vašo reklamo:

- * žepne koledarje
- * namizne koledarje v obliki bloka
- * stoječe namizne koledarje
- * stenske koledarje
- * novoletne voščilnice
- * vžigalnike
- * kemične svinčnike

Če je vaša domišljija še bogatejša, smo vam z našimi uslugami na voljo!

NAROČILNICA NOVA DOBA

Ime _____ priimek _____

naslov _____

naročam časopis-tednik Nova doba na naslov _____

Na gornji naslov mi pošljite _____ izvodov. (število)

Obvezujem se, da bom redno plačeval naročnino.

podpis naročnika _____

HOROSKOP

od 24. do 30. 10.

Oven 21. 3. – 20. 4.

Pri uresničitvi svojih načrtov vas čakajo ovire, ki pa jih ne skušajte premagati sami. V finančnih zadevah boste imeli veliko uspeha. Tudi možnosti denarnega dobitka. Ob koncu tedna se boste zabavali. Srečne številke 7, 16, 29, 41.

Bik 21. 4. – 20. 5.

Nekdo vas bo potreboval, ne zavrnite pomoči, ker se vam bo zelo obrestovalo. Nepričakovan obisk v soboto vas bo postavil na trdna tla. Ne oklevajte v svoji odločitvi. Pazite predvsem na prehrano. Srečne številke 3, 19, 21, 23.

Dvojčka 21. 5. – 21. 6.

Pisno sporočilo vas bo spravilo v zadrego, vendar stvar dobro premislite in ugotovili boste, da vam le ne kaže tako slabo. Računajte z večjimi izdelki in ne pozabite na partnerja, zlasti ne v nedeljo. Srečne številke 12, 13, 31, 46.

Rak 22. 6. – 22. 7.

V prihodnjih dneh bi bilo dobro, če bi ostali zvesti sebi in uresničili, kar že dlje načrtujete. Bodite samozavestni in odločni v neki zasebni zadevi. Pazite na zdravje in bodite pozorni v prometu. Srečne številke 7, 14, 25, 31.

Lev 23. 7. – 23. 8.

V prihodnjih dneh lahko pričakujete nekaj pomembnih sprememb, ki vas bodo precej iztirile. Težave bodo z zdravjem in partnerjem. V denarnih poslih poiščite svetovalca, ker boste sicer ostali brez denarja. Srečne številke 1, 15, 18, 28.

Devica 24. 8. – 23. 9.

Ne mislite, da se bo svet vrtel okrog vas in poprimite za delo. V svojem okolju imate nekaj slabih prijateljev. Ohranjanje linije lahko ima zelo slabe posledice, zato ob zdravstvenih signalih k zdravniku. Srečne številke 3, 14, 29, 37.

Tehtnica 24. 9. – 23. 10.

Če se boste v prihodnjih dneh odločili za večji nakup, ne sledite samo občutkom. Pazite, da ne boste naredili računa brez krčmarja. Izogibajte se zaprtim prostorom, ker vam grozi nevarnost infekcije. Srečne številke 4, 15, 28, 35.

Škorpion 24. 10. – 22. 11.

Ne dopustite, da bi partner poravnava vaše račune, ker se stvar ne bo dobro končala. Srečali boste starega znanca, ki vam bo ponudil zanimivo kupčijo. Ob koncu tedna vas bo morda nekoliko bolela glava. Srečne številke 9, 12, 22, 35.

Strelec 23. 11. – 21. 12.

Pred vami je nekaj dni, ko bo treba zelo trdo poprijeti za delo, a na koncu se bo vse poplačalo. Bodite strpni in diplomatski v odnosih do sodelavcev. Potovanje za nekaj časa odložite, pazite na denar. Srečne številke 4, 14, 17, 20.

Kozorog 22. 12. – 20. 1.

V delovnem okolju vas bodo zelo upoštevali, kar bo povečalo vašo samozavest. Ostanite skromni in ne dajajte povoda za napačne sklepe. V soboto aly nedeljo bo vaše pričakovanje popolnoma razjasnjeno. Srečne številke 6, 13, 22, 37.

Vodnar 21. 1. – 19. 2.

Nekdo bi vas rad zlorabil v zadevi, ki vam ni po volji, zato mu pokažite vso odločnost. Razčistili boste star nesporazum, nakopali pa si nekaj zdravstvenih težav. Ob koncu tedna pazite na denarnico. Srečne številke 3, 15, 28, 23.

Ribi 20. 2. – 20. 3.

Mika vas, da bi navezali stike z neko osebo, ki vas je svojčas zelo razočarala. Premislite. V denarnih zadevah vas čakajo zapleti, v službi negotov položaj. Prisluhnite partnerju, ki vam hoče dobro. Srečne številke 11, 23, 27, 47.

POKER AVTOMATI ROPAJO SLOVENCE

Davkarija je slepa

V Sloveniji se je pojavil nov način za skubljenje ljudi. To so tako imenovani poker avtomati, ki so se naselili v vse slovenske gostilne in igralnice. Spretnim lastnikom teh avtomatov in gostincem, v katerih lokalih so, prinašajo lepe denarce. Davkarija pa se za to niti ne zmenja, kaj šele, da bi se spomnili in pobrali kakšen davek.

Gotovo vsak izmed nas pozna kakšnega strastnega hazarderja ali kvartopirca, ki v igri na srečo žrtvuje vse do zadnjega dinarja. Kot marsikaj drugega so v zadnjih letih prišli na plano tudi hazarderji. Danes ni več dovoljen vstop v igralnice le

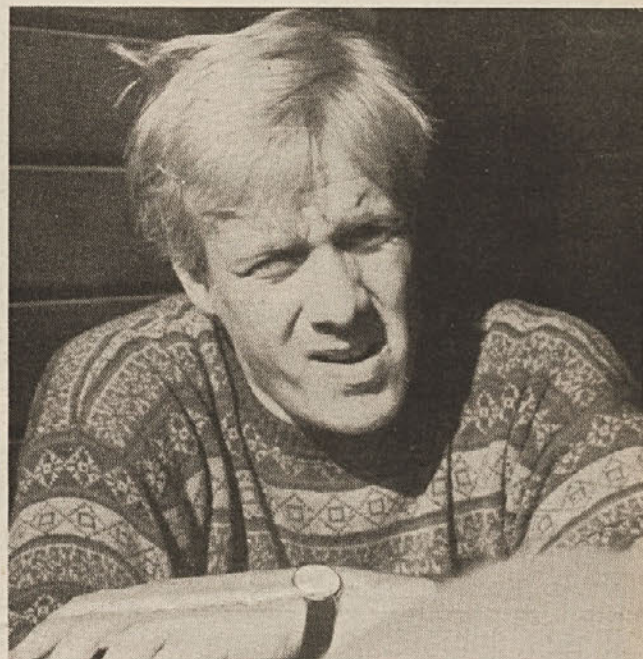
tujcem, pač pa je igrati dovoljeno vsem, ki imajo denar. Toraj tudi slovenskim državljanom. Seveda pa luksuzne igralnice obiskujejo le tisti, ki imajo kaj več pod palcem. V njih hazarderji uživajo in izgubljajo predvsem na ruleti in podobnih

igrah za tiste s polnimi žepi. No, tudi kockarji, ki si igralnic ne morejo privoščiti, se ne odrečejo svojemu veselju. Zanje so poskrbeli spretni gostinci, ki so uvozili poker avtomate. Pri tem je zanimivo, da je uvoz teh avtomatov sicer dovoljen, vendar pa zasebnikom ni dovoljeno ukvarjanje z igrami na srečo. Te stvari še vedno ureja »socialističen« zakon, ki dovoljuje ukvarjanje s hazardnii igrami le družbenim organi-

zacijam in društvom, strogo pa ga prepoveduje zasebnikom. Kljub zakonu se ti z igrami vseeno ukvarjajo, in to z velikim uspehom.

Sicer pa je nekaj hazarderjev v vsakem od nas. Če ne drugega, smo pred leti množično kupovali kartice podarim dobim (in seveda podarili), danes pa pridno kupujemo srečke 3x3, posebno še pomladansko in jesensko serijo, ali izpolnjujemo športno napoved.

Ko so gostinci spoznali kakšen denar se skriva v teh avtomatih, so se avtomati hitro naselili tudi v najbolj zakotne gostilne. Kljub temu da stari kvartopirci pravijo, da avtomat ne more nadomestiti soigralcev pri pokru, čara blefiranja, vzdusja pri igri in nadigravanja s prijatelji. Avtomati, ki so k nam prišli preko Karavak, kjer jih pregovorno stisnjeni Avstrijci niso kaj dosti uporabljali, so se pri nas Slovencih zelo dobro obnesli. Ne vemo sicer, koliko jih uporabljajo Gorenjci, a v vseh ostalih krajih naše dežele jim gostov ne manjka. Avtomat so najprej preizkusili stari pokeraši. Ker so se pojavile tudi druge verzije avtomatov, ni več potrebno niti znanje pokra. Na ekranu se podijo slive, hruške, češnje in jabolka, zadeti je treba samo prvo kombinacijo in dinarčki padajo v žep. Na začetku je bilo veliko zanimanje zanje. Igralci so čakali kar v vrstah. Po prvem navalu se je zanimanje zmanjšalo, vendar ne toliko, da bi lastnike avtomatov resno zaskrbelo. Še zmerom se najdejo zagrizeni hazarderji, ki upajo, da bodo v dvoboju z avtomatom zmagali. Res je marsikdo pri tem tehničnem pokru dobil precej denarja, vendar pa je tudi skoraj vsak priznal, da je v avtomat zmetal precej več,

Aleš Hlačar: Raje bi videl da se te zadeve uredijo.

Kaj pa pravijo igralci pokra? Z enim od njih, Sašom, smo se pogovarjali v premoru, med strastnim igranjem.

Zakaj igraš poker na avtomat? Kaj te v tem privlači?

»To je moj način življenja. Preko avtomata preizkušam svojo srečo. Ne gre za to, da bi verjel v dobiček, ampak gre za preizkus samega sebe, kar je velik izziv.«

Kako igraš? Je potrebno kaj znanja, so uveljavljeni kakšni sistemi?

»Od nekdaj se iščejo sistemi, ki bi pomagali igralcu. Vsak dobiček opogumlja. Vendar se hkrati vzpostavlja drugačen odnos do denarja, saj pri igranju dobi drugačno vlogo, igra je primerna. Dobiš lahko na prvo ali zadnjo karto ali na nobeno, zaradi česar se mi zdi poker-avtomat pošten.«

Sam uporabljam sistem, ki je v praksi preizkušen: pravočasno prenehati z igro, torej igrati do določene meje da ne bankrotiram. Vem za ljudi, ki živijo od teh avtomatov. Imajo »svojo« gostilno in »svoj« avtomat, kjer igrajo cel dan. Nedvomno se določene kombinacije ločene kombinacije ponavljajo. In če ugotovimo ali predpostavimo to zaporedje, so možni veliki dobitki. Sicer pa je stroj vedno korak pred tabo.«

Koliko zaslužiš ali izgubiš na njih?

Avtomat je prilagojen različnim nivojem. Več kot vložiš, več lahko dobiš. V enem dnevu lahko tudi vse izgubiš ali ogromno dobiš, razen tam, kjer imajo avtomat zgornji nivo izplačila. In tudi v tem primeru se

da nadaljevati igro. Na zaslužek ne morem gledati racionalno, saj je igranje zame stvar strasti – danes izgubim, jutri dobim. Sam imam izgubo, a se držim športnega pravila igrati iz veselja z malimi vlogami in ne z velikimi. Igranje jemljem kot šport, enako kot fliper ali biljard.

So avtomati pravični tudi v tem, da omogočajo igralcu razmerje 50–50 ali je to razmerje manjše, seveda v škodo igralcu?

»Nedvomno to razmerje ni 50–50. Vendar to ne pomeni nič, saj denar venomer kroži in moraš biti le na pravem mestu v verigi. Nikoli ne veš, kdaj boš dobil in kdaj izgubil in nimaš zagaraniranega dobička. To mora biti jasno vsakemu, ki začne igrati.«

Koliko denarja potemtakem vržeš mesečno v avtomate?

»Ni nujno, da izgubim. Bolje rečeno, obrnem ga mesečno okoli 300 nemških mark. Ekrat vložek podvojim ali potrojim, drugič izgubim. Verjetno sem v celoti v minusu, vendar mi več pomenijo strastna doživetja, ki jih jemljem enako kot če bi denar zapil ali ga porabil za kino. Osnovno pravilo igre pa je nepredvidljivost, s katero se moraš sprijazniti; tako z dobičkom kot izgubo. Če ne, nujno bankrotiraš.«

Avtomati so spremenili bistvo denarja, ki se loči od socialističnega pojmovanja, da temelji na trdem delu. Ima drugo vrednost, saj lahko pade z neba ali se tako hitro tudi izgubi – brez dela, s hazardom. Na pokru sem že videl človeka, ki ne bi dal niti za zemljo, tam pa vrže v avtomat ogromno denarja.«

zavarovalnica triglav

NIČ NI TAKO VARNO,

DA NE BI POTREBOVALO ZAVAROVANJA

kot je iz njega dobil. To je tudi razumljivo, saj gostinci ne bodo pljuvali v svoj žep. Vsi avtomati so nastavljeni tako, da dajejo 80 ali 70 odstotkov lastniku in 20 ali 30 odstotkov igralcem, da ti ne izgubijo volje do igre.

Avtomati, ki jih vidimo po lokalih, niso vedno last gostincev, pač pa gostinci odstopijo le prostor zanje. Veliko je poslovanje, ki se ukvarja samo

z uvozom avtomatov in jih potem dajejo gostincem v najem. Dobiček si delijo na polovico. Polovico lastnik lokala, polovico lastnik avtomata.

Ker je po zakonu ukvarjanje s hazardom zasebnikom prepovedano, smo povprašali glavnega republiškega tržnega inšpektorja Janeza Kregarja ali tržna inšpekcija sploh kaj ukrepa.

»Da je zasebnikom prepovedano ukvarjanje z igrami na srečo, je jasno. Vendar pa je sedaj v postopku nov zakon, ki bo urejal te stvari. Po novem zakonu se bodo lahko s tem ukvarjali tudi zasebniki, vendar pa bodo morali vložiti velik osnovni kapital in imeti jasno registrirano dejavnost. Tako, da se nekdo, ki ima registrirano gostinsko dejavnost, s tem ne bo smel ukvarjati. Pri nas davčna služba, ki bi bila najbolj pristojna za te zadeve, ne ukrepa. Tržni inšpektorji preverijo samo registracijo podjetja in če ugotovijo, da se ukvarja podjetje ali zasebnik tudi z dejavnostjo, za katero ni registrirano, to prijavijo davčni službi. Problem je tudi v tem, da je uvoz teh avtomatov dovoljen, ni pa dovoljena javna uporaba.«

V nekaterih občinah pobirajo za te avtomate komunalne takse. Pri teh takсах so izenačeni igralni avtomati, kot so fliperji ali elektronske igrice in poker avtomati. Te takse so zelo različne, vendar pa skoraj nikjer

ne presegajo dva tisoč dinarjev na leto. Občinski davkarji pravijo, da niso pristojni in da ne morejo prepovedati teh aparatov. Tudi z republike niso dobili nikakršnih navodil o tem. Pravijo tudi, da spada to v pristojnost policije in tržne inšpekcije. Kot vsi ostali tudi policija ne ukrepa. Edini primer ukrepanja UNZ-ja in tržne inšpekcije je bil letos spomladi v Beli krajini. V akciji UNZ in tržne inšpekcije so zaplenili 24 avtomatov in okoli 100.000 din, ki so jih gostinci protipravno zaslužili z avtomati.

Takšne zaplembe pa prav gotovo niso rešitev. Res ni prav nobenega vzroka, zakaj se zasebniki s tem ne bi smeli ukvarjati. Žalostno je le to, da davkarija, ki z dvanajstimi odstotki davka obdavči tudi najnižje plače, in ki nam bo kmalu obdavčila še sonce, ki nam sveti, takšnega vira dohodka ne zna izkoristiti.

Na Zahodu imajo takšne zadeve popolnoma drugače urejene. Vsak tak aparat davčna služba nadzira. Aparati so zaplombirani in jih kontrolira davkarija. Njihovi lastniki plačujejo velike davke.

Pri nas si poker avtomate podajajo kot vroč kostanj. Iz rok v roke davčna služba, tržna inšpekcija, in policija. Občinske strukture se zgovarjajo na republiške, republiški organi pa na nov zakon, ki naj bi to urejal, ter seveda tudi drug na drugega.